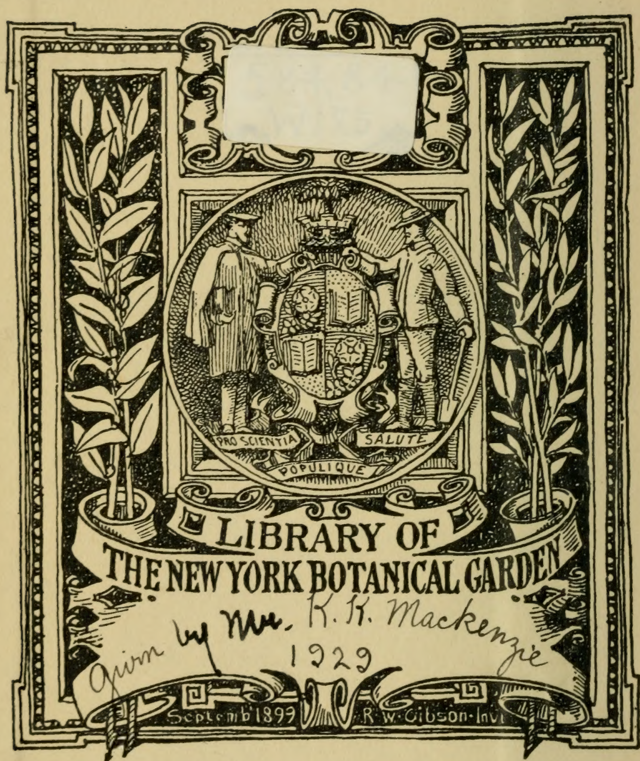

PRO SCIENTIA
SALUTE
POPULIQUE
LIBRARY OF
THE NEW YORK BOTANICAL GARDEN
Given by Mr. K. K. Mackenzie
1929
Septemb' 1899
R. W. Gibson. Inv

Inledning til Caricographien.

af

GEORG WAHLENBERG.

De åldſta Örtkännare lemnade Carices (Starr-arterna) liten uppmärkſamhet. Äfven Örtvetenſkapens Reſtauratorer tillika med den flitiga Agroſtographen SCHEUCHZER ägde om dem en ganſka oſäker kännedom. Det fordrades den odödliga LINNE's ſnille för at viſa ſättet huru växterna med mera framgång kunde granſkas, och hvad regler vid deras ſäkrare beſtämmande borde iakttagas. Beſtändiga tilflytandet af anſenligare och må hända äfven märkvärdigare växter från alla verldsdelar ſysſelſatte härunder ſå denna ojämnförliga Örtkännarens värkſamma ſnille, at boende uti ett land, ſom förmodeligen af Carices äger ſtörre antal än något annat, förblef dock under hans tid deras tillika med flere mindre anſenliga växters kännedom nog ofullkomlig. Några af LINNE's ſamtida ville väl öka de på deſs grunder beſtämda arters antal, men voro i anſeende til termernas obeſtämdhet mindre lyckliga. Detta ſvåra ſlägte fordrade mera uppmärkſamhet och ſtörre bemödande, och i alla afſeende fann Örtvetenſkapen uti den ſkarpſinniga EHRHART en man af ſtörſta förtjenſter. Herr EHRHART gjorde Epok i hiſtorien af deras kännedom medelſt

medelst upptäckande af skiljaktigheten i anseende til situs florum bland Carices spiculatæ, hvilket utgör en lika säker som lätt grund för denna flocks närmare beståmmande. Dess uppgifna differentier visa för öfrigt hvad Vetenskapen uti denna del hade af honom at vänta, hvilken väntan genom dess tidiga död afbröts. LEERS lättade mycket deras kännedom; men GOODENOUGH gjorde sig slutligen, med utgifvandet af sin förträffliga afhandling om Brittiska Carices i Linneänska Transactionernas andra Volum, förtjent af et anseende och loford som långt öfverstiger alla andras. Den noggrannaste underfökning åtföljd af et stadgat omdöme utmärker honom allestådes, och detta ledde honom at känna nyttan af bracternas vidfästning vid skiljandet af Carices multispiceæ. Denna upptäckt spridde i hast et ljus öfver nyssnämde afdelning som man knapt kunde hoppas, och alla vetenskapens Idkare anse därföre Herr GOODENOUGH med största erkänsla. Han utvidgade för öfrigt EHRHARTS method och vände kännares uppmärsamhet på antalet af Stigmata, så nödvändig och så säker vid urskiljandet af flere Carices multispiceæ näml. distigmaticæ. De nyaste Auctorer hafva nästan ensamt följt GOODENOUGH med ganska få tilläggningar angående squamarum längd i proportion mot Kapselns. Herr SCHKUHR är nu sysselsatt med utgifvandet af sköna figurer öfver alla honom kända species, hvaraf säkert deras kännedom mycket lättas.

Då

Då jag under flere års tid varit sysselsatt med dessa våxters underfökande, har jag altid lårt vårdera de omtalta måns uptäckter. Med tilhjelp af deras skrifter var det mig lått at förvårfva kånnedom af de måst förekommande arter. Tid efter annan har jag sedermera haft tilfälle granska många sällsynta och besynnerliga species dem jag dels sjelf under mina resor påfunnit, dels gynnad af mina Lårare i synnerhet Professorerna THUNBERG och SVARTS, haft tilfälle uti deras flora samlingar att noga underföka. Detta gaf mig anledning att på de omtalte Caricographernas grunder förföka en egen uppställning af detta slägte och omsider dårmed kommen så vida, att denne innefattade långt öfver et hundrade arter, fann jag största nödvändighet af en nårmare kånnedom om dessa våxters delar samt deras såkrare beskrifvande genom faststålda termer, för at sedan kunna formera såkra specifika differentier. Min tanka var at låta detta alt åtfölja en nåstan fårdig skrifven Afhandling om Lappska Carices; men då jag dels ånnu åger mycket at uti densamma omarbeta, dels ock hoppas at under den föreſtående Lappska resa instundande sommar (1802), hvartil Kongl. Vetenskaps Akademien så ådelmodigt understödt mig, kunna vidare öka den, vågar jag sårskildt underställa Kongl. Akademiens pröfning nårvarande *Inledning til Caricographien.*

Beskrif-

Beſkrifning af Starrarternas delar i allmänhet ſamt de vid deras ſpeciellare afhandling nödvändiga Termer.

De vid växters beſkrifvande i allmänhet brukliga konſtord äro vid flere enſkilta Claſſers och ſlägters afhandlande aldeles ej tilräckliga. Detta är äfven händelſen med Starrarterna; hvaraf jag fann mig tvungen att längeſedan för eget ſtöd vid deras differentierande och beſkrifvande upſätta en egen Terminologia Caricum. Denna fann jag ſedan under fortſatte granſkningar för mig ſjelf i den grad oumbärlig, at jag ſällan utan deſs tilhjelp kunnat fälla ſäkert omdöme om en af mig ſjelf upſatt differentie, mycket mindre utan deſs rådfrågande upſtälla någon ny. Ehuru den därföre vid förſta päſeende tyckes vara altför ſimpel och onödig, vågar jag dock hoppas at flere med mig vid ſtörre ärfarenhet finner den af mycken nytta och värklig nödvändighet. Jag har gådt ſå långt uti nedſtigandet til förſta grunderna, at jag gifvit figurer på de ſimplaſte former ſom hvar och en tror ſig känna. Troligen finnas väl de, ſom kunna ſå ſäkert bibehålla et fattat begrepp om formerna at detta är öfverflödigt; men må hända finnes ock många med mig, ſom ofta vid naturens jämnförande råka i ſådan vilrådighet, at en för ögonen tydlig och oföränderlig figur är högſt nödvändig för deſs utredande.

Vid

Vid meddelandet af denna terminologie har jag icke blott för affigt at upplyfa närvarande uppftällning, utan äfven ge clav til de befkrifningar, fom jag framdeles öfver flere arter tänker utgifva. Således bör ingen undra, at ibland termerna förekomma många, fom ej nyttjas uti närvarande uppftällning. Jag har fökt at gifva alla termer den korta, tydliga och litet ftötande form, at de alla kunde, utan at mifspryda differentierna, upptagas i de famma. Jag har ej dragit i betänkande, at på det nogafte utmärka flere ftorheter, dem jag funnit föga varierande, men högft nödvändiga vid Starrarternas fkiljande, famt gifva dem namn fom, mindre fkulle ftöta dem, fom anfe Linnés förbud mot ftorlekens upptagande, för alleftädes gällande. Vid termernas benämnande har jag följt Linnés fätt, få vida möjligt varit, för at vinna likhet med dem, fom generelt uti Växtriket brukas. Jag har härutinnan fett mig tvungen, at vika från Herr Goodenough och andra. Jag har vid hvar del färfkildt anmärkt, huru den egentligaft, i affeende på andra delar hos famma växt, och i likhet med famma del hos andra växter, borde anfes, men dock altid bibehållit den benämning, fom tyckes nyttigaft och lämpligaft för den praktifke Örtkännaren. Alla obeftämda och oegentliga termer, har jag uteflutit och formerat fäkrare i deras ftälle. Jag har fökt at äfven hos de mäft föränderliga delar, utleta

hvilken ſtruktur är den naturligaſte, och at hos all ting finna något beſtämt och ſäkert, öfvertygad at naturen äfven hos desſa, ej är ſå föränderlig, ſom den vid förſta påſeendet ſynes. Mitt bemödande härutinnan har ſällan varit fåfängt.

Radix

kallas hos Carices den del, ſom utgör det nederſta af växten, ſom dels är dold under jorden, dels hos ſomliga til ſtörre delen öfver den ſamma upphöjd, och ſom uppſkjuter ſtirpes annotini. Således anſes alt det för roten hos Starrarterna, ſom förenar radiculæ med ſtirpes annotini. Detta är väl ej den egentligaſte benämningen, då den är mera at anſe ſåſom en truncus communis perennis, hvarföre jag ock länge ärnade kalla den Caudex; men af många ſkål bibehåller jag det gamla allmänt antagna. Den är altid flerårig.

Charactererna af roten äro ofta ganſka goda och förträffliga, men måſte med mycken urſkiljning och förſigtighet anvåudas, emedan de efter jordmånen ofta få ganſka mycket förändras.

Rad. *cæſpitoſa*, caudicibus brevisſimis, arcte ſibi invicem approximatis & concretis, inferne rotundatis, radiculas numeroſisſimas emittentibus.

In pluribus terram duram colentibus ex. gr. C. Davalliana, diſtans.

R. *fuſifor-*

R. *fusiformis* subcæspitosa est, sed inferne attenuata. In terra fertilissima crescit.

R. *concatenata*, dum stirpes novi, semper ex uno eodemque latere stirpis, præsentis anni, exeunt & reliquis approximantur, sicque catenam vel seriem continuam reliquis formant, idque assurgendo. In terra uliginosa provenit. C. capitata, norvegica.

R. *descendens*, attenuata, teres sive oblique, sive perpendiculariter per terram protrusa, hinc inde e geniculis obsoletis radiculas emittens. In terra paludosa plerumque occurrit.
C. leucoglochin, psyllophora.

R. *effusa*, attenuata, longa, fasciculatim ramosa, supra terram elevata, ibique nullas radiculas edens. In solo duro plerumque alpino viget.
C. petræa, globularis, lagopoides, glareosa.

R. *procumbens*, filiformis, longa, remotius articulata, supra terram jacens, raro radiculas agens.
C. chordorrhiza.

R. *stolonifera*, vix ulla caudice composita constans, sed stolones vagos tenuiores unciales, horizontaliter protrusas, dein adscendentes, emittens.
C. dioica, microglochin, tomentosa.

R. *repens*, teres, filiformis, longa, recta horizontaliter ſub terræ ſuperficie latens & excurrens, ex articulis hinc inde, ſtirpes radiculasque edens. Creſcit plerumque in Arena.
C. arenaria, hirta, Schreberi.

Anm. Radiculæ åro hos alla nåſtan lika och förtjena ingen uppmårkſamhet.

STOLONES

kallas alla ſtirpes, ſom åro ſterila och föra blott faſcikler af blad, före det året de uppſkjuta i fructification. Antingen bladen få margines revoluti, eller involuti, under torkningen, bör hos dem noga anmårkas.

VAGINÆ foliorum l. ſubradicales

åro hos Carices ſå vål ſom nåſtan hos alla Calamariæ, (förutan Schoenus ferrugineus och fuſcus) hela, eller framtil ſammanvåxta, ſå at de formera en hophångande tub, ſom ej utan at ſönderſlitas, kan explaneras. Hårmed kunna Calamariæ altid lått ſkiljas från Gråſen hvilkas vaginæ foliorum ej åro framtil ſammanvåxta, utan då bågge margines råkas, lågger ſig den ena utom den andra, och det alternatim, dextrorſum & ſiniſtrorſum.

Charactererna, ſom kunna tagas af dem, åro rått goda och ofta af mycken vigt i et ſå ſtort ſlågte, dår ſtörſta uppmårkſamhet på alla delar utan

utan något undantag fordras. Därvid iakttages i synnerhet deras långd i jämnförelse med stråets, deras proportionerade långd sins emellan, och om de föra några blad eller ej. Dessa skiljemärken, vid första påseendet så litet lofvande, har jag af årfarenheten funnit vara af största nytta vid flere nårgrånsande arters skiljande, samt stundom, vid annars lått förblandade species, så olika, at man sedan får anledning tvifla om de en gång äro nårslägtade. Således äger t. ex. Carex chordorrhiza, vaginæ exteriores brevissimæ, inæquales, intima multo longiore vel longiuscula, hvarmed den lått skiljes. Carex leucoglochin har tre vaginæ, quarum extima perbrevis, aphyllis, interiores longæ, & intima tantum foliifera, då åter C. microglochin utmärkes med sex vaginæ, som alla äro subæquales, longiusculæ. På Carex psyllophora åter, är intima vagina aphylla. Carex aquatilis och salina, skiljas vål med intima vagina subbrevior. Carex incurva, har vaginæ subinæquales och fœtida, æquales, hvaraf den förras blad bli subdissita, den sednares consita. Så är det ock med C. repens och arenaria, at förtiga ganska många andra exempel. Man akte sig dock noga, at hår, likſom vid bladen, ej ha affeende på stolones och folia extima stirpis culmiferi, hvilka höra til året, då samma stirps endast blir blad; ty med dem förhåller det sig helt olika.

Långden nåmnes enſamt då Vaginæ åro æquales, annars utmårkes den vid hvart och et fårſkildt.

Vaginæ *longisſimæ:* $\frac{2}{3}$ altitudinis culmi fructiferi adtingentes.
C. pumila, ſalina.

V. *perlongæ:* $\frac{1}{2}$. V. *longæ:* $\frac{1}{3}$ ex. gr. C. cuſpidata.
V. *longiuſculæ:* $\frac{1}{4}$. V. *ſubbreves:* $\frac{1}{5}$. V, *breves:* $\frac{1}{6}$.
V. *perbreves:* $\frac{1}{8}$. V. *brevisſimæ* $\frac{1}{12}$ longitudinis culmi æquantes.

V. *nullæ:* dum folia ad inſertionem, culmum tantum amplectunt. C. digitata.

V. *æquales:* ſi omnes, tum exteriores, ac interiores, eandem in culmum adtingunt altitudinem.
C. fœtida, arenaria.

V. *ſubæquales:* ſi interiores, exterioribus gradatim $\frac{1}{48}$ longitudinis culmi, longiores fiunt.
C. microglochin.

V. *ſubinæquales:* ſi $\frac{1}{24}$ longiores ſunt. C. incurva.

V. *inæquales:* ſi $\frac{1}{12}$ longiores evadunt. C. levcoglochin, chordorrhiza.

V. *multo inæquales:* ſi $\frac{1}{6}$ & ultra longiores obſervantur.

Vagina intima brevior: ſi $\frac{1}{12}$ longitudinis culmi, cæteris brevior eſt.

V. intima ſubbrevior: ſi $\frac{1}{24}$ brevior ſit. C. ſalina, aquatilis.

V. intima æqualis.

V. intima ſublongior: ſi $\frac{1}{24}$ exterioribus longior.

V. intima longior: $\frac{1}{12}$. *V. intima multo longior:* $\frac{1}{8}$.

Structuræ ſunt

Vag. *laxæ*, dum culmum haud arcte ambiunt.

V. conſtrictæ, ſi latera culmi arcte obvolvunt.

V. æqui-

V. æquilateræ, ſi omnia latera ejusdem ſubſtantiæ ſunt ex. gr. æquilateræ virides, æquilateræ hyalinæ e. ſ. p.

V. inæquilateræ ex. gr. virides antice hyalinæ, antice in reticulum ſolubiles, ut C. tephroſtachya, ſtricta, Buxbaumii.

V. *teretes* & *V. triquetræ* culmo ſimiles ſunt.

V. *marginatæ*, dum margines folii per vaginam decurrunt & eam quaſi alatam faciunt. C. petræa, lagopoides, norvegica.

V. *ſulcatæ*. V. *ſtriatæ*.

V. ore phyllochroo, dum apertura vaginæ ſubſtantiâ & colore folii eſt.

V. ore pellucido, *hyalino* e. ſ. p. in plerisque.

V. ore laxo, *conſtricto* e. ſ. p.

V. ore truncato, dum antice linea recta terminantur.

V. ore exciſo: ſinu rotundato obtuſo & dilatato.

V. ore disrupto: ſinu acuto & anguſto.

V. ore ligulato in multis, & tunc *ligula* eſt vel *vaginans* uti in paucisſimis ex. gr. petræa, norvegica; vel *dimidiata* ut in plerisque, ex. gr. tomentoſa.

V. folioſæ in plurimis.

V. aphyllæ, ſi vel omnino muticæ ſunt, vel apiculo una linea longo gaudent.
interiores, in C. alba, digitata, chinenſi, pſyllophora.
exteriores in C. chordorrhiza, leucoglochin, Davalliana.

FOLIA.

Foliatio är hos Carices, likfom hos de flåfla Calamariæ, aldeles egen. LINNE' gaf den et gemenfamt namn med foliatio hos Enfatæ, näml. *Equitans*, men fom mig tyckes aldeles oricktigt. Jag kallar den därföre TRIQUETRA. Bladen formera innan de flå ut en trekant, på det fättet, at hvart och et blad är kölformigt, med fin kanal, omfattande de tvånne andras margines conniventes, och med fin högra margo, liggande vid ryggen af det näft undra bladet, och med fin vänftra margo, fammanflötande med det näft undras högra kant (aldeles fom fig. 14. Tab. X. uti Philofophia Botanica utvifar). Bladens vidfäftning formerar, för öfrigt, en feries utifrån inåt, fpiraliter dextrorfum. Hos egentliga Enfatæ äro bladen däremot aldrig vikna, utan ligga alla helt platta i et planum, med kanterna (ej fidorna) mot hvarandra vända. Gräfens foliation är åter convoluta, alternatim dextrorfum och finiftrorfum.

Characlererna fom tagas af bladen, äro förträffliga och merendels lätta, ehuru fimpla och litet differerande deras utfeende är. Man iakttage blott den förfigtigheten, at de ytterfta, fom tilhöra förra året, då denna gren af roten endaft hade blad, noga affkiljas från dem, fom egentligen tilkomma fjelfva fruktbärande Strået; ty ganfka ofta händer, at de förra äro helt olika. Således t. ex. äger C. chordorrhiza, ofta tåmligen långa blad, på de fterila grenarna, hvilka

hvilka blad, då grenen nästa är utskjuter i strå, sitta utom de verkliga stråets blad, om hvilka endast är fråga och kunna lätt förordsaka misstag. Carex alba har på stirpes steriles, platta, öfver ½ linea breda blad, men åter de egentligen til strået hörande, altid tagellika.

1. *Antalet* ger väl ej ofta några goda skiljemärken, men förtjenar dock at anmärkas.
Fol. *paucissima:* si duo ad culmum proprie pertinentia. F. *pauca* si 3 ad 5. F. *numerosa* si ultra 5.

2. *Situs* beror ensamt af vaginernas längd.
F. *consita*, e vaginis æqualibus orta; *subconsita* e vaginis subæqualibus; *subdissita* e vaginis subinæqualibus; *dissita* e vaginis inæqualibus; *valde dissita* e vaginis multum inæqualibus.

3. *Direction* lemnar knapt några goda skillnader.
F. *erecta* sunt vel *stricta*, vel *laxa*.
F. *flaccida*, proprio pondere in arcum flexa.
F. *patentia*. C. ericetorum.
F. *divergentia*. C. firma. F. *adscendentia* C. distans.
F. *recurvata*. C. rigida. F. *heteromalla*. C. juncifolia, curvula, heteromalla.
F. *rigida*, indeterminatæ directionis sunt.

4. *Basi* sunt vel *bilateralia*, e duobus lateribus vaginæ orta, in plerisque, vel *unilateralia* si ex uno tantum latere.
F. *amplectentia* si nulla vagina inferuntur. C. digitata.

5. *Bredden* ger ganſka goda kånnetecken och bőr aldeles icke uteſlutas, ur hvarken differentier eller beſkrifningar. Den år enligt min årfarenhet, af ſtőrſta nytta vid de måſt når-grånſande arters ſkiljande, och ganſka få variationer underkaſtad. Endaſt då våxten genom ovanliga omſtåndigheter blir bragt til miſsfoſter, kan detta, ſå vål ſom mycket annat, afvika från deſs beſtåmda beſkaffenhet. Jag har dårfőre aldrig dragit i betånkande at med Cirkeln på det nogaſte afmåta dem.

Fol. *ſetacea,* ſubteretia crasſitie tantum ſetæ porcinæ.
C. pſyllophora, alba.

F. *filiformia:* ſubteretia ſolida crasſitie fili.
C. dioica, capitata &c.
Obſ. Neutiquam confundi debent cum foliis convolutis, qualia habet C. filiformis, quæ haud ſolida ſunt, ſed explanabilia.

F. *plana,* latitudine pluries crasſitiem ſuperante prædita. Obſ. Oppoſita hujus ſunt F. ſetacea & filiformia; posſunt tamen convoluta esſe. In differentiis ſpecificis ſemper ſubintelligitur, ubi folia nec ſetacea, nec filiformia ſunt.

F. *anguſtisſima,* dimidia pars lineæ lata. C. leptalea, montana.

F. *anguſta:* linea una lata.

F. *ſubanguſta:* linea una cum dimidia lata.

F. *latiuſcula:* lineæ duo lata.

F. *lata:* lineæ tres lata.

F. *latis-*

F. *latissima*, lineæ quattuor & ultra. C. latifolia.
Obs. in foliis attenuatis latitudinem metimur ad basin.

Anm. Angående bruket af præfixen *sub*, bör här, så väl som på flere ställen, ihogkommas, at, då termen är diminutiv, så minskar sub dess bemärkelse och i det samma ökes partiets egenskap, hvars ringhet termen tilkånnager.

6. *Figuren* bör ej eller bortglömmas.

F. *linearia:* quæ æqualem servant latitudinem per ⅔ longitudinis suæ. C. indica, brunnea.

F. *attenuata* l. ensiformia: si usque a basi, una serie angustantur in apicem. C. maritima.

F. *versus apicem angustata:* si apicem versus subito, nec una serie, angustantur. C. firma.

F. *acumine subulato:* in plerisque.

F. *acumine setaceo:* C. botrystachya.

F. *explanata*, dum superficiem planam habent; nec duplicata, convoluta seu subconvoluta sunt.

F. *duplicata*, dum latera ita approximantur ut angulum acutum inter se formant, vel saltem cymbi latera repræsentant. C. Heleonastes, microstachya.

F. *convoluta.* C. filiformis, rotundata.
Obs. neutiquam filiformia dici debent.

F. *subconvoluta*, si margines, una cum extima parte laterum, ita inflectuntur, ut semicanalem format folium.
C. acuta, incurva, juncifolia.

F. *marginibus patulis:* nec inflexis nec reflexis.

F. *mar-*

F. *marginibus incurvis*, ſiccitate introrſum ſeſe paullum flectentibus.

C. chordorrhiza, arenaria, norvegica, ſtellulata, muricata, divulſa, cinerea, paniculata, paradoxa, remota, gibba, flaveſcens, fulva, diſtans, extenſa, livida, limoſa, ampullacea, raphioſtachya, capillaris, depauperata, alba, ſalina, aquatilis, nardifolia.

F. *marginibus recurvis*, ſiccitate extrorſum ſeſe paullo curvantibus.

C. petræa, cyperoides, leporina, lagopoides, tenuiflora, loliacea, elongata, curta, axillaris, vulpina, intermedia, flava, drymeja, cylindracea, clavata, triticea, ſpeiroſtachya, indica, pumila, hirta, folliculata, lurida, agaſtachys, palleſcens, præcox, chinenſis, nigricans, laxa, digitata, pedata, tomentoſa, ericetorum, montana, pilulifera, atrata, alpina, Buxbaumii, globularis, flacca, japonica, leonuroides, pſeudocyperus, riparia, tephroſtachya, rariflora, irrigua, veſicaria, gracilis, acuta, ſtricta, cæſpitoſa, ſaxatilis.

Anm. Desſe bägge ſiſta ſkiljemärken, ſom ej af någon äro nämnde, har jag af ärfarenheten funnit vara af ſtörre betydenhet, än jag ſjelf i början kunde förmoda. De diſtingvera et förvånande, lätt och ſäkert ſätt, många

ganſka

ganfka nårflägtade arter, fom utan defs iakttagande, lätt kunna förblandas. Carex flava och Oederi (flavefcens mihi) tror jag härigenom lätt kunna fkiljas. Äfvenfå de fpecies, fom komma C. limofa få nåra, och flera af multifpiceæ diftigmaticæ m. fl., fom til en del fynes af mina differentier. Jag anfåg det fjelf i början för litet betydande och nog tilfälligt, emedan jag ej kunde finna något i byggnaden, fom förorfakade det, famt i förmodan at tilfälliga torkningsfättet, kunde hafva någon del däruti; men då jag fedan funnit det aldrig variera, bland talrika, på olika ftällen och årstider, famlade fpecimina, få flutar jag däraf, at något ändock måtte finnas i ftrukturen, fom är orfaken härtil och hvaraf beftåndigheten beror. Jag tager därföre ej i betänkande, at anfe dem för få gällande, fom årfarenheten tyckes billiga. Härvid måfte dock ihogkommas, at ej uppmärkfamheten våndes på de yttre och gamla bladen, fom ofta fåga intet, utan i fynnerhet på de inre, fom äro yngft och framför alt på bracternas blad. Mot nedre ändan af bladet eller bafis, märkes det lättaft, däremot vid fpitfen fynes det dels fällan, dels få kanterna där nåftan på alla, ftörre eller mindre fallenhet at böja fig utåt. På de blad fom äro af mera mjuk och fucceus fammanfättning, har man at vänta inböjda och flätare kanter, på dem åter, fom äro torra, hårda och fkarpa, famt mycket fkärande, tilbakars böjda.

F. *cana-*

F. *canaliculata*, si folium subteres & subfiliforme, supra sulco profundo exaratur. C. dioica, capitata.

F. *carinata*, dum nervus medius deprimitur & elevationem acutam efficit, in folii pagina inferiore.

7. *Längden* tyckes väl ej vara af den beständighet som bredden, men är dock bland de mera gällande skiljemärken. I synnerhet är proportion i längden, mellan de inre och yttre bladen, af mycken betydenhet vid skiljandet af flere nära förenade arter, t. ex. Carex Heleonastes och glareosa, curvula och heteromalla, juncifolia och incurva, flava och flavescens m. fl. Härvid har jag, då bladens längd ej kan så absolute som deras bredd, bestämmas, funnit tjenligast utmärka den jämförelse vis, med fruktbärande (ej blommande) Stråets, såsom minsta förändringar underkastadt.

F. *longissima*, si ad dimidiam partem longitudinis culmi fructiferi & ultra, culmum superant.

F. *perlonga*, dum longitudinem culmi fructiferi vel adtingunt, vel eo paullo longiora sunt.

C. vulpina, microsperma, indica.

F. *longa*, si $\frac{5}{6}$ longitudinis culmi æquant.

F. *longiuscula* $\frac{2}{3}$ culmi longitudinis adtingentia.

C. flavescens.

F. *subbrevia* $\frac{1}{2}$ longitudinis culmi æquantia.

C. glomerata.

F. bre-

Fol. brevia, $\frac{1}{3}$ longitudinis culmi.
F. perbrevia, $\frac{1}{4}$ vel $\frac{1}{5}$ culmi longitudine.
F. brevisſima culmi, ſextam partem vix adtingentia.
F. altitudine æqualia, dum omnia apicibus eandem altitudinem asſequuntur.
F. altitudine ſubæqualia, ſi interiora exterioribus gradatim $\frac{1}{12}$ longitudinis proprii, apicibus altiora ſunt.
F. altitudine ſubinæqualia, dum $\frac{1}{8}$.
F. altitudine inæqualia, ſi $\frac{1}{6}$ altiora.
F. altitudine multo inæqualia, ſi $\frac{1}{4}$ altiora.

Anm. Jag har ännu ej ſett någon Carex ſom tvärtom, ägt de inre bladen gradvis kortare än de yttre. Det innerſta åter, är hos en del långre, en del kortare, hvaraf förträffliga ſkiljemärken kunna tagas.

Folium intimum maxime brevius, ſi $\frac{3}{4}$ & ultra cæteris brevius. C. juncifolia.
F. intimum multo brevius, ſi cæteris dimidio brevius. C. glareoſa.
F. infimum brevius $\frac{1}{4}$ brevius eſt.
F. intimum ſubbrevius, ſi $\frac{1}{12}$ brevius cæteris.
F. intimum æquale. C. Heleonaſtes.
F. intimum ſublongius, ſi $\frac{1}{12}$ longitudinis foliorum cæteris longius.
F. intimum longius, ſi $\frac{1}{4}$. C. curvula, incurva.
F. intimum multo longius, dum $\frac{1}{2}$ longius, uti C. flaveſcens.

Kanternas öfriga beſkaffenhet och ſidornas *betäckning* äro ej af ſtor betydenhet. Ofta ſer

ser man bladen variera från håriga til flåta o. s. v. såsom på C. hirta, pallescens m. fl.

F. marginibus subobtusis.

F. marginibus integerrimis. F. marginibus serrulatis.

F. nervosa. F. striata.

F. sulcata, dum nervi laterales tam deprimuntur, ut elevationem efficiant in pagina inferiore.

F. reticulata, dum inter sulcos, aliæ striæ transversæ adsunt. C. riparia.

F. lævia. Opposita sunt trium præcedentium.

F. ciliata. C. pilosa. *F. pilosa.* C. hirta.

F. pubescentia. C. castanea, pallescens interdum.

F. glabra. Opposita trium præcedentium.

Strået

hos Starrarterna, så vål som hos de flåsta Calamariæ, svarar aldeles ej mot den del, som hos Gråsen får samma namn och hos våxterna i allmånhet kallas truncus. Snarare borde den anses som en pedunculus communis, subradicalis, och Starrarterna i följe dåraf för plantæ subacaules; ty den delen som ger fåste åt de vid roten samsittande bladen, och som altid år ganska kort, endast några lineer, gör tjenst för hvad man kallar Caulis hos våxterna och Culmus hos Gråsen. Annars liknar Starrarternas Strå aldramåst det, som hos Ensatæ kallas caulis. Lederna åro ock af ganska olik sammansåttning mot Gråsens.

Characte-

Characterema af Strået åro måst såkra, då de angå dess figur. De åro tåmligen goda, dock ej at alt för mycket lita på. Kanternas skarphet aftager oftast med åldern.

Långden af Strået anteknas ganska noga, emedan så vål bladens som bracternas långd och situs, dårefter beståmmes. Min tanka år ej, at Stråets långd altid hos et och samma species skall vara densamma, tvårtom kånner jag mycket vål, huru många förånderligheter detta år underkastadt. Jag har dock genom årfarenheten funnit, huru nyttigt det år, at söka ett medium af allmånt förekommande förånderligheter, hvarmed alla delars långd kan jåmnföras. Hårvid göres intet affeende på hvarken dvårgar eller jåttar, hvaraf få finnas, och som bågge åro missfoster. Jag kånner intet låttare sått ån detta, at utmårka delarnas proportion til hvarandra. Stråets långd måtes från spetsen af öfversta axet, til bladskidornas vidfåstning.

Culm. Pedalis, a flexura cubiti ad basin pollicis, vel unciæ 12 paris.

C. Dodrantalis, unciæ 9. *Spithamalis* unciæ 7.

C. Palmaris, unciæ 3.

Figura.

C. compressus. C. digitata, pedata.

C. teres, lateribus omnibus minime planis & angulis majoribus destitutus. C. capensis.

C. obtusangulus, lateribus tribus planis, cum angulis interjacentibus rotundatis.

C. *acutangulus*, lateribus tribus exacte planis, recta linea ad conjunctionem eductis, & ita angulos, rectis paullo minores, formantibus.

C. *acutissangulus*, est trigonus, lateribus excavatis, angulis acutissimis. C. vulpina.

C. *subacutangulus*, est trigonus, lateribus convexiusculis, angulos fere rectos in concursu formantibus.

C. *angulatus*, angulis pluribus acutis, longitudinalibus subdistantibus eminentibus insignis. C. leporina, lagopoides.

C. *obtuse sulcatus*, sulcis obtuse excavatis, eminentiis interjacentibus obtusis. C. glareosa, repens.

C. *acute sulcatus*, sulcis acute excavatis. C. norvegica.

C. *striatus*, striis tenuioribus excavatis inscriptus.

C. *lævis*, omnibus angulis & sulcis orbatus.

C. *lævissimus*, omnibus striis destitutus.

C. *integerrimus*. C. *serrulatus*.

C. *solidus* in plerisque.

C. *fistulosus*. C. Bellardi, dioica, leporina, lagopoides, tribuloides, norvegica, capensis, lobata, remota, pilulifera. E violentiori presſione sub exsiccatione, comprimuntur, quod vix fieri potest cum solidis.

Directio.

C. *erectus* est vel *strictus*, vel *laxus*, ex. gr. C. strigosa; vel *rigidus*.

C. *incur-*

C. *incurvatus*, in arcum, verſus apicem, vi quaſi reflexus.
C. juncifolia, incurva, curvula.

C. *curvatus*, arcum æqualem ultra ſemicircularem format. C. arcuata.

C. *adſcendens*. C. clandeſtina.

C. *flaccidus*, proprio pondere in arcum flexus. C. drymeja, laxa, intermedia.

C. *debilis*, terra fere innitens. C. pilulifera, ſcabrella.

Veſtitu.

C. *longe veſtitus*, vaginis foliorum perlongis ($\frac{1}{2}$) tectus.

C. *veſtitus*, vaginis longis ($\frac{1}{3}$).

C. *ſubveſtitus*, vaginis longiuſculis ($\frac{1}{4}$) obvolutus.

C. *nudiuſculus*, ſi vaginæ ſubbreves ($\frac{1}{5}$) ſunt.

C. *ſubnudus*, vaginis brevibus ($\frac{1}{6}$) fulcratus.

C. *nudus*, vaginis perbrevibus ($\frac{1}{8}$).

C. *folioſus*, ſi uno alterove gaudet folio culmeo. Obſ. ſæpe tamen bracteæ ſpuriæ ſunt hæc folia.

C. *aphyllus*.

FÖRTEKNING

på de Rön, ſom äro införde i detta Qvartals Handlingar.

gifva mig ſkålig anledning at hoppas uti Chamomillen finna et ōnſkadt medel emot Atrophie och andra kråmpor, hvilka hårflyta af en fårſvagad bildningsfōrmåga. I Hectiſka kråmpor lår det likvål nåppeligen vara tjenligt, i anſeende til den inflammatoriſka diſpoſition ſom deraf ſå mårkeligen ōkas.

Inledning til Caricographien
af
GEORG WAHLENBERG.

2:dra Afdelningen. *)

BRACTEÆ

Åro egenteligen modificationer af bladen. Hos nåſtan alla Carices multiſpicatæ nårma de ſig ganſka mycket, i anſeende till ſtructuren, åt verkliga blad, men hos ſpiculatæ likna de mera ſquamæ calycinæ. Jag anſer det derfōre nyttigt at kalla de fōrra *Bracteæ* de ſenare *Bracteolæ*, i ſynnerhet ſom de tjena til ſtōd åt ax af ſå olik beſkaffenhet. Gråſen åga intet motſvarande. De likna måſt ſpathæ hos Enſatæ.

Charactererna af dem åro ganſka fōrtråffliga och fōrutan dem, ſom tagas af fructifications-delarna, de ſåkraſte och nyttigaſte af alla.

 I ſyn-

*) Se pag. 225 tredje qvartalet år 1802.

I fynnerhet utgöra de bland multifpicatæ en hufvuddel af alla differentierna. Det är bland annat med deffas uptäckande fom Herr GOODENOUGH gjort fig få högft förtjent af Starrarternas hiftoria. Deffa characterer äga framför fructifications delarna, den förmånen, att de falla lätt i ögat och äro lika märkliga i alla åldrar.

De äro af tre hufvud *arter*, nemligen:

Bracteæ vaginantes äro af alla de complettafte och tillhöra äfven de ftörfta och fullkomligafte Starrarterna. De omge ftrået med en complett och hel fkida, fom upkommer af en intumefcentia culmi och ej af någon egentligen få kallad led, famt är fullkomligt continuell af ftråets fubftantia. Inom denfamma i botten, fitta continuation af ftrået famt axets pedunkel likfom på nytt fäftade, den förra anterius den fenare pofterius (mot dorfum vel carina bracteæ), och det med en faftfull ånda likfom en bulbillus, få att de knappaft tyckas continuella af nedre ftråets fibrer. Detta gör ock, at de fedan fkidan blifvit uppfkuren i fynnerhet då de äro torra, nåftan af fig fjelfva lofsna från fitt fäfte. Detta fyns båft på multifpicatæ compofitæ. De nederfta bracteæ äro de fullkomligafte och om dem är egentligen frågan. De öfre nårma fig i alla affeenden till bracteæ amplectentes.

Bracteæ

Bracteæ ſub-amplectentes (Br. vaginis nullis Gooden.) omgifva med baſis ſtrået på tvånne, eller ock alla ſidor (då de proprie heta amplectentes och komma närmare Br. vaginantes) men aldrig med någon ſkida, upkomma merendels från en fullkomligare led och äro ej ſå fullkomligt continuella med ſtråets fibrer ſom de förra. Däremot är ſjelfva ſtrået vid deras inſertion föga interrumperat, utan deſs fibrer fortfara näſtan oförändrade. Axets pedunkel tyckes lika väl ſåſom hos de förra vara fäſt i bracteæ axill, likſom med en liten lök eller ſuccoſitet, och ej vara afdeld från ſtråets maſſa eller egentligen uppkomma af deſs fibrer ſom hos följande. Deſſa bracteæ utgöra en öfvergång från föregående ſpecies til följande, ehuru altid tydligen ſkild från bägge.

Bracteolæ tilhöra Carices ſpiculatæ, äro endaſt fäſtade på tvånne ſidor af ſtrået, likna merendels mycket ſquamæ calycinæ, äro hinnaktiga, ſamt oftaſt ej continuella med ſtråets fibrer, utan likſom inſererade på en dentatio culmi, från hvilken de med liten våldſamhet loſſas. De tyckas vara föga eſſentiella både för ſtrået och ſpiculæ pedicell, hvilka bägge ofvanför deſs inſertion continuera omedelbart, och den ſenare är aldeles uppkommen genom delning af den förra, ſamt äger ingen vaginula propria omkring ſig vid baſis.

Anm. De måſta termer äro gemenſamma för alla deſſa ſpecies bractearum.

Antalet är lika med axens, det öfversta oberäknadt.

Situs är af största vigt att kunna så bestämt som möjeligt är determinera. Emedan axen äro dels subsessiles, dels ganska långt pedunculatæ, så anser jag det omöjligt att på annat sätt kunna bestämma deras situs till hvarandra än genom pedunklernas vidfästning, eller som är detsamma, bracternas. Detta åter tror jag säkrast ske, då afståndet mellan nedersta bracteæ vidfästning (äfven skidans om den äger någon sådan) och den därpå följande, jämnföras med hela stråets längd, sedan denne senare, på sätt jag anfört, blifvit afmätt. Om spicæ fœmineæ sitta nära tillsammans långt ned på stjelken, så att större afstånd blir mellan spica mascula och öfversta fœminea, än mellan öfversta fœminea och därpå följande, så måste afståndet mellan hann-axet och öfversta hon-axet samt bägge nedre hon-axen, hvar för sig särskildt bestämmas. Men som detta är ovanligt, så förstås altid under, då ej något sådant nämnes, at afståndet mellan axen aftager (detta bestämmes, som sagdt är, med bracternas vidfästning), i mån som de äro i nummern närmare till det öfversta och det i en jämnt aftagande series, ju större dess mindre axens antal är. Således då man har afståndet mellan de nedersta bestämt och axens antal gifvet, så är det lätt att däraf finna hvilket axs afstånd från annat som hälst behagas. Detta be-

beſtämningsſätt har dock föröfrigt ſina olägenheter, t. ex. att då ſåledes afſtåndet mellan bracteæ hos en Carex, bracteis vaginantibus, jämnföres med en bracteis amplectentibus, ſå ſynes det, ehuru lika, på den förra mindre än på den ſenare, hvilket kommer däraf, att vaginæ ej falla ſå lätt i ögat och att deras olika längd merendels vid förſta påſeendet ej beräknas. Ett annat inkaſt kunde vara att det är för mycket relativt, men detta utgör deſs verkliga fördel.

Br. remotiſſimæ, dum ſpatium inter inſertiones infimarum bractearum, reſpondet $\frac{1}{3}$ longitudinis culmi.

C. diſtans, griſea, xanthophyſa, livida.

Br. remotæ, ſi $\frac{1}{4}$ æquat.

C. riparia, hirta, pumila, drymeja, heteroſperma, raphioſtachya, clandeſtina, laxa, depauperata, triflora, cylindracea, latifolia, botryſtachya, ſcabrella, Forſteri, firma, piloſa.

Br. ſubremotæ, ſi $\frac{1}{5}$ vel $\frac{1}{6}$.

C. Micheli, chinenſis, leptoſtachya, panicea, gracilis, indica, ſpartea, brunnea, brachyſtachys.

Br. remotiuſculæ, ſi $\frac{1}{7}$ vel $\frac{1}{8}$ ſit earum diſtantia.

C. alba, ſpeiroſtachya, triticea, agaſtachys, acuta, polyſtachya, cladoſtachya, cruciata, aquatilis, filiformis, remotiuſcula.

Br. diſtantes, ſi $\frac{1}{9}$ ad $\frac{1}{11}$.

C. Japonica, fulva, caſtanea, Buxbaumii, tephroſtachya, leonuroides, globularis, rotundata, lurida, maritima, nardifolia, ſaxatilis, remota, ramoſa, nigricans, veſicaria, ampullacea.

Br. ſubdiſtances, ſi $\frac{1}{12}$ ad $\frac{1}{16}$.

C. præcox, flaveſcens, capillaris, digitata, palleſcens, limoſa, praſina, flacca, atrata, magellanica, ſtricta, cuſpidata, fuſca, cæſpitoſa, radiata, ſtraminea, gibba, axillaris, loliacea, divulſa, paniculata, paradoxa.

Br. ſubapproximatæ, ſi $\frac{1}{20}$ vel 3 lineæ circiter & paullo ultra.

C. flava, folliculata, rariflora, irrigua, tomentoſa, varia, pſevdocyperus, caneſcens, norvegica, ſtellulata, elongata, rivularis, repens.

Br. approximatæ, ſi $\frac{1}{32}$ vel 2 lineæ circiter.

C. pilulifera, alpina, arcuata, capenſis, brizoides, arenaria, muricata, cinerea, leporina.

Br. confertæ, ſi $\frac{1}{64}$ vel 1 lineæ.

C. pedata, triſtachya, ſupina, ericetorum, montana, Heleonaſtes, glareoſa, tenuiflora, lagopoides, mucronata, microſtachya, Schreberi, intermedia, lobata, diviſa, tribuloides.

Br. aggregatæ, ſi $\frac{1}{2}$ linea.

C. chordorrhiza, incurva, leptophylla, fœtida, microſperma, vulpina, glomerata.

Br.

Br. confitæ (Capitulum involucratum Auctorum.)
C. cyperoides, baldenſis.

Anm. Man kan åfven ſåga ſpicæ remotiſſimæ, remotæ, o. ſ. v. då bracteæ ej äro vaginantes och ſpicæ aldeles ſeſſiles, hvarvid kan måtas från det ena axets fäſte till det andras utan afſeende på deras form. Då detta åter ej är händelſen, måſte man utmärka deras ſitus med bracteæ, ſom ſagt är.

Figuren m. m.

Br. ſubamplectentes (Br. vaginis nullis Gooden.) in duobus culmi lateribus inſeruntur eumque vix amplectunt nec ullo modo vaginant. Culmus acutangulus eſt.

Carices ſpiculatæ fere omnes; Multiſpicatæ diſtigmaticæ & nonnullæ triſtigmaticæ.

Br. amplectentes (Br. vaginis ſubnullis Gooden.) ad inſertionem omnia latera culmi ambientes (neutiquam vero vaginantes, quod ſit plerumque marginibus coloratis rariſſime phyllochrois.) Culmus teres vel obtuſangulus eſt.

C. ericetorum, ampullacea.

Br. ſquamaceæ (ſpicæ nudæ ſ. ebracteatæ Auctorum): ſubamplectentes ſquamis calycinis æquantes.

C. ſpiculatæ plurimæ, rariſſime multiſpiceæ.

Br. ſquamaceæ phyllochroæ totæ ſubſtantia & colore foliorum.

Anm.

Anm. För öfrigt kallas alla de delar, som äga denna beskaffenhet hvar för sig phyllochroæ, til ex. dorsum phyllochroum, latere phyllochroa o. s. v.

Br. squamaceæ coloratæ, substantia opaca crassiuscula coloratæ, i. e. alio colore quam foliorum imbutæ.

Br. squamaceæ dilutæ, substantia pellucida dilutius colorata aridæ.

Br. squamaceæ hyalinæ ecoloratæ.

Nervus dorsalis linea tenuis mediæ squamæ, brevis, si ad dimidiam longitudinis excurrit, longus, si apicem adtingit.

Dorsum squamæ, medietas ejus $\frac{1}{3}$ latitudinis comprehendens.

Latera squamæ est pars inter nervum dorsalem & margines.

Margines squamæ.

Br. squamaceæ muticæ, vid squ. calycinas.

Br. squamaceæ mucronatæ, Ibid.

Br. squamaceæ cuspidatæ (aristatæ Auct.) si apice setaceo terminantur ipsa, squama paullo longiore.

C. norvegica.

Br. squamaceæ setigeræ, si seta terminantur ipsis pluries longiore.

C. radiata, loliacea, divulsa.

Anm.

Anm. Deſſa ſkiljagtigheter äro märkvärdiga i det affeendet, att ehuru de ſpecies ſom åga t. ex. Br. ſetigeræ ofta variera utan dem, ſå finnas de hos andra aldrig, ehuru de ock må förändras. Således är egenſkapen att ſtundom kunna få dem cuſpidatæ ſetigeræ o. ſ. v. det ſom förtjenar upmärkſamhet.

Långden af bracteæ ger ganſka tillförlitliga characterer. Den måſte brukas med urſkillning, ty bland annat finner man att de ſpecies ſom naturligen hafva Bracteæ ſquamaceæ, ſtundom få dem foliolatæ o. ſ. v. hvilket jag anſer ſom en monſtroſitet förtjenande ingen uppmärkſamhet. Vid deſs beſtämmande obſerveras altid de nederſta. De öfre aftaga i långden.

Br. ſubvaginantes ſi tubum breviſſimum vix ultra dimidiam lineam longum baſi formant.
C. arcuata, extenſa.

Br. breviſſime vaginantes, ſi $\frac{1}{48}$ culmi vel una alterave linea culmum obvolvunt.
C. filiformis, rotundata, folliculata, flava, flaveſcens.

Br. breviter vaginantes, ſi $\frac{1}{24}$ culmi veſtiunt.
C. fulva, caſtanea, lurida, ſecalina.

Br. longiuſcule vaginantes ſi $\frac{1}{16}$ culmi tegunt.
C. ſpeiroſtachya, hirta, chinenſis, drymeja, xanthophyſa.

Br. longe vaginantes, dum $\frac{1}{6}$ culmi vaginant.
C. diſtans, agaſtachys, raphioſtachys, griſea.

Br.

Br. longiſſime vaginantes, ſi $\frac{1}{3}$ culmi veſtiunt.
C. latifolia.

Br. vaginantes, *aphyllæ* dum nullo foliolo terminantur, ſed totæ ſcarioſæ ſunt.
C. digitata, pedata, alba.

Br. ſubaphyllæ, ſi apice brevi phyllochroo ſeta latiore, præditæ ſunt.
C. latifolia, nigricans.

Br. ſubfoliolatæ dum foliolo brevi $\frac{1}{9}$ longitudinis culmi æquante terminantur.
C. Chinenſis, Micheli, triſtachya, piloſa, tomentoſa, præcox; pilulifera, alpina, limoſa, cæſpitoſa, curvula, arenaria.

Br. foliolatæ dum foliolo $\frac{1}{6}$ longitudinis culmi gaudent.
C. ſpeiroſtachya, caſtanea, capillaris, laxa; atrata, magellanica, irrigua, ſtricta, nardifolia, ſaxatilis, baldenſis.

Br. ſubfoliatæ ſi folio brevi $\frac{1}{5}$ longitudinis culmi ornatæ.
C. brachyſtachya, rotundata, glaucefcens; capenſis, axillaris, flacca, globularis, palleſcens.

Br. foliatæ, ſi folium earum $\frac{1}{4}$ longitudinis culmi eſt.
C. diſtans, fulva, triticea, xanthophyſa, drymeja, depauperata, filiformis, brunnea; praſina, japonica, Buxbaumii, tephroſtachya, livida, paleacea, maritima, cuſpidata, ſalina, remota.

Br.

Br. foliatæ longæ, ſi folio $\frac{1}{3}$ longitudinis culmi conſtant.

C. flava, flaveſcens, heteroſperma, hirta, leptoſtachya, pumila, indica, cruciata, botryſtachys; remotiuſcula, gibba, pſeudocyperus, veſicaria, aquatilis, acuta.

Br. foliatæ longiſſimæ.

C. curvata, ſecalina, griſea, lurida, folliculata, raphioſtachya, cylindracea, agaſtachys; leonuroides, riparia, gracilis.

Br. latiuſcule, ſubanguſte &c. *foliatæ:* determinantur eadem menſura ac latitudo foliorum.

Br. culmum ſuperantes, ſi folia earum apicibus culmum plures unciæ ſuperant.

Br. altitudine culmi, ſi apicibus culmo æquant.

C. fulva.

Br. culmo humiliores, ſi apicibus ultra unciam culmo inferiores.

Anm. Då bracternas ſitus och långd äro beſtämda, ſå följer väl däraf deras högd emot ſtrået; men det är dock ej altid ſå lätt att ſinna.

Br. conſtricte vaginantes, C. diſtans.

Br. laxe vaginantes. C. ſpeiroſtachya.

Br. inflate vaginantes. C. chinenſis.

Br. ſubamplectentes foliolatæ exauriculatæ, dum ad inſertionem juxta margines nullis membranulis ſ. auriculis inſtructæ ſunt. C. nardifolia, ſtricta, aquatilis.

Br. ſubamplectentes auriculatæ, membranulis coloratis ad inſertionem præditæ. C. ſaxatilis, cæſpitoſa.

Anm.

Anm. Deffa fifta ge hårigenom tillkånna fin affinitet med Br. fquamaceæ, då auriculæ kunna anfes fom låmningar efter fquama fedan ryggen dåraf utvuxit i blad. Detta bevifar ganfka många Carices, fom få de öfverfta bracteæ fedan de blifvit mycket korta, altid auriculatæ. De åro dock viffa arter mera egna, t. ex. C. faxatilis kan variera med rått långa bladlika bracteæ, utan att mifta fina auriculæ, då dåremot C. aquatilis behöfver att få dem ganfka korta, innan några margines membranaceæ colorate fynas.

Anmårkningar vid bracternas vidfäftning, långd m. m.

Bracteæ vaginantes förändras aldrig i anfeende till deras vidfäftning. Bracteæ amplectentes & fubamplectentes åter kunna vara afvikelfer från det vanliga och naturliga underfaftade. T. ex. om en Carex bracteis fubamplectentibus trifligmatica får nederfta axet långre ned på ftrået ån naturligt, få hånder ftundom att defs bractea blir bafi breviffime vaginans; men denna vagina har tredje fidan mycket hinnacktig och man urfkiljer lått bladets kanter. Så hånder ftundom med C. pallefcens. Detta år en afvikelfe från naturens beftåndiga gång, åbragt genom en håndelfe, fom ej bör förvilla den granfkande Örtkånnaren. Naturen åger lika vål fin fåkra lag hårutinnan, och det år, få hår fom alleftådes, någon vifs beftåmd form, fom år den naturliga. Föremålet

målet för vårt bemödande att finna denna, och då det lyckas blir det sedan lätt att utreda sig vid små lusus, hvartil må hända naturen är mera fallen än på andra ställen. Det är urskiljandet af dessa afvikelser från det naturliga som utgör Vetenskapens stadga, då i annan händelse man kunde bli benägen att anse allt för danadt af en slump. — Hvad bractearum foliatarum längd angår, så är väl ej min mening att den altid skall finnas fullkomligt lika hos alla individuer af samma species, men jag är öfvertygad att den visst ej är så tillfällig som den vid första påseendet synes. Då en bractea emot naturliga läget sitter långt ned på strået, så blir den ock onaturligt lång. Detta måste ej tagas som skäl för deras föränderlighet, och om än denna egenskap skulle vara något föränderlig, så finnes lika väl ett visst, som är det rätta och naturliga. Detta åter måste bestämmas genom noga observationer på en stor mängd individuer, hvilket jag angående de Svenska arterna sökt göra och vågar således hoppas, att hvad jag i anledning däraf stadgat, ej klandras efter ett och annat ofullkomligt samt utan urskillning samladt specimen.

PEDUNCULI,

Äro hos Carices multispicatæ altid fästade i axillen af bracteæ, uppkommande af tredje stråets kant, där den i synnerhet hos vaginatæ

(på fätt fom blifvit anfört under bracteæ) ej tyckes directe fammanhängande med ftråets fibrer, utan genom fin faftfulla ända likfom med en bulbillers inplanteras i bladvecket. Den är vid fin bafis omgifven af en tunn membran, fom enfamt omklåder pedunkeln, fäft ofvanför defs fuccofitet, dold af bractea. Denna membran fom jag kallar

Vaginula fins endaft men altid hos Carices multifpicatæ, famt fkiljer dem rätt väl från fpiculatæ. Den är hos Carices vaginatæ fullkomligt vaginans och ofta flere linier lång, få tunn och få tätt intill pedunkeln fittande att den ej lått uptäckes men faknas dock aldrig. Hos Carices amplectæ (i. e. bracteis amplectentibus dotatæ) är den åter mycket kort, oftaft vid pafs en linea famt helt litet vaginerande, mera lik en fquama, merendels tjockare och fäftad litet högre upp på pedunkeln, att den äfven hos en del kan fynas utan att deftruera bractea. Den närmar fig fåledes hos deffa fenare mera till naturen af en fquama calycina, men är dock altid väl fkild från dem och utgör äfven här ett fäkert fkiljemärke från Carices fpiculatæ (hvilka fiftnämnde aldrig äga något fådant). För öfrigt har jag ej funnit af den någon nytta vid Starr-arternas fkiljande.

Longitudo pedunculi är mycket olika hos färfkildta fpecies, men altid hos multifpicatæ (hvilka äro de enda fom äga dem) märklig. Det fins nämligen af deffa fiftnämnda ingen

fom

som är dem fullkomligt utan, hvarmed de ock skiljas från spiculatæ. De äro smärre, tunnare och mera rundade, då basis rachitis hos spiculatæ är tjock och altid hvasst trekantig.

Charactererna tages hufvudsakligen af deras längd, antingen för sig sjelf eller i jämnförelse med vaginæ bractearum samt något af direction. De äro rätt goda, endast man blott har afseende på dem sedan kapslerna börjat mogna.

Längden mera absolute bestämd, utan afseende huruvida den täckes af vagina eller ej.

P. brevissimi (i. e. *Spicæ subsessiles*) si pedunculus quo inseritur spica dimidia linea circiter longus est.

C. arcuata, cæspitosa, nardifolia, stricta.

P. breves (i. e. *Spicæ subpedunculatæ*) si $\frac{1}{60}$ longitudinis culmi vel una linea.

C. flava, flavescens, filiformis, rotundata aquatilis, acuta.

P. subbreves, si $\frac{1}{32}$ culmi vel 2 ad 3 lineæ longi.

C. fulva, lurida, cuspidata, salina, gracilis, prasina, livida, riparia.

P. longiusculi, si $\frac{1}{16}$ longitudinis culmi æquant.

C. flacca, pallescens, japonica, rariflora, irrigua, leonuroides, speirostachya, psevdocyperus.

P. longi, si $\frac{1}{8}$ culmi adtingunt.

C. distans, strigosa. drymeja, capillaris, depauperata, limosa, maritima, paleacea.

P. longissimi, si $\frac{1}{4}$ culmi.

Långden i proportion mot vaginæ bra-ctearum år tillförlitlig och ſåker, blott man endaſt iakttager den på fruktbårande (ej blommande ſubjecter). Jag har vid deſs benåmnande mycket afvikit från Herr Goodenough och följt Linnés method, då han t. ex. om en del Ericæ ſåger ſtamina exſerta och ej Corolla ſtaminibus brevior o. ſ. v.

P. incluſi (vaginæ æquantes Gooden.)
C. folliculata, lurida, Micheli, pedata, brunnea, leptoſtachya.

P. ſubincluſi, dum $\frac{1}{8}$ longitudinis eorum extra vaginam protruditur.
C. hirta, Xanthophyſa, agaſtachys, chinenſis.

P. ſubexſerti, ſi $\frac{1}{4}$ nuda eſt. C. pumila.

P. exſerti (vaginæ dimidiatæ Gooden.) dum dimidia pars exſerta eſt.
C. depauperata, griſea, triſlora, piloſa, nigricans, laxa, digitata, cruciata, cladoſtachya.

P. longe exſerti (vaginæ abbreviatæ Gooden.) dum $\frac{2}{3}$ & ultra exſerta eſt.
C. drymeja, caſtanea, brachyſtachya, Forſteri. capillaris, botryſtachya.

Direction år diagnoſtice at lita på, ſå vida den beror af pedunkelns figur.

P. recti. C. depauperata &c.

P. penduli, tam tenuiſſimi ut ſpicam haud ſurſum attollere valent.
C. drymeja, limoſa.

P. re-

P. recurvati, compreſſi ſunt & propria vi recurvantur ſine reſpectu ponderis ſpicæ.

C. capillaris, irrigua.

P. retrocurvi, horſum vorſum curvati & interdum orbiculum formantes, ſpicas vario modo directas gerentes.

C. caſtanea, nigricans, rariflora.

P. reclinati, primum recurvati apice demum adſcendentes ſpicasqve ſurſum attollentes.

C. paleacea.

SPICÆ,

Egenteligen ſå kallade, kännas från ſpiculæ därmed, at de äro ſtödda af bracteæ, ſom merändels äro vaginantes, ſällan ſubamplectentes nästan altid mer eller mindre foliatæ, ganſka ſällan ſquamaceæ, aldrig fullkomligt ſeſſiles, utan fäſtade med en märklig (oftaſt rätt lång) pedunkel i axillen af bractea, och det medelſt en ſuccoſitet, ſom gör at den ſnart loſsnar, ſamt omgifven vid baſis med en membranula vaginans (på ſätt ſom jag dels vid bracteæ dels vid pedunculi beſkrifvit). Sjelfva axen äro flere på hvart ſtrå, hvaraf de nedre äro merändels enſamt fœmineæ och de ſom ſluta ſtrået maſculæ, ganſka ſällan alla beſtändigt androgynæ, merändels enkla och nästan betagna förmågan at grena ſig, ſällan altid greniga. De ha ſquamæ calycinæ ſom äro mer eller mindre adnatæ, ſällan amplectentes, och flores merendels triſtigmatici, ſällan diſtigmatici.

De tillhöra ensamt Carices multispicatæ, hvaraf de förra med dem skola skiljas från spiculatæ. Därtill äro väl de uppgifna skiljemärken nog spridda och de måsta af dem många undantag underkastade, men då man tillika iakttager hvad jag anfört om bracteæ och pedunculi samt hvad jag kommer at nämna om spiculæ, så hoppas jag at, med liten upmärksamhet på sjelfva växterna, skiljandet mellan Carices multispicatæ och spiculatæ, d. ä. mellan Carices som äga Spicæ och spiculæ, skall blifva tämligen lätt.

Sexu sunt

Sp. femineæ, proprie dum multis aliis quam fœmineis floribus gaudent.

Anm. Sådana finnas nästan aldrig på en Starrart, med mindre där äfven finnas spicæ masculæ.

Sp. femineæ apice mascula dum tota spica feminea est, præter extimam apicem nonnullis floribus masculis præditam.

C. triticea & plurimæ aliæ spicis masculis pluribus præditæ præcipue distigmaticæ.

Anm. Dessa skiljas altid från androgynæ och pseudandrogynæ därmed, att de öfversta axen äga ensamt flores masculi. Dessa flores masculi i spetsen af hon-axen finnas hos en del på alla hon-axen och är då ganska märkvärdigt (t. e. C. triticea), men hos de mästa observeras de endast på de öfversta, det är, på dem som sitta hann-axet närmast, och det stundom

ſtundom i ſå ſtor mångd, att de intaga hela öfra hälften af hon-axen och därutöfver, men bevisa dock ingen öfvergång af hon-ax till hann-ax, ty hann-axen äga aldrig honblommor vid basis. Så snart som et förmodat hann-ax äger honblommor vid basis, så är det intet hann-ax utan et hon-ax af det nu i fråga varande slaget, hvilket man med uppmärksamhet på naturen otvifvelaktigt finner. Denna anmärkning är af mycken nytta vid bestämmande af hann-axens antal. — För öfrigt är den character, om hvilken nu egenteligen är fråga af vigt af ordsak, att det är i synnerhet vissa arter eget att kunna få flores masculi i spitsen af spicæ femineæ, då åter andra aldrig äga sådana, utan alla hon-axen slutas med fullkomliga flores feminei.

Sp. femineæ basi mascula dum præter spicam masculam adsunt in eadem planta spicæ fœmineæ ad basin nonnullis floribus masculis dotatæ.

C. Exstensa, Forsteri.

Anm. Detta är en omständighet af största betydenhet, som ganska sällan förekommer, och tycks ge tillkänna någon benägenhet att öfvergå till psevdandrogynæ. Benämningen af dessa bägge sista torde kan hända se något underlig ut, men jag tror dock att den är enlig med naturen.

Sp. pſevandrogynæ dum terminalis eique proximæ ſpicæ ſuperne fœmineæ inferne maſculæ ſunt (neutiquam vice verſa) nec ulla earum maſcula.

C. atrata, magellanica, alpina, Buxbaumii, fuliginoſa.

Anm. De kunna variera med öfverſta axet enſamt af hannblommor beſtående, ſom jag nog ofta ſett på C. alpina och Buxbaumii, men detta förringar ej characterens värde. Sjelfva förmågan att bli pſevdandrogynæ på ſätt jag anfört (ſå mycket mera då de nåſtan altid finnas ſådana) är något ſå eget och ſå hufvudſakligt, att naturen aldrig hos de öfriga ehuru ſå föränderlig, icke en gång bland miſsfoſter frambringar något dylikt. Spicæ pſevdandrogynæ äga aldeles ej någon affinitet med ſpiculæ, utan tvårs om äro deſſa Carices långt mera från ſpiculatæ ſkilde än multiſpicatæ diſtigmaticæ. Deras förening med de öfriga C. multiſpicatæ triſtigmaticæ är aldeles otviſ-velaktig.

Sp. maſculæ äro altid terminales och äga aldrig några honblommor vid baſis.

Sp. androgynæ dum omnes ſpicæ earumque ramificationes ſemper floribus & maſculis & femineis æquali proportione compoſitæ ſunt quarum maſculi ſuperiores, nec ullis ſpicis ſexu diſtinctis gaudet planta.

Carices multiſpicatæ compoſitæ hafva enſamt men enſamt ſådana.

Anm.

Anm. De äro dock ej af famma natur fom fpiculæ, utan mera linearifka, altid i fpitfen mafculæ och det antingen till hela fpitfen, eller till hälften, eller till ftörre delen af axets grenar, då fpiculæ blott äga några få blommor i toppen.

SPICÆ *femineæ*,

Afhandlas härefter egentligen, ehuru många af deras termer paffa för alla flags ax.

Antalet af hon-axen ger ganfka fällan några Characterer. Näftan hos alla är det få lika, att ingen hjelp däraf vid ftarr-arternas fkiljande är att vänta, och äfven då det fom mäft differerar är det få variabelt att föga däraf kan inhämtas. De äro merendels 2 ibland 3, och detta förtjenar anmärkas då ftor brift är på fkiljemärken, emedan det ena fpecies oftare äger tvänne et annat oftare trenne. Då de åter blifva 4 till 5, är det af mera betydenhet.

Situs är af ftor vigt och determineras hos de mäfta medelft bracteæ på fätt fom där blifvit anfört och på fkäl fom jag där uppgifvit.

Direction beror merendels af pedunkelns befkaffenhet, ibland ock af Rachis, och fom ordfaken till den famma igenfinnes i deffa delars ftructur, få är den af betydenhet. Här menas endaft fruktbärande ax och ej blommande.

Sp. erectæ funt vel *ftrictæ* uti C. raphioftachys & heterofperma, vel *laxæ* ut C. leptoftachya.

Sp. cernuæ, ſi ſponte paullo curvati ſunt, ut apice vix horizontem ſpectant. C. atrata (ſubcernuæ), magellanica.

Sp. nutantes, ſponte in arcum flexæ ut apice terram ſpectant.

C. drymeja, leonuroides, palleſcens, irrigua.

Sp. pendulæ. C. laxa, limoſa.

Situs florum ger förträffliga ſkiljemärken och faller ganſka lått i ögat. Dåraf beror måſt axets tjockhet.

Sp. ſparſifloræ, ſi flores una linea a ſe invicem in rachide inſeruntur.

C. leptoſtachya, heteroſperma, drymeja, piloſa, alba.

Sp. ſubſparſifloræ, ſi dimidia linea a ſe invicem remoti ſunt.

C. pſylloſora, levcoglochin, livida, rariflora, leptalea, Davalliana.

Sp. ſubdenſifloræ, ſi ¼ linea & paullo ultra approximati.

C. raphioſtachya, laxa, limoſa, microglochin, dioica.

Sp. denſifloræ. C. agaſtachys, pyrenaica, capitata, irrigua.

Blommornas antal år åfven af ſtor betydenhet.

Sp. trifloræ. C. triflora, depauperata, levcoglochin, petræa, clandeſtina.

Sp. paucifloræ, 5 circiter floribus conſtantes.

C. pſyllophora, leptalea, xanthophyſa, griſea, alba pedata, varia, livida.

Sp.

Sp. fubpauciflorae, fi 8 circiter floribus onuftæ funt.
C. capillaris, digitata, montana, rariflora.
Sp. fubmultiflorae, fi 12 circiter. C. microglochin.
Sp. multiflora, fi 16 & ultra. C. pyrenaica &c.

Långden af hon-axen äro med någon förfiktighet använd af tämmelig vigt; ty den kan ofta hos en del, fom ha dem rätt långa, händelfevis förkortas, men jag har fett att de förlångas öfver det vanliga. Emedan den föröfrigt bidrager få mycket till växtens utfeende, få är defs beftämmande och anförande angelägen, ehuru man ej med full fäkerhet kan lita på de characterer fom tagas däraf. Formens ofäkerhet beror af längdens förändringar. Jag har här fökt beftämma den relativt till ftrået, men kan hända vore det bättre att i fynnerhet hos de korta utmärka det genom mått.

Sp. breviffimae, fi rachis in qua inferuntur flores duo tantum lineæ longa eft vel $\frac{1}{32}$ longitudinis culmi.
C. montana, pilulifera, ericetorum, capitata.

Sp. breves, fi 4 lineæ longa eft rachis feu in majoribus $\frac{1}{20}$ longitudinis culmi.
C. Davalliana, tomentofa, flacca.

Sp. fubbreves, fi rachis $\frac{1}{16}$ ad $\frac{1}{12}$ longitudinis culmi eft.
C. drymeja, littoralis, veficaria.

Sp. longiufculae, fi $\frac{1}{8}$ longitudinis culmi adtingunt.
C. ampullacea, leonuroides, raphioftachya, leptoftachya, riparia.

Sp.

Sp. longæ ¼ culmi. C. hamata.
Sp. longissimæ ⅓ culmi adtingentes.
C. agastachys, uncinata.

Crassities ger ganska säkra characterer. Den beror af kapslernas ställning, storlek och form, och kan således ej vara osäker. Därvid mätes från kapslernas öpningar om de äro utestående.

Sp. angustissimæ una linea latæ.
C. leptostachys, drymeja, tristachya.
Sp. angustæ 1½ lineæ latæ. C. hamatæ, raphiostachya.
Sp. subangustæ 2 lineæ latæ. C. agastachys.
Sp. crassiusculæ 3 lineæ latæ.
C. hirta, chinensis, distans, fecalina.
Sp. crassæ 4 lineæ latæ.
C. ampullacea psevdocyperus, filiformis, pymila, cylindracea.
Sp. crassissimæ 5, 6 & plures lineæ latæ.
C. vesicaria, lurida, triticea.

Formen beror mäst af längden i proportion till dess bredd, så att då dessa äro gifna så har man äfven axens figur bestämd. Detta oaktadt är det ofta af nytta och beqvämlighet att med ett ord kunna utmärka den. Honaxen äro altid mer eller mindre cylindriska. Den är nog föränderlig. Därvid hafs endast vid termerna affeende på längd och bredd, ty kroklinien som sidorna göra differerar knapt. Således äro de globosæ, subrotundæ ovatæ, ovales, oblongæ o. s. v.

Sp.

Sp. chordæformes anguſtiſſimæ longitudine multoties majori.
C. leptoſtachys.

Sp. flagelliformes ſubanguſtæ longitudine fere vigecies majori.
C. agaſtachys.

Sp. cylindraceæ craſſiuſculæ æqvalis ubique latitudinis longitudine pluries majori. C. cylindraceæ.

Sp. incraſſato-clavatæ dum ſenſim apicem verſus magis denſifloræ evadunt. C. aquatilis.

Sp. obtuſæ ſi flores feminei in apice ſpicæ compacte aggregantur, ſine ullis maſculis.

Sp. acutæ ſi floribus nonnullis maſculis terminantur ſpicæ quæ reliquis grandæfactis anguſtæ perſiſtunt & acumen efficiunt.

Sp. baſi obtuſæ ſi ſpicæ etiam baſi denſifloræ ſunt. C. teproſtachya, japonica & plurimæ aliæ.

Sp. baſi acutæ ſi baſi minus denſifloræ quam de cætero.

Sp. baſi elongatæ ſi ſpicæ verſus baſis ſubſparſifloræ evadunt dum de cætero denſifloræ ſunt.
C. riparia.

Anmärkning angående nederſta axets ſitus m. m. Då pedunklerna af de nedre axen äro gradvis litet längre än de öfre, hvilket de ſiſta fäſtade upp vid hannaxet, eller längre ned, till och

och ned vid roten; så är deras situs naturlig: Men om de öfre axen äro subsessiles och det nedersta helt oförmodat får en ganska lång pedunkel, som nästan räcker ända ned till jorden men dock upphöjer sitt ax till det stället af strået där axet i ordning med de andra enligt de lagar som blifvit angifna borde vara fästat med en i sin ordning kort pedunkel som de andra; så är detta en onaturlighet hvartill ingen bör fästa något förtroende. Sådant har jag ofta sett på C. ericetorum, montana, præcox, cæspitosa m. fl. hvartill ej vidare behöfves än att den nedersta bractea blir sittande onaturligt långt ned, då äfven pedunkeln ända dit måste uttånja sig; men det är märkvärdigt att den altid uppbär sitt ax lika högt som om den sutte fästad i sin naturliga ordning högre upp på strået, hvilket den ej skulle göra om denna strukturen vore naturlig: utan tvärs om då ha den nästan lika kort som de öfriga axen. Besynnerligt är härvid att C. gynobasis altid visas i samlingar med denna af mig förmodade onaturliga struktur; men kan hända är den ej altid så i sin hemort. Kan hända hafva Samlare sedan den fått namn häraf endast tagit sådana specimina som gjort skäl för namnet, anseende de andra för mindre completta. Helt annorlunda måste man dömma om dem som hafva alla axen långt pedunculatæ t. ex. (ambigua Schkuhr fig. 117.)

Spicæ

Spicæ *masculæ.*

Angående gränsen mellan dem och honaxen måste årindras hvad jag vid Spicæ feminæ apice mascula anfört. De flästa Carices äga blott et hannax nedom hvilket öfversta honaxet sitter fästat på ett afstånd som är litet mindre än det som är mellan öfversta honaxet och det därpå följande. Dessa få aldrig någonsin flere, hvilket noga observeras. De Carices åter som ofta äga flere honax variera nästan lika ofta med ett, så att det är måst förmågan att kunna få tvånne eller flere samt deras låge och beskaffenhet då de äro närvarande som förtjenar uppmärksamhet. En del t. ex. C. hirta, pumila m. fl. äga invid spica mascula terminalis, ett helt litet hannax som sitter fästat aldeles vid basis af det stora samt är 3 gånger kortare, ifrån hvilket är ett långt bart spatium till honaxen. På andra åter t. ex, C. vesicaria sitta flere smärre hannax tätt intil det som slutar strået samt äro hälften kortare än spica terminalis. Hos andra åter t. ex. Carex riparia äro flere sidohannax hvilka äro nästan så stora som terminalis samt fästade på afstånd som tilltager i mon som de blifva i nummern aflägsnade från terminalis och komma närmare till honaxen. Emellan det nedersta af dessa hannax och öfversta honaxet.

Formen är ej till stor nytta vid arternas skiljande. Hos outslagna hannax är tjockheten

ten ofta ansenlig så att de blifva nog clavatæ t. ex. C. montana, men detta förgår sedan stamina äro affallna och kan således ej tjena till stor råttelse. Hos andra åter där tjockheten vårkligen beror af mycket tätt tillsammansittande squamæ eller dylikt t. ex. C. ericetorum och saxatilis, samt aldrig förändras, där förtjenar det visserligen uppmärksamhet. Äfven så hos dem som altid hafva hannaxet mycket smalt i synnerhet om squamæ tillika äro convolventes som på C. globularis, depauperata m. fl. och således aldrig varit tjockare.

Spiculæ,

Skiljas från Spicæ därmed att deras bracteolæ altid äro subamplectentes samt nästan ständigt squamaceæ, äro altid fullkomligt sessiles med rachides som uppkomma genom stråets delning fullkomligt directe från dess massa och äro tjockare vid basis samt trekantiga utan någon vaginula. De äro altid densifloræ och formera merendels tillsammans liksom en spica composita. Alla äro de androgynæ (förutan på Carex mucronata). Squamæ äro altid amplectentes, sitta altid mycket tätt och blommorna altid distigmaticæ (förutan C. capensis, curvula, heteromasta och baldensis). De tillhöra ensamt Carices spiculatæ ty grenarna af spicæ hos Multispicatæ compositæ böra ej få detta namn.

Spica

Spica composita dum in suprema parte culmi juxta se invicem inseruntur ut quasi spicam efficiant.

Spica decomposita si culmi suprema pars ramulos habet, in quibus inseruntur spiculæ sessiles.

C. muricata &c.

Spica supradecomposita si ramuli iterum dividuntur in ramulos spiculas gerentes.

C. paniculata, paradoxa, vulpina &c.

Anm. Detta måste iakttagas under blomningen eller strax därefter, ty sedan kapslerna börja mogna märkes det ej så tydligt.

Spiculæ apice masculæ sunt omnes æquales & omnes paucis floribus masculis dotatæ. Harum Carices plures spicam decompositam & ramosam gerunt.

Spiculæ basi masculæ sunt plerumque paullum inæquales, quarum laterales sæpe fere unice femineæ & minores, terminalis major & pluribus floribus masculis basi prædita unde maturitate elongata evadit. Dessas spicæ äro nästan aldrig decompositæ.

Utdrag af Meteorologiska Dagboken vid Observatorium i Upsala, förd år 1801,

af

O. G. SCHILLING.

Observationerne äro, i likhet med de förflutna åren, kort för Solens uppgång och intill två timmar eftermiddagen dageligen fortsatte.

§. 1.

Barometerns största och minsta högd i hvarje månad.

Jan.	22 e. m.	25,94.	Vinden	NO 2.	Mulet, litet Snö.
	6 f. m.	24,58.	- -	N 2.	Mulet.
Febr.	11 e. m.	26,07.	- -	O 1.	Mulet, litet Snö.
	1 e. m.	25,03.	- -	S 2.	Mulet, Snö.
Mart.	31 f. m.	26,11.	- -	N 1.	Klart.
	19 f. m.	24,82.	- -	SV 1.	Våt Snö.
Apr.	29 f. m.	26,18.	- -	SV 1.	Klart.
	8 e. m.	25,04.	- -	SV 1.	Mulet.
Maj.	1 f. m.	26,10.	- -	SV 1.	Klart.
	15 f. m.	25,31.	- -	O 1.	Strödda Moln.
Jun.	7 f. m.	25,80.	- -	SV 1.	Klart.
	9 e. m.	25,19.	- -	V 4.	Mulet, Regnst.
Jul.	24 f. m.	25,73.	- -	NV 1.	Klart, sedan Åska.
	6 e. m.	25,26.	- -	SV 1.	Strödda Moln.
Aug.	10 f. m.	26,14.	- -	N 1.	Klart.
	28 e. m.	25,00.	- -	SV 1.	Mulet, Regn.
Sept.	10 f. m.	26,10.	- -	N 1.	Klart.
	1 e. m.	25,10.	- -	SO 1.	Mulet, Regn.

Octob.

gre nätter, någon förändring i luftens så väl som vatnets temperatur, äfven som flere botnväxter i hafvet, hvilka småningom efter nyssnämde tid begynna undergå uplösning, härtill förena sig såsom orsaker. Desse må dock antagas efter behag. Vindarnes omväxling bestyrker en långlig årfarenhet och på denne äfven som flere andre grunder, har jag i år väntat behagligare Sommar efter än före Olofsmässa. Den synes jemväl bekräftas genom Barometerns rörelser, i hvilken händelse Höstsäden torde vinna angenäm skyndsam mognad och således Sol-torkning mera än Badstufvu-torkning med Utsädet i år göra tillfyllest.

Men emedan inga reglor och grunder äro flere förändringar underkastade, än de, som skola bestämma Väderlekens framgång och rörelse: och emedan Råg-säden genom infallande ömnigt regn blommade både sent och ojemnt samt är ännu omkring Olofsmässa icke rätt fullmatad; måste i följe däraf sent och ojemnt mogna och bereda Landtmannen en sen sånings-termin för innevarande årgång, ämnar jag ingalunda afvika ifrån mitt vanliga årliga förhållande; hälst om någon regndag skulle inträffa under mognads- och torknings-perioden. Vinner anskrefne förbättrings-sätt, i sin grund enkelt och säkert, samt i många år bepröfvadt, i verkställigheten lätt, jemväl för den torftigare Åkerbrukaren, någon enda slags Kongl. Academiens uppmärksamhet och välbehag,

behag, öfverlåtes Dess rådiga och högtuplysta vishet hvad bruk häraf jemvål för innevarande årgång står till görandes.

Inledning til Caricographien

af

GEORG WAHLENBERG.

3:dje Afdelningen *).

FRUCTIFICATIONS DELARNA.

Äro här äfvensom hos alla andra Växter de angelägnaste at väl känna. De ge af alla de säkraste och beständigaste charactererna.

FLORES.

Äro altid diclini sittande antingen bägge på ett och samma ax eller på hvar sitt ax. De äga ej minsta tecken till Fructifications-delar af andra sexus utan äro fullkomligt i alla afseenden unisexuales. De variera aldrig hermaphroditici ej eller känner man ännu något species som äger blommor närmande sig därtill. Carex Bellardi har af många varit ansedd som hermaphrodit, men förhastat, ty en hon blomma och en hann blomma sitta där tillsammans på en

*) Se fjerde Qvartalet för sistledne år.

en gemenſam baſis förſedda med hvar ſin ſquama förutan den ſom är fäſtad på rachis communis, hvaraf hon-blomman ſitter nedom med ſin ſquama omſvepande både ſig och hann-blomman, hann-blomman åter ofvanföre förſedd med ſin ſquama ſom inom ſig hyſer enſamt ſtammina tätt invid hvarandra fäſtade väl ſkilda från hon-blomman. Hvar och en förmodad ſlos hermaphroditus är ſåledes ſnarare en ramulus ſpicæ ſubcompoſitæ. Om det åter vore en hermaphrodit blomma ſkulle ſtamina ſitta fäſtade runt omkring germen inom nectarium och ſåledes tillika med ſtylus hänga ute genom deſs öpning hvilket knapt låter tänka ſig. Det är ſåledes tämmeligen ſäkert att ingen Carex i Naturen kan exiſtera ſom ej har flores diclini. Blommorna äro altid fullkomligt ſesſiles.

Squamæ calycinæ (*ſemineæ*),

Äro likſom hos de andra Calamariæ enkla och hyſa inom ſig Fructifications-delar af blott ett kön. De äro altid ſmå fjällika mer eller mindre tunna och colorerade.

Characterema af dem äro förträffliga och hjelpa ofta mera vid arternas ſkiljande än någon annan del. De äro deſsförutan lätta och falla ſnart i ögat.

Formen är väl ſäker men deſs bruk ſom character är förbundet med många ſvårigheter. Hos de måſta Carices, i ſynnerhet näſtan alla

Spiculatæ år den trianguler, det vill såga att från basis som år bredast gå margines rakt till spitsen. Dessa differera således endast i långdens proportion till baseos bredd, och stundom något i anseende till afrundningen mot spitsen. Men då man flycktigt ser squama omgifvande sin mogna kapsel, så kan man i hast verkligen tillågga den annan figur ån den triangulera; emedan man då ej ser dess nedre hörn som omgifva rachis och kapselns basis. Att beskrifva denna intuitiva figuren för den verkliga duger ej, emedan den beror af kapselns mognad och rundning samt direktion, och år aldeles ej squamæ egen utan hårrörande af omståndigheterna. Jag finner dårföre såkrast att determinera denna triangelns långd i asseende på basis, och detta sker låttast under blomnings-tiden då squama år mera platt och utbredd. Sedan måste mycken försigtighet anvåndas, ehuru något kan slutas af anguli terminalis större eller mindre spitsighet.

Squ. late triangulæ (fig. 8.) si longitudo æqualis sit latitudine baseos.

C. lagopoides, capitata, incurva.

Squ. sublate triangulares (fig. 9.) si longitudo $\frac{1}{4}$ superat latitudinem baseos.

C. chordorrhiza, Heleonastes, cinerea, vulpina.

Squ. ovate triangulares (fig. 10.) si longitudo $1\frac{1}{2}$ latitudinis baseos est.

C.

C. tenuiflora, intermedia, muricata.

Squ. sublonge triangulares (fig. 11.) si longitudo duplo latitudine baseos est.

C. glareosa, leporina, arenaria.

Squ. longe triangulares (fig. 12.) si longitudo $2\frac{1}{2}$ basi major est.

Om åter squamæ äro adnatæ som hos de måste Carices multispicatæ, så determineras de genom de termer som jag vid kapslerna kommer att bestämma.

Storleken är ganska nyttig vid starrarternas skiljande samt mycket lätt att iaktaga. Det enda sätt att bestämma den hos squamæ calycinæ Caricum, är dess förhållande till kapseln, hvilket sätt dock ej bestämmer deras storlek så absolute som önskligt vore. Ty då kapseln är kort och utan spits, så behöfver ej squama vara stor för att i jämnförelse med kapseln få namn däraf. Då åter kapseln är rostrata så får den ofortjent namn af kort. Jag har dock ej ansedt tjenligt att jämnföra den med fröet af många tydliga ordsaker. Vid bestämmandet af dess storlek på sätt som jag antagit, räknas kapselns längd från dess basis till öppningen för stylus eller hvad man kallar os Capsulæ, och intet affeende göres på squamæ mucro cuspis eller dylikt utan man mäter blott dit latera Capsulæ sluta. Längden bestämmes ensamt då bredden ej är i förhållande därmed, men åter då bredden svarar

proportions vis mot långden jämnförd med kapfelns ftorlek, nämnes endaft ftorleken.

Squ. brevisfimæ fi $\frac{1}{3}$ longitudinis capfulæ adtingunt.
Squ. breves fi $\frac{1}{2}$ longitudinis capfulæ funt. C. loliacea, gibba, radiata.
Squ. fubbreves fi $\frac{2}{3}$ longitudinis. C. ftellulata, remotiufcula.
Squ. longitudine fubæquantes fi $\frac{4}{5}$ æquant. C. tenuiflora.
Squ. longitudine æquantes.
Squ. longiufculæ fi $\frac{1}{5}$ longiores funt.
Squ. longæ fi $\frac{1}{3}$ longiores. C. chinenfis.
Squ. longisfimæ fi $\frac{1}{2}$ longiores.
Squ. minimæ dum $\frac{1}{3}$ magnitudinis capfulæ tum refpectu latitudinis ac longitudinis adtingunt.
Squ. parvæ fi $\frac{1}{2}$ minores.
Squ. fubparvæ $\frac{2}{3}$ magnitudinis capfulæ. C. tribuloides, lagopoides, capitata.
Squ. magnitudine fubæquantes $\frac{4}{5}$ magnitudinis capfulæ. C. Heleonaftes.
Squ. magnitudine æquantes. C. leporina, glareofa.
Squ. majufculæ $\frac{1}{5}$ majores. C. norvegica.
Squ. magnæ $\frac{1}{3}$ majores. C. petræa.
Squ. maximæ $\frac{1}{2}$ majores.

Subftantia är af ftörfta vigt, och långt fäkrare än den ofta tillfälliga formen.
Squ. phyllochroæ fubftantia & colore foliorum.

C.

C. hamata, triſtachya.

Squ. coloratæ totæ ſubſtantia opaca colorata.

C. atrata.

Squ. pellucidæ ſubſtantia pellucida dilutius colorata arida tactu ſonora.

C. petræa, rariflora.

Squ. hyalinæ pellucidæ ecolores. C. loliacea.

Squ. lateribus coloratis ſi partes laterales inter nervum dorſalem & marginem coloratæ ſunt. C. ſpeiroſtachya.

Squ. marginibus dilutis ſi ſenſim verſus marginem dilutiores evadunt. C. diſtans.

Squ. marginibus hyalinis ſi ſemper etiam ſub floreſcentia hyalinæ vel potius albæ ſunt tactu ſonoræ.

C. ericetorum, ſpeiroſtachya.

Squ. dorſo enervi C. ericetorum, capitata, glareoſa.

Squ. nervo dorſali pallidiore tenuis eſt vixque elevatus.

C. leporina, incurva, lagopoides, Heleonaſtes.

Squ. nervo dorſali phyllochoo longo nervo craſſiore elevato in apicem excurrente. C. flacca præcox.

Squ. nervo dorſali phyllochroo brevi C. ſpeiroſtachya.

Squ. dorſo phyllochroo C. diſtans.

Anm. Squamæ maſculinæ åga ſå vål hos multiſpicatæ ſom ſpiculatæ altid dorſum &

 nervus

nervus dorſalis mera liknande latera ſquamæ ſåledes mindre mårklig, ån på ſquamæ femineæ, hvilka ſenare blifva långt fórr nervo phyllochoo præditæ, ſamt mucronatæ, cuſpidatæ o. ſ. v. ån maſculæ, de må ſitta huru ſom hålſt.

Apex ſquamarum ger rått goda Characterer men måſte dock ej antagas fór aldeles oſvikelig. Carex Buxbaumii har vanligen ſquamæ breviter cuſpidatæ, men varierar ock med ſubmuticæ o. ſ. v.

Squ. muticæ dum linea dorſalis in nullum mucronem vel cuſpidem extra apicem protruſum excurrit, ſed ſquama undique etiam apice margine colorato vel tenuiore cingitur. C. hamata, ſpeiroſtachya.

Squ. mucronatæ ſi dorſum ſquamæ ſupra apicem excurrit in mucronem viridem rigidum exſtantem ½ longitudinis ipſius ſquamæ haud longiorem.

C. diſtans, praſina, pilulifera, tephroſtachya.

Squ. breviter cuſpidatæ dum in ſetam viridem rigidam longitudinem ipſius ſquamæ haud ſuperantem excurrit. C. Buxbaumii.

Squ. ſubbreviter cuſpidatæ in ſetam ſesquilongiorem excurrentes.

C. raphioſtachys, hirta.

Squ. longiuſcule cuſpidatæ ſeta duplo longiore terminatæ. C. cuſpidata.

Squ. longe cuſpidatæ ſeta triplo quadruploque ipſâ ſquamâ longiore armatæ. C. maritima.

Spitſig-

Spitſigheten af ſquamæ bör abſolute beſtämmas och utan aiſeende på deſs bredd ſamt huru vida den i jämnförelſe därmed mot ſpitſen affmalnar eller ej.

Squ. truncatæ linea recta terminatæ.
Squ. obtuſæ apice circinata vel nullo angulo terminatæ. C. petræa.
Sqv. ſubacutiuſculæ (fig. 13.) angulo fere recto terminatæ.
Squ. acutiuſculæ angulo 75 gr. plus minus. C. capitata & incurva.
Squ. ſubacutæ angulo 60 gr. C. lagopoides, heleonaſtes.
Squ. acutæ angulo 45 gr. C. Davalliana, microglochin, glareoſa.
Squ. acuminatæ angulo 30 gr. C. leporina levcoglochin.
Squ. attenuatæ (fig. 18.) angulo 15 gr. plus minusve. C. polyſtachya.
Squ. apice capillari tenuis flexilis neutiquam rigidus. C. cladoſtachya.

Inſertio.

Squ. inſertæ unico fere puncto rachide infixæ. C. brunnea.
Squ. adnatæ. C. uncinata, flacca.
Squ. ſubamplectentes.
Squ. amplectentes in omnibus Spiculatis.
Squ. obvolventes rachidem cum partibus fructificationis ita circumvolventes ut fere tubum formant.

C. hamata (in femineis), depauperata, trīstachya & rariflora (in masculis floribus).

Duration är ock olika. Hos största mängden äro squamæ *persistentes*. Hos ganska få *deciduæ* t. ex. C. capillaris. Hos ännu färre *demum abrasæ* basi persistente t. ex. C. petræa, och Bellardi.

NECTARIUM,

Svarar rätt väl hos Carices mot det som hos gräsen får samma namn. Dess succositet och dess under blomningen ringa storhet visar nog att det ej bör kallas Corolla. Det äger för öfrigt med denna del hos gräsen till alla delar största likhet, endast att då Nectarium vanligen hos dem är tvådelt till basis eller utgöres af tvänne fria blad, så äro dessa bägge blad hos Carices sammanväxta ända ut till spitsen och formera således en sort saccus omkring germen hvaruti det fullkomligt innestutes, och endast en liten öpning lemnas i spitsen genom hvilken stylus utan att på minsta sätt vara attacherad därmed fri utgår. Att detta nectarium verkligen är formerat af tvänne sammanväxta blad visar dess spits som nästan altid är mer eller mindre tvådelt (aldrig 3 eller fler delt), dess tvänne nästan altid tydliga margines som äro tecken till dorsum af hvardera squamula, samt dess stundom tydliga suturer hvarom jag kommer att nämna mera vid kapselns beskrifning. Då efter blomningen fröet

växer

våxer och tilltager i ſtorleken, år ganſka naturligt att nectarium ſom omgifver det fulikomligt måſte dilateras och åfven förſtoras för att ge rum dåråt. Dock vore oriktigt att påſtå det germinis påtrångande vore enſamt ordſaken till Nectarii tilltagande i ſtorlek; ty det våxer ock verkligen. Således blir Nectarium ſlutligen på helt ſimpelt ſått förvandlat till et involucrum feminis, och nu kan bli frågan huru detta i ſådan egenſkap ſkall benåmnas. Scheuchzer kallade det Utriculus, Linné Capſula, Herr Link har velat införa benåmningen Perigynium, och Herr Smith projecterar Arillus. Att det ej år något verkligt pericarpium begripes lått, nåmligen lika litet ſom valvulæ corollinæ hos en del gràs då de lågga ſig intill mogna fröet och omgifva det. Således borde det ock egentligen ej åga något eget namn. Att kalla det Arillus då det ej åger någon likhet med den del ſom förut kallas ſå, finner jag orimligt. Det år dock ej utan ſin beqvåmlighet att den får något namn ſom har affeende på deſs mogna tillſtånd, och af den ordſaken kallar jag det ſå gårna en Capſula ſpuria, ſom något annat. Den diſtingverar af alt låttaſt ſlågtet, och gör det af alla Calamariæ till det naturligaſte.

Capsula,

År af alla ſtarr-arternas delar den ſom vid deras ſkiljande uti ſpecies år till ſtörſta nyttan. Man

Man kan vål ej dåraf formera några hvarken afdelningar eller underdelningar, men den år dock nåftan hos alla fpecies olika. Defs delar åro:

Margines åro altid tvånne och utmårka fig genom två upphögda nerver en på hvar fidodel, hvilka nerver fvara mot dorfum af hvar fin valvula fom fammanvåxta tyckes formera nectarium och fedan kapfeln. Deffe margines utlöpa altid till fpitfen af de tvånne flikar fom fluta de hopvåxta valvlerna.

Anguli capfulæ formeras af fröets påtrångande vinklar. De fvara hos dem fom åga tvåvinkliga d. å. platta frön nåml. Diftigmaticæ aldeles mot margines. Hos Triftigmaticæ åter fom altid åga 3 vinkliga frön falla aldrig margines Capfulæ ihop med Anguli utan altid litet utom dem. Detta år ganfka naturligt då margines dela kapfeln uti tvånne lika ftora delar uppifrån nedåt och fröet har treune, hvaraf kapfelns inre del fvarar mot fröets inre fida, men kapfelns yttre måfte fvara mot tvånne yttre fidor af fröet, hvarvid altid blir nödvåndigt att något drages från den inre till den yttre och fåledes margines komma utom Anguli laterales. Såledés år margines Capfulæ och Anguli ej det famma, hvilket ofta år angelåget att ihogkomma då t. ex. margines ofta åro ferrulati men aldrig anguli o. f. v.

Suturæ cœcæ capfulæ ligga altid midt på latera, den ena midt på inre fidan den andra

på

på yttre ſidan, eller hvad man kallar dorſum Capſulæ och ſom altid hos triſtigmaticæ ſvarar mot angulus exterior ſ. dorſalis ſeminis. De åro ſällan tydliga, dock tåmmeligen på t. ex. Carex arenaria. På yttre ſidan åro de oftaſt långt mårkligare ån på den inre, ſamt formera dår hos några ſpecies t. ex. Heleonaſtes, glareoſa, loliacea m. ſl. en impresſio rimæformis under ſinus oris ſom aldeles ej fins på inre. Altid löpa ſuturerna ut i ſinus oris och utgöra föreningen af de tvånne valvler hvaraf kapſeln tycks ſammanſatt.

Os Capſulæ år den öpning i ſpitſen ſom framſlåpper ſtigmata och ſom ſållan år hel, nåſtan altid mer eller mindre tvåklufven.

Baſis år fåſt fullkomligt directe uti en liten foveola på rachis inom ſquama.

Formen af kapſeln år ganſka ſvår att beſtåmma ſå, att inga Confuſioner få rum. Men om detta vore möjligt ſkulle deſs characterer vara oſvikliga. Emedlertid åro de altid till ganſka ſtor nytta, och alla bemödande för deſs beſtåmmande ganſka fördelaktiga. Naturen tyckes med deſs form gjort ſig ſårdeles möda, formerat den ganſka olika hos differenta arter, ſamt aldrig underkaſtat den förändringar bland individuer af ſamma ſpecies. Vid deſs beſtåmmande fordras ej blott uppmårkſamhet på långd och bredd, utan ſedan deſſa åro gifna måſte åfven den krok-linea, ſom deſs anglar göra, noga iakttagas. Man måſte dårvid vål ſkilja

ſkilja ſig från ſpitſen, att ej denna confunderar begreppet. Då förſt hufvud-dimenſionerna blifvit afmätta ſå att man vet det t. ex. kapſeln är oval, ſå blir frågan om deſs ſidor äro et cirkel-ſegment, i hvilken händelſe den är ſimpelt oval; eller om de midt på äro mera raka och mycket böjda på ändarna, då den är ovali-elliptica; eller om de äro mera raka åt öfra ändan och böjda mot den nedra, ſåledes ovali-ovat, o. ſ. v. Jag anſer ſåledes formerna ellipticum, ovatum, ventricoſum m. fl. för generella, ej geende tillkänna kapſelns längd och bredd utan blott ſidornas böjning; då t. ex. en ellips kan vara både kort och lång likaſå et ägg, blott att det för öfrigt äger ett äggs ſkapnad. Jag har tyckt mig härigenom nogare kunna beſtämma kapſlernas form än på något annat ſätt.

C. Circinatæ.

C. ſubrotundæ circinatis proximæ vel inter eas & ovales mediæ.

C. ovales (fig. 20.) cujus latitudo eſt $\frac{2}{3}$ longitudinis & latera ſegmenta circuli.

C. oblongæ (fig. 21.) quarum latitudo vix dimidiam partem longitudinis adtingit & lateribus ſegmenta circuli efficientibus præditæ. C. elongata.

C. lanceolatæ (fig. 22.) quarum latitudo paullo ultra $\frac{1}{4}$ longitudinis eſt & latera ſegmenta circuli.

C. ovali-

C. *ovali-ellipticæ* (fig. 23.) latitudine $\frac{2}{3}$ longitudinis & latera medio rectiuscula extremis multum curvatis.

C. *oblongo-ellipticæ* (fig. 24.) latitudine oblongæ curvaturâ laterum elliptica.

C. *lanceolato-ellipticæ* (fig. 25.)

C. *subrotundo-ovatæ* (fig. 26.) latitudine $\frac{5}{6}$ longitudinis & latera sursum parum, basin versus multum curvata.

C. *ovali-ovatæ* fig. 27. C. *oblongo-ovatæ* fig. 28.

C. *lanceolato-ovatæ* fig. 29.

C. *subrotundo-ventricosæ* fig. 30. latitudine $\frac{5}{6}$ longitudinis, lateribus medio valde curvatis versus extrema rectiusculis.

C. *ovali-ventricosæ* fig. 31. C. *oblongo-ventricosæ* fig. 32.

C. *lanceolato-ventricosæ* fig. 33.

C. *subrotundo-conicæ* fig. 34. latitudine $\frac{5}{6}$ longitudinis lateribus sursum recta linea in apicem exeuntibus, basi curvatis.

C. *ovali-conicæ* fig. 35. C. vulpina. C. *oblongo-conicæ* fig. 36.

C. *lanceolato-conicæ* fig. 37.

Anm. Med dessa sista termer förstås ej altid en solid conus, utan ofta sectio coni perpendicularis ex apice in basin t. ex. C. vulpina. För öfrigt anmärkes att vid bruket af alla dessa nu anförda figurens termer, att diminutivum sub förminskar bredden och ger tillkänna öfvergång till ett smalare. Således t. ex. är subobiongo-conica det samma som oblongo lanceolato-conica. *Figura*

Figura transversalis som utmärkes genom sectio transversalis capsulæ och ger tillkänna inre och yttre sidans form är ej eller mindre betydande.

C. *globosæ* formâ subrotundæ utrinque convexissimæ.

C. *teretes* forma oblongæ vel lanceolatæ utrinqve convexissimæ.

C. *convexissimæ*, *convexæ*, *convexiusculæ*, *planæ*, *concaviusculæ*, *concavæ* & *concavissimæ* dicuntur de unoquoque latere sigillatim & ex figura 38. facile intelliguntur. Horum terminorum ope latera capsularum apud Distigmaticas determinantur eodem modo quo lentium vitrearum figuræ apud Opticos. Sic. ex. gr. Carex vulpina habet capsulam convexo-planam i. e. latere exteriore convexo, interiore plano & sic in cæteris.

C. *teretiusculæ* ad teretem formam accedentes. C. speirostachya.

C. *triquetræ* si lateribus tribus æqualibus planis gaudent cum angulis totidem interjacentibus. C. chinensis, drymeja.

C. *depresso-triquetræ* si linea crassitudinis e dorso ad latus interius ducta $\frac{3}{5}$ latitudinis lateris interioris respondeat, & latera tria plana sunt. C. distans.

C. *triquetro-depressæ* si linea crassitudinis $\frac{2}{5}$ latitudinis lateris interioris æquat. C. laxa.

C. *de-*

C. *depressæ* si linea crassitudinis est ⅓ latitudinis lateris interioris. C. nigricans.

C. *triquetre convexo-concavæ*. C. petræa. & sic per combinationem plurimorum terminorum fere omnes possibiles formas exprimi possunt.

C. *orbiculares* periphæria circinata disco planiusculo crassitie radii. C. irrigua.

C. *lenticulares* periphæria circinata disco utrinque convexiusculo crassiore quam radius. C. Brunnea.

Anguli gälla i synnerhet hos Distigmaticæ ganska mycket.

C. *obtusangulæ* angulis segmento circuli æquantibus.

C. *rectangulæ*.

C. *subacutangulæ* angulis acutiusculis vel subacutis (vid. Term. squamarum).

C. *acutangulæ* angulis acutis.

C. *acutissangulæ* angulis attenuatis.

Margines måste försicktigt skiljas från anguli, ty t. ex. på Carex gibba äro kapslerna subacutangulæ, men margines däremot gå från hvardera angeln ut i en vass tund kant. De lemna ganska förträffliga Characterer ibland de tillförliteligaste och lättaste vi äga.

C. *marginibus obtusis*. C. lagopoides, remota.

C. *marginibus acutis*.

C. *marginibus extenuatis* dum acutisſimi ſunt & lati quaſi e capſula extenuatis. C. gibba.
C. *marginibus membranaceis* marginibus extenuatis pellucidis tenuibus. C. leporina, tribuloides, repens.
C. *marginibus membranaceis baſi abruptis* verſus baſin ſubito deficientibus. C. arenaria.
C. *marginibus integerrimis*. C. gibba.
C. *marginibus ſerrulatis*. In plurimis.

Apex Capſularum.

C. *obtuſæ*. C. palleſcens.
C. *acutiuſculæ, ſubacutæ* &c. ut in ſquamis.
C. *longe roſtratæ* (fig. 39.) apice lineari longitudinem fere ipſius capſulæ adtingens.
C. *longiuſcule roſtratæ* (fig. 40.) ſi roſtrum $\frac{2}{3}$ longitudinis ipſius capſulæ eſt.
C. *breviter roſtratæ* (fig. 41.) ſi $\frac{1}{2}$ longitudinis capſulæ.
C. *roſtellatæ* (fig. 42.) ſi $\frac{1}{4}$ ut C. diſtans.

Anm. Roſtrum kan för öfrigt vara olika, ſåſom compresſum, teres, acute marginatum, ſerrulato marginatum o. ſ. v.

C. *cum acumine* ſubroſtellatæ roſtello haud lineari. C. arcuata.
C. *apiculatæ* dum os tantum protruſum eſt. C. maritima.
C. *muticæ* ſine ulla protruſione oris. C. ſaxatilis, palleſcens.

Baſis

Basis capsularum bestämmer merendels föga, dock finnes flere species där den är mycket märkvärdig.

C. *basi obtusæ, acutiusculæ* &c.

C. *basi elongata* ubi fere linearis est basis & longe e corpore capsulæ educta.

C. chordorrhiza, heterosperma.

C. *basi excurva* si extrorsum maturitate curvatur. C. stellulata.

C. *basi subincurva* si introrsum paullo curvatur & capsula inde adpressa evadit. C. tenuiflora.

C. *receptaculo exterius posito.* C. microglochin, pulicaris, vulpina.

C. *receptaculo interius posito* in multis.

Anm. Af baseos structur beror helt och hållet kapselns direction. Man nämner den dock sällan, utan i dess ställe effecten däraf som är långt tydligare och faller alla lätt i ögonen.

Öpningen (Os Capsulæ) är ganska olika på olika species och ger de förträffligaste kännemärken. Det är dock ej altid så lätt att i akt taga dess structur, hvartill fordras både bruket af Microscop och öfning. Den har framför de mästa Characterer af kapseln den fördelen, att den är lika märklig alt sedan växten kommer i blomma.

C. ore integerrimo (fig. 43.) ſi margo oris omnino æqualis eſt ſine ulla protuberantia minima crena. C. baldenſis.

C. ore emarginato (fig. 44.) crena minima obtuſa notato. C. ſpartea.

C. ore ſinu disrupto (fig. 45.) dum ſutura capſulæ latere exteriore ad apicem ſeminis disrupta eſt vel fisſa, neutiquam vero latere interiore. C. glareoſa.

C. ore ſinu rimæformi dum latere exteriore ſupra ſeminis apicem ad aperturam capſulæ impresſio rimæformis exſtat. C. Heleonaſtes.

C. ore opaco ſubſtantia capſulæ nec tenuiore.

C. ore hyalino. C. ſpeiroſtachya & in plurimis capſulis bilobis & bilabiatis.

C. ore bilabiato (fig. 46. anterius & e latere viſa) terminatæ apertura bicrenata labiis duobus interjacentibus obtuſisſimis rotundatis brevibus. C. atrata.

C. ore bilobo (fig. 47.) apertura bipartita ſinu acutisſimo anguſto lobis interjacentibus acutis muticis. C. depauperata.

C. ore bidentato (fig. 48.) diviſa ſinu dilatato brevi ſubobtuſo apiculis duobus interjacentibus acuminatis rigidis. C. diſtans, arcuata.

C. ore diviſo (fig. 49.) ſinu dilatato longiuſculo apicibus interjacentibus attenuatis ſubmuticis. C. ſpeiroſtachya.

C. ore

C. *ore bifido* (fig. 50.) divifa finu exacte lineari apicibusque parallelis approximatis.
C. vulpina, intermedia.

C. *ore bicuſpidato* (fig. 51.) divifa finu fubdilatato apicibus fetaceis rigidis fubpatentibus.

C. *ore bimucronato* fi apices breviores funt.

C. *ore bifurcato* (fig. 52.) fi finus valde dilatatus & rotundatus eft, apicibus fubulatis.
C. filiformis.

C. *ore bicorni* (fig. 53.) fi finus valde dilatatus apicibus fubulato-conicis devergentibus obtufiufculis. C. pumila.

Rectitudine & Curvatione.

C. *rectæ* dum ambo latera tum exterius ac interius rectiufcula funt vel eandem habent curvaturam.

C. *ſubexcurvæ* fi latus interius longitudinaliter plus minus convexo-curvatum eft, latus exterius autem rectiufculum vel paullo excavatum, ut inde capfula obliqua quodammodo evadit & apex aliquantulum extrorfum flexus. C. capenfis, elongata.

C. *excurvæ* eft major gradus præcedentis, ubi bafis recta fed apex capfulæ patens eft vel patenti-divergens. C. heterofperma.

C. *recurvæ* ubi bafis fere erecta vel erecto-patens eft, apex vero fenfim ita curvatur ut divaricata demum evadit.

C. Forsteri, Davalliana, polystachya, cladostachya.

Direction angår blott kapseln då den i och för sig sjelf är rak, men vittande i olika ställning. Den beror som nämnt är af baseos structur och dess vidfästnings läge, samt äfven något af kapselns form. De characterer som man får af den kunna således ej annat än vara ganska säkra, och äro det äfven verkligen. Det är tydligt att den ej visar sig förr än kapseln är utväxt.

C. *erectæ* quarum linea mediana parum a directione rachidis recedit.

C. *patentes* (fig. 54.) quarum linea mediana angulo 24° & paullo ultra a rachide discedit.

C. *divergentes* a rachide angulo recto vel 48° excedentes.

C. *divaricatæ* a rachide angulo obtuso vel 72° exeuntes.

C. *reflexæ* e rachide obtusissimo 94° abeuntes.

Substantia & Superficie.

C. *crassæ* quasi ligneæ. C. chordorrhiza.

C. *coriaceæ* vel alutariæ. C. leonuroides.

C. *membranaceæ* tenuiores substantia tamen opaca. C. speirostachya.

C. *crustaceæ* tenuissimæ substantia dura fragil. C. petræa.

C. *farctæ* in plurimis.

C. *in-*

C. inflatæ si a semine earum cavitas interna haud perfecte oppletur. C. vesicaria.

C. læves si nullis nervis elevatis gaudeant. C. capitata.

C. nervosæ si nervos plures elevatos e basi ad apicem excurrentes habent. C. dioica.

C. costatæ si hi nervi multum elevati sunt & evidentissimi. C. flava, hirta.

C. glabræ est oppos. sequentium.

C. hirsutæ C. hirta. *C. villosæ* C. filiformis. *C. tomentosæ* C. tomentosa.

C. pubescentes C. ericetorum.

C. pubescenti-asperis C. globularis. *C. scabræ* C. scabrella.

C. hispidulæ C. chinensis, varia.

ARISTA SPURIA.

Hos några men ganska få Starr-arter finnes en Del fäst vid fröets basis, och det nära till dess sido-angel åt yttre sidan inom nectarium, som hos några liknar tämligen en arista, hos en annan är den subulato-styliformis, och hos en paleiformis cum capitulo. Hvad detta är för en del, och huru den egentligen bör kallas, vet jag ännu icke. Hos Carex microglochin är den aldeles ej solid utan verkligen ihålig. Carex uncinata &c. äga den mera solid och något lik en verklig arista geniculata. Att det dock ej är någon arista öfvertygas jag af dess sammansättning, som tycks helt different, och af dess vidfäst-ning mellan fröet och nectarium. Den är för

öfrigt under blomningen helt kort, men utväxer med kapselns och fröets mognad hos en del till tåmlig långd. Det år all anledning gissa att den finnes hos flera ån man hittils kånner, ehuru så kort att den ej ses utom kapseln. Herr SCHKUHR har ock sett den hos Carex tomentosa, men på de talrika specimina som jag samlat på Gothland har jag oaktadt största möda ej kunnat finna något sådant. Dess constanta vidfåstning tyckes visa att den förtjenar uppmårksamhet. Dock tror jag ej att den hvarken på Slågtets delande i flere eller dess underdelande kan få någon skålig inflytelse.

A. uncinata geniculo superne instructa apice refracta. C. uncinata, hamata, erinacea.

A. styliformis subulata. C. microglochin.

A. paleiformis basi dilatata, apice capitulo instructa. C. spartea.

A. longissima capsula quadruplo longior. C. erinacea.

A. longa capsula triplo longior. C. hamata.

A. sublonga capsula duplo longior. C. uncinata.

A. longiuscula capsula vix semel longior. C. microglochin.

A. capsulam æquans. C. spartea.

GERMEN och FRÖET,

Förtjena största uppmårksamhet i anseende till den såkra underråttelse man dåraf har att håmta

håmta om numerus ſtigmatum. Fōr hvart ſtigma får det altid en angel, ſå at om ſtigmata åro 2:ne ſå har det altid tvånne anglar eller år platt. Åro ſtigmata trenne ſå år det tre-vinkligt. Detta år naturligtvis aldeles ofvikligt; och ſom ſtigmata åro af alla Caricum delar de aldra ſåkraſte och det enda enligt hvilket man med tiden ſkulle kunna dela ſlågtet; ſå år detta ſåkra ſått att under alla ſtarr-arternas åldrar med ſåkerhet kunna beſtåmma det af ſtörſta nytta. Merendels åro alla ſidorna af frōet lika ſtora och platta ſamt anglarna hvaſſa ſå att man utan minſta ſvårighet ſedan kapſeln år ōpnad kan beſtåmma antingen det år två-kantigt eller tre-kantigt; men ibland hånder det att angulus dorſalis hos verkliga triſtigmaticæ år ſå deprimerad t. ex. C. hamata, uncinata m. fl. att man endaſt ſer en liten upphōjning på yttre ſidan gående från ſpitſen till baſis. Dår denna upphōjning finnes kan man dock vara ſåker att trenne ſtigmata gått fōrut; ty annars ſkulle aldrig denna upphōjning på dorſum Capſulæ ſom år en fōljd af det tredje ſtigmatis nårvaro kunna uppkomma. Fōr ōfrigt tyckes frōets ſkapnad vara af ringa betydenhet.

Stylus,

År hos ganſka många ſåſt medelſt en knut eller liten uppſvållning vid germen, hos andra åter aldeles ej, t. ex. C. pſyllophora. Den år olika lång hos olika ſpecies, merendels

dels dóljd inom kapſeln och ſåledes i fórhållande till deſs roſtrum. Hos några åter år den ganſka tydligt och tåmmeligen långt utſtående utom kapſelns ópning, hvilka omſtåndigheter fórtjena anmårkas; ty emedan ſtigmata och åfven ſtylus åro ifrån fórſta kapſelns danande lika långt utom deſs ópning ſom de ſedan blifva, och alla deſſa delar tillvåxa i lika mån, ſå tyckes man dåraf kunna ſluta att detta ej år variationer underkaſtat. Detta ſtåmmer ock fullkomligt ófverens med min årfarenhet. Hos en del blir den under fróets mognande ſubſpiralis baſi, i ſynnerhet hos dem ſom hafva Capſulæ inflatæ vel ſubinflatæ, hvilket torde vara nog tillfålligt och hårróra dåraf att kapſeln fórr upnått ſin långd ån fróet och ſtylus ſåledes tvungen att króka ſig omkring parietes Capſulæ.

St. incluſus in plerisque.
St. exſertus. C. Levcoglochin, petræa, Bellardi, chordorrhiza.
St. baſi ſpiralis C. Levcoglochin, veſicaria.

STIGMATA,

Åro ſom jag har nåmnt af ſtórre beſtåndighet ån någon annan del, och af deras antal vore det enda mójliga att dela Slågtet i tvånne, i håndelſe det framdeles alt fór mycket tillvåxer. Denna delning vore den enda ſåkra och den låttaſte ſamt tyckes ej vara ſårdeles

fårdeles emot naturen; ty alla Carices trifligmaticæ multifpicatæ åro ganfka nära förenade, och multifpicatæ difligmaticæ komma verkligen de öfriga difligmaticæ nåml. fpiculatæ någorlunda nära; men då åter Carex brunnea fkiljes från trifligmaticæ och C. baldenfis, capenfis, curvula och heteromalla från difligmaticæ tyckes naturen våldföras. För öfrigt år Slågtet för mycket naturligt att tillåta delning. Utom antalet tyckes man ej hafva af dem några characterer att vånta, om ej af långden.

St. duo habent plures Unifpicatæ, fere omnes fpiculatæ & multæ Multifpicatæ.
St. tria habent plures Unifpicatæ, paucisfimæ Spiculatæ & multæ Multifpicatæ.

Stamina,

Åro altid tre utan något undantag, fåflade med fina filamenter flrax invid hvarandra i finus fquamæ. Af deras flructur kånner jag inga fkiljemårken.

Starr-arternas Indelning,

Schevchzer indelade fina Gramina Cyperoidea uti polyflachya, monoflachya och paniculata. Polyflachya voro dels fpicas casfas habentia dels iis deflituta. Denna indelning hade varit någorlunda god, om endaft den flitiga Agroflographen hade rått kunnat fullfölja den; men dels förer han dem fom verk-

ligen

ligen bordt vara i förſta till den andra afdelningen, dels ock tvårsom; ſå att man tydligen ſer att han ej kånde dem ricktigt. Linné ſkilde ſina Carices uti dem ſom åga Spica unica ſimplex, Spicæ androgynæ och Spicæ ſexu diſtinctæ, ſamt viſade ſig långt båttre kånna naturen af deſſa afdelningar då han med råtta förer Carex atrata till den ſenare ehuru den år förſedd med ſpicæ androgynæ. Han fann ganſka vål att hår var något annat ån ſexus ſitus ſom beſtåmde detta. Alla nyare Auctorer hafva utan föråndring följt Linné Men ſedan i ſenare tider flere Carices blifvit kånda, hvilka likſom C. atrata åga ſpicæ androgynæ, t. ex. C. alpina, Buxbaumii, magellanica och fuliginoſa; men dock enligt deras öfriga natur höra till deras afdelning ſom åga Spicæ ſexu diſtinctæ; och för öfrigt en hel ny underdelning tillkommit, nemligen Carices Multiſpicatæ compoſitæ, ſom hafva ordentliga ſpicæ androgynæ, men böra åfven föras till den naturliga afdelningen Spicis ſexu diſtinctis; och ſlutligen man åfven finner att en del till androgynæ (nu varande ſpiculatæ) hörande ej åga ſpiculæ androgynæ (C. mucronata); ſå tror jag det vara hög tid att bortlågga deſſa oſåkra benåmningar. Jag kallar dårföre dem ſom förr hetat Carices Spica compoſita androgyna för Spiculatæ, och dem ſom anſets ſåſom ågande Spicæ Sexu diſtinctæ för multiſpicatæ. De characterer ſom ſkilja deſſa

dessa samt anledningen till benämningarna kunna inhämtas af hvad jag anfört vid beskrifvandet af Bracteæ och Bracteolæ Pedunculi samt Spicæ och Spiculæ.

Multispicatæ borde egentligen stå främst bland alla Carices; dels emedan de äro de fullkomligaste af alla och äga alla de delar som kunna tillkomma en Starr-art, dels ock emedan man då finge hela slägtet uti nästan mera hophångande kedja. De underdelas uti dem som hafva sammansatta ax, och dem som hafva enkla eller äro proprie Multispicatæ.

Multispicatæ compositæ hafva spicæ som äro sammansatta af grenar, hvilka grenar altid äro androgyni apice masculi och af helt annan natur än spiculæ. De hafva altid bracteæ vaginantes och äro tristigmaticæ (förutan C. brunnea), och kunna af alla dessa skäl aldeles ej få sina rum bland spiculatæ, dit de förr varit förda. De växa alla utom Europa och äro svåra att beskrifva.

Multispicatæ simplices vel proprie sic dictæ hafva aldrig greniga ax i annan händelse än då de bli monstreusa. De äga merendels spicæ sexu distinctæ, men skiljas i alla fall lätt från föregående underdelning.

Multispicatæ (simplices) tristigmaticæ äro ganska talrika. De underdelas vidare enligt Herr GOODENOUGH förträffliga Method uti *vaginatæ* & *amplectæ*. Detta alt är rätt naturligt och

och äfven lätt; men att än vidare få några goda underdelningar är ganſka ſvårt. Jag föredrager af alla dem ſom tagas af bracteärum längd, ehuru detta viſt ej frånſkiljer ſå många ſom önſkeligt vore, ſamt ofta lemnar granſkaren i villrådighet hvart de höra.

Multiſpicatæ (ſimplices) diſtigmaticæ utgöra en ganſka naturlig afdelning. Deſſa ſpecies äro ſå nära förenade att knappaſt några gränſor finnas mellan dem. Att här utſtaka hvad ſom är ſpecies och varieteter är ganſka ſvårt. Margines foliorum tyckes dock hjelpa mycket och på dem har jag haft ſtort affeende.

Spiculatæ utgöra en ganſka naturlig afdelning. De underdelas enligt EHRHARTS förträffliga uptäckt uti baſi maſculæ & apice maſculæ. Denna underdelning är ſå lätt och ſå naturlig, att man ej kan önſka någon bättre. Med minſta vana urſkiljer man lätt i alla fructifications-delarnas åldrar antingen ſquamæ vacuæ maſculæ ſitta vid baſis af ſpicula eller i ſpitſen. Alla äro de diſtigmaticæ förutan några af de förſta, ſom dock ej vidare tyckas ſkilja ſig från de öfriga.

Uniſpicatæ äro dels triſtigmaticæ dels diſtigmaticæ. Om Slägtet därföre ſkulle delas enſamt efter ſtigmata (ſom jag länge anſåg för det bäſta); ſå blefve deſſa dilacerade.

DIFFE-

DIFFERENTIERNA,

Har jag sökt göra så fullkomliga som möjeligt, och med biträde af delarnas närmre beståmmande i det föregående tror jag mig äfven hafva uträttat att man, i brist af kostsamma figurer och tediösa beskrifningar, kan därefter tämligen lära känna dem. Kan hända har jag ock härigenom något visat deras misstag, som anse goda ritade figurer för enda sättet att beståmma Carices. Jag är hittils af den öfvertygelsen att alt hvad med penseln kan tecknas, kan ock pånnan uttrycka, ehuru det senare må hända fordrar långt större konst och möda än det förra. Jag finner ock ganska väl min egna oskicklighet i denna stora konst. Med något skål torde desse differentier kunna klandras för deras vidlyftighet; men man måste härvid betänka Slägtets talrikhet och arternas nära slägtskap. Jag vill ej neka att det är möjligt med några få termer beståmma en Starr-art, men det är ock då lätt att misskänna den. Det händer ofta att man ej får en eller annan del som ingår i en sådan character essentialis så fullkomlig som fordras, och att denna del kan något variera. Det händer med några att man ej af någon viss del får aldeles pålitliga characterer, utan måste med flere mindre goda tillsammans tagna hjelpa sig fram till artens kännedom. Jag har ej beflitat mig så mycket att göra dem

nätta

nåtta och vackra, utan mera att lemna dem tjenliga till ſitt åndamål på ſått ock ſke kunde. Jag har anſett det fór mindre fel att uptaga något umbårligt, ån att utelemna något vid våxtens underſókande nyttigt. Jag har altid uprepat afdelningarnas titlar uti Differentiæ på det att hvar och en ſkulle kunna ſtå fór ſig ſjelf och ſtrax ge tillkånna hvart den hórde. Alla Differentierna har jag uppſatt efter egna granſkningar, fórutan dem jag formerat af några Herr Schkuhrs figurer dem jag af årfarenheten funnit pålitliga.

Synonyma,

Har jag anfórt ganſka ſparſamt. Jag har dock ej kunnat underlåta att citera några. Jag har ſókt på det ſåkraſte uptaga Linnés ſpecies, och det dels efter de anledningar man har dårtill i flora Svecica och andra deſs arbeten, dels efter de uplysningar ſom Goodenough lemnat från Linnéanſka herbarium. *Linnés Differentier* ge vål ganſka ſåkra men ofta otillråckliga underråttelſer. Deſs anfórda *Synonyma* åro af alt det bedrågligaſte, och hafva gifvit anledning till de orimligaſte miſstag. Tydligare bevis hårpå kan ej gifvas ån det att Auctorerna tro C. veſicaria β Linnéi vara ſylvatica Hudſ. eller drymeja Ehrharts. Detta år en orimlighet ſom, om den ej vore ſå allmån utomlands, fórtjente ingen vederlåggning. Linné hånviſar vid nåmnde våxt till

Flora

Flora Lapponica, då aldrig Carex ſylvatica Hudſ. funnits i Lappmarken, icke en gång på mindre än nära 200 mils afſtånd. Alla Svenſka Örtſamlare veta ganſka väl hvad LINNÉ menar med Lappſko-gräſet nämligen nuvarande Carex ampullacea, hvarom ock ſjelfve LINNÉ underrättar oſs i ſin Gothländſka Reſa p. 173 178, där han talar om Carex veſicaria (hvaraf ampullacea anſågs ſom varietet) växande vid ſjö-ſtrander och i vatten-hålor. EHRHART kallar ock i ſin Chloris Upſalienſis C. ampullacea för Carex veſicaria ſylvatica, hvarmed han lika litet ſom LINNÉ menar den växt ſom ſedan blef kallad Carex drymeja. GMELIN uti Flora ſibirica citerar ock Gr. cyperoides ſylvarum tenuius ſpicatum vid ſin n. och menar därmed ingen annan än C. ampullacea. Detta uplyſer ock hvarföre jag ej kunnat antaga namnet ſylvatica. — Locus uti Flora Svecica m. ſl. LINNÉs Verk är vid utredandet af deſs växter till ſtor rättelſe, och beviſar hvilken Carex caneſcens LINN. måſte vara. — *Linnés Herbarium* har lemnat underrättelſer om ſpecies ſom förmodligen aldrig blifvit utredda. Bevis därpå är C. filiformis. Men detta oaktadt är det ej oſvikligt, tvårtom ganſka bedrägligt. Vi kunna ej tviſla hvilken ſom är Carex Caneſcens och hvilken leporina, oaktadt alla motſägelſer från Linnéanſka herbarium. Vi äga därpå, likſom att C. brizoides ej är curta Gooden.

de tydligaste bevis uti vår och LINNÉS Hemort, hvilka bevis et ensamt med liten uppmårksamhet uti Örtsamlingen må hånda för dess ovanlighets skull inkastat heterogent specimen kan omkullkasta.

Jag har vid hvart species anfört SCHKUHRS figur för att dårigenom ån tydligare visa hvilken jag menar.

LOCUS,

Har ock varit nödvändigt att anföra åfven uti en generel uppställning sådan som den nårvarande. Vid de Svenska har jag tillsatt solum natale enligt *Linnés Stationes plantarum.* Vid de rarasie har jag anfört de Herbarier uti hvilka jag sett dem.

FÖR-

Alun, det var altså ren lerjord, hvars vigt utgjorde 19 gran. — Det som af Ättickssyran blifvit upplöst, fälldes derutur med Alkali Vegetabile aëratum, hvarvid århölls 34 gran ren luftsyrehaltig kalkjord som efter stark glödning til någon del upplöstes i vattn, och formerade med vitriolsyra en ordentelig Selenit.

Af det föregående år således utrönt at Matricaria Chamomilla hyser följande beståndsdelar efter de fyra särskilta behandlingssätt som äro anförda, neml.:

Genom Extractioner med Spiritus Vini Rectificatissimus och vattn, århölls af ett skålpund torr Chamomilla, 5 Unce och en scrupel hårdt Extract, som innehöll 20 drachmer och 6 gran Hartsåmne (Principium Resinosum); Tio drachmer och 56 gran Vegetabiliskt Tvålåmne (Principium Saponacum); 9 drachmer och 28 gran rent Gummi (Principium Gumosum); 6 drachmer och 48 gran ren Vinstén, en drachma och 14 gran Phosphorsyrad kalkjord.

Medelst distillation med vattn århölls af 3:ne skålpund torr Chamomilla, 1 drachma och några få gran högblå, tjockaktig och välluktande Olja.

Utan någon tilsats blef 2 Unce Chamomilla distillerad, hvarvid öfvergick 6 drachmer och 35 gran syrligt liqvidum, en drachma och 17 gran Empyreumatisk illaluktande olja, samt $\frac{5}{4}$ kanna brånbar luft och luftsyra, den förra utgörande $\frac{2}{5}$ och den senare $\frac{3}{5}$.

Ett

Ett ſkålpund Chamomilla gaf efter förbränning nio och en half drachma Aſka, ſom innehöll 5 drachmer och 36 gran rent Alkali vegetabile med någon luftſyra i förening, 16 gran kiſeljord, 2 drachmer och 24 gran Phoſphorſyrad Kalk, 19 gran Lerjord, ſamt 34 gran luftſyrehaltig Kalkjord.

Inledning til Caricographien

af

GEORG WAHLENBERG.

4:de och ſiſta Fortſättningen *).

Species Caricum.

Uniſpicatæ, i. e. ſpicâ unicâ ſimpliciſſimâ androgynâ (exc. 1.) apice maſculâ inſtructæ.

I. Diſtigmaticæ.

* 1. C. *dioica:* ſpica feminea oblonga denſiflora, floribus diſtigmaticis, capſulis ovali-ovatis utrinque convexis nervoſis ſubcoriaceis ſuperne ſerrulate marginatis; foliis filiformibus, radice ſtolonifera. C. *dioica* LINN. SCHKUHR Car. n. 1. tab. A. Q. W. fig. 1. 2. C. *lævis* HOPPE.

β. C. *Davalliana:* ſpica ſublineari ſubdenſiflora, capſulis attenuatis recurvis; culmo acutangulo ſerrulato. foliis brevisſimis, radice cæſpitoſa. C. *Davalliana* SMITH *Linn. Transact.* Vol. V. p. 226. SCHKUHR Car. tab A. fig. 2. C. *ſcabra* HOPPE. *Hab.* in Helvetia vulgaris, & in Germania.

*) Se V. A. H. 1802. III Qv. p. 225-247, IV Qv. p. 301-329, 1803. I Qv. p. 66-98.

* 2. C. *capitata:* spica subglobosa, floribus distigmaticis, capsulis circinato-ovatis convexiusculo-planis lævissimis tenuibus obtuse marginatis; foliis filiformibus. *C. capitata* LINN. SCHKUHR Car. n. 2. tab. Y. fig 80. *Hab.* in subalpinis Lapponiæ.

3. C. *leptalea:* spica pauciflora subsparsiflora, floribus distigmaticis, capsulis oblongo-ellipticis emarginatis; foliis angustissimis. *C. polytrichoides* WILLDEN. in litteris ad Cel. *Swartz.* *Hab.* in America boreali, secundum herbarium *Cl. Torneri.*

* 4. C. *psyllophora:* spica pauciflora subsparsiflora, floribus distigmaticis, capsulis oblongis acuminatis utrinque convexiusculis reflexis; foliis setaceis vaginis intimis aphyllis. *C. psyllophora* EHRHART. *C. pulicaris* SCHKUHR. Car. n. 3 tab. A. fig. 3. *Hab.* in Sveciæ temperatoris &c. pratis subhumidis.

2. Tristigmaticæ.

* 5. C. *obtusata:* spica subquadriflora, floribus tristigmaticis, capsulis obovato-subglobosis subcoriaceis patenti-divergentibus ore hyalino bilobo; foliis angustissimis.
C. obtusata LILJEBLAD Act. Stockholm. 1793. p. 69. tab. IV. *Hab.* in Ölandiæ siccis arenosis ad Köping, *Liljeblad & Svartz.*

* 6. C. *petræa:* spica floribus femineis tribus sparsis tristigmaticis masculisque numerosis instructa, squamis subcircinatis magnis fragilissimis, capsulis turbinatis tenuissimis erectis, culmo acutangulo. *Hab.* in rupibus alpium Lapponiæ septentrionalis.

7. C. *pyrenaica:* spica multiflora valde densiflora, floribus femineis numerosis tristigmaticis, capsulis anguste oblongis breviter rostratis divergentibus. *Hab.* in Pyrenæis, *La Peyrouse:* ex herb. *Thunbergiano.*

* 8. C. *leucoglochin:* spica triflora subsparsiflora, floribus femineis tristigmaticis, masculoque unico, capsulis lanceolatis teretibus reflexis; folio intimo subconvoluto

voluto vaginis cæteris aphyllis. *C. leucoglochin* EHRHART. *C. pulicaris* LINN. Flor. Svec. *C. pauciflora* SCHKUHR Car. n. 4. tab. A. fig. 4. *Hab.* in Sveciæ feptentr. &c. paludibus vulgaris.

* 9. C. *microglochin:* fpica fubmultiflora denfiflora, floribus triftigmaticis, capfulis lanceolato-conicis convexo-planiufculis reflexis, arifta ftyliformi longiufcula; foliis filiformibus. *Hab.* in lateribus irriguis alpium Lapponicarum feptentrionalium.

10. C. *hamata:* fpica fublongisfima, floribus triftigmaticis, fquamis ovalibus æquantibus obvolventibus, capfulis oblongis obtufis convexo fubconcaviufculis ciliatis, arifta longa uncinata. *C. hamata* SVARTZ Prodr. *C. uncinata* SCHKUHR Car. n. 7. tab. G. fig. 30. *C. phleoides* CAVANILLES Icon. Vol. V. p. 40. tab. 464. fig. 1. *Hab.* in montibus Jamaicæ, *Svartz*; in Chili Americes meridionalis, fecundum *Cavanilles;* & in Isle de France, *Gróndal.*

11 C. *uncinata:* fpica longisfima fuperne incrasfata, floribus triftigmaticis, fquamis adnatis oblongis fubbrevibus, capfulis oblongis breviter roftratis teretiufculis, arifta fublonga uncinata. *C. uncinata* LINN. Suppl. *Hab.* in Nova Zeelandia, *Forfter.* Ex. herbario *Thunbergiano.*

12. C. *erinacea:* fpica lineari fubbrevi, floribus triftigmaticis, fquamis fubcircinatis majufculis, capfulis fubrotundo-ovatis triquetris, arifta longisfima uncinata.
C. erinacea CAVANILLES Icon. Vol. V. p. 40. tab. 464. fig. 2. *Hab.* in Americæ meridionalis oris occidentalibus.

Spiculatæ: culmo divifo in fpiculas androgynas (except. n. 40.) femper exacte fesfiles, fuffultas bracteolis femper fubamplectentibus, & floribus diftigmaticis (except. n. 13 — 16.) inftructas.

I. Spiculis

I. Spiculis apice masculis.

13. C. *baldensis:* spiculis apice masculis ternis consitis, floribus tristigmaticis, capsulis oblongo-ellipticis obtusis cum apiculo, bracteolis duabus foliolatis. *C. baldensis* LINN. SCHKUHR Car. tab. Y. fig. 81.

14. C. *capensis:* spiculis apice masculis subcompositis approximatis, floribus tristigmaticis, capsulis oblongis acutis utrinque convexiusculis biusangulis subexcurvis, bracteolis subfoliatis, culmo tereti. *C. capensis* THUNBERG Flora cap. c. icon ined.

15. C. *Bellardi:* subspiculata, spiculis bifloris in spicam linearem confertis, flore inferiore feminea tristigmatico superiore masculo, squamis subcircinatis magnis fragilissimis, capsulis turbinatis tenuissimis; culmo tereti, foliis filiformibus. *C. Bellardi* ALLION. SCKKUHR Car. n. 6. tab. D. fig. 16.

16. C. *curvula:* spiculis apice masculis in clavulam oblongam aggregatis, floribus tristigmaticis, capsulis teretiusculo-depressis attenuatis; culmo tereti subincurvo, foliis convolutis heteromallis. *C. curvula* ALLION. SCHKUHR Car. n. 25. tab. D & H h. fig. 17.

17. C. *juncifolia:* spiculis apice masculis in clavulam oblongam aggregatis, capsulis teretiusculo-depressis attenuatis ore bilobo; culmo tereti incurvo, foliis convolutis intimis brevissimis. *C. juncifolia* ALLION. *Hab.* in alpibus Carinthiacis, unde missa ad Cel. *Svartz.*

18. C. *simpliciuscula:* spiculis apice masculis in clavulam linearem confertis, capsulis oblongis depressis breviter rostratis ore integerrimo; foliis angustissimis convolutis. *Hab.* in Westmorlandia Angliæ, unde misit Cl. *Turner* ad *Svartz.*

*19. C. *incurva:* spiculis apice masculis in globum ovato-globosum dense aggregatis paucis subdivergentibus, capsulis circinato-ovatis semiglobosis rostellatis

latis ore ſubintegerrimo; culmo ſubacutangulo ſubincurvo, foliis ſubconvolutis. *C. incurva* LIGHTFOOT. SCHKUHR Car. n. 19. tab. Hh. fig. 25. *Hab.* in litoribus maris occidentalis Scandinaviæ.

20. C. *foetida:* ſpiculis apice maſculis in globum elliptico-ovalem denſe aggregatis numeroſis, capſulis ovalibus convexiuſculo-planis attenuatis ore bifido; culmo acutangulo, foliis ſubanguſtis. *C. foetida.* ALLION. SCHKUHR Car. n. 16. tab. Hh. fig. 96. SCHEUCHZER Prodr. tab. IV. fig. 3. *Hab.* in alpibus Helveticis.

21. C. *ſtenophylla:* ſpiculis apice maſculis in globum ovatum aggregatis, capſulis ventricoſo-ſubrotundis convexo-planiuſculis nervoſis marginibus ſerrulatis ore bidentato; culmo acutangulo, foliis anguſtisſimis. *C. juncifolia* HOST. SCHKUHR Car. n. 18. tab. G. & J i. fig. 32.

*22. C. *chordorrhiza:* ſpiculis apice maſculis ſubaggregatis, capſulis ſemigloboſis ligneis baſi elongata; folio intimo perbrevi vaginis cæteris aphyllis; radice filiformi procumbente. *C. chordorrhiza* EHRHART. SCHKUHR Car. n. 17. Tab. G. fig. 31. *Hab.* in Sveciæ ſeptentrionalioris paludibus, ſat vulgaris.

23. C. *lobata:* ſpiculis apice maſculis ſubternis confertis elliptico-ovalibus, capſulis oblongis convexo-convexiuſculis ſubacutangulis breviter roſtratis ore unilabiato; culmo flaccido. *C. lobata* SCHKUHR Car. n. 20. tab. Ji. fig. 18. *C. tripartita* ALL. *Hab.* in alpibus Helveticis, Pedemontanis &c.

24. C. *paradoxa:* ſpiculis maſculis in paniculam digeſtis: ramis inferioribus ſubdiſtantibus, capſulis ſubrotundo-ovalibus convexo-convexiuſculis ſubobtuſangulis ore bidentato. *C. paradoxa* WILLDEN. Act. Berol. SCHKUHR Car. n. 23. tab. E. fig. 21. *Hab.* in aquoſis juxta Berolinum & Halam.

25. C.

25. C. *paniculata:* ſpiculis apice maſculis in paniculam digeſtis, capſulis ſubrotundo-conicis acuminatis utrinque gibbis ſuperne membranaceo-marginatis ore diviſo. *C. paniculata* LINN. SCHKUHR Car. n. 24. tab. C. fig. 20. *Hab.* in paludoſis Sveciæ &c.

β. C. *teretiuſcula:* thyrſo decompoſito ſquarroſo. *C. teretiuſcula* GOODEN. Linn. Transact. *C. diandra* SCHRANK. *C. cinerea mihi* olim. *Hab.* in paludoſis Angliæ, unde miſit Cl. *Turner* ad *Svartz:* Germaniæ & Sveciæ.

26. C. *rivularis:* ſpiculis apice maſculis quinis ſubapproximatis oblongis, ſquamis æquantibus mucronatis, capſulis ſubrotundo-ventricoſis ſubroſtellatis convexo-ſubconcaviuſculis ſuperne membranaceo-marginatis ore diviſo. *C. rivularis* WILLDEN. SCHKUHR Car. n. 21. tab. C c. fig. 87. *Hab.* juxta rivulos Hungariæ.

27. C. *diviſa:* ſpiculis apice maſculis in clavam ſublateralem ſubdecompoſitam ovatam aggregatis, bracteola ſubfoliolata ſtricta, capſulis ſubrotundo-ovatis convexo-ſubconcaviuſculis acutangulis ore bifurcato. *C. diviſa* GOODEN. Linn. Transact. Vol. 2. p. 157. tab. 9. fig. 2. SCHKUHR Car. n. 11. tab. V v. fig. 61. *Hab.* in litoribus Angliæ.

*28. C. *muricata:* ſpiculis apice maſculis in clavam craſſiuſculam ſubdecompoſitam approximatis, capſulis convexo-planis ſubovali-conicis acuminatis acutangulis divergentibus marginibus ſuperne ſerrulatis; foliis ſubanguſtis. *C. muricata* GOODEN. SCHKUHR Car. n. 13. tab. E. fig. 22.

β. C. *divulſa:* clava inferne ſubramoſa ramulis diſtantibus, capſulis ovato-circinatis convexiuſculo-planis patentibus, marginibus ſuperne extenuatis integerrimis; culmo laxo, foliis anguſtis. *C. divulſa* GOODEN. SCHKUHR Car. n. 12. tab. W w. fig. 89. *Hab.* in Angliæ nemoroſis ſubhumidis.

γ. ca-

γ. capſulis ſubacutangulis. *C. loliacea* SCHKUHR Car. n. 14. tab. E e. fig. 91. SUTER Flor. Helv. n. 18.

*29. C. *vulpina:* ſpiculis apice maſculis in clavam ſupradecompoſitam cylindraceam craſſiſſimam conglomeratis, capſulis majuſculis ſubovali-conicis acuminatis convexo-planis acutangulis divergentibus; culmo acutiſſangulo, foliis latis. *C. vulpina* LINN. SCHKUHR Car. n. 10. tab. C. fig. 10.

β. C. *glomerata:* clava oblonga, culmo obtuſangulo, foliis latiuſculis ſubbrevibus. *C. glomerata* THUNBERG Flor. Cap. Prodr.

30. C. *microſperma:* ſpiculis apice maſculis in clavam ſupradecompoſitam craſſiuſculam conglomeratis, ſquamis cuſpidatis, capſulis minutis ventricoſo-ovalibus acuminato-ſubroſtratis acutiſſangulis ſubdivergentibus; foliis ſubanguſtis. *Hab.* in Penſylvania, Rev. *Hultgren*; ſecundum Herbar. *Thunbergianum.*

*31. C. *intermedia:* ſpiculis inferioribus terminalique femineis intermediis maſculis, capſulis acute marginatis. *C. intermedia* GOODEN. SCHKUHR Car. n. 9. tab. B. fig. 7.

*32 C. *arenaria:* ſpiculis inferioribus femineis ſupremis maſculis, capſulis membranaceo-marginatis, bracteolis inferioribus ſubfoliolatis, radice repente. *C. arenaria* LINN. SCHKUHR Car. n. 8. tab. B. fig. 6.

β. C. *repens:* ſpiculis tantum ſubapproximatis, bracteolis ſquamaceis muticis, culmo teretiuſculo. *C. repens* BELLARDI App. Flor. Pedemont. In herbario *Thunbergiano* adeſt a *Bellardi* miſſa.

2. Spiculis baſi maſculis.

33. C. *cyperoides:* ſpiculis baſi maſculis in capitulum congeſtis, ſquamis lineari-ſetaceis, capſulis bicuſpidatis, bracteolis conſitis foliatis longis. *C. cyperoides* SCHKUHR Car. n. 28. tab. A. fig. 5.

34. C

34. C. *tribuloides:* ſpiculis baſi maſculis confertis numeroſis, ſquamis ſubparvis, capſulis ovali-oblongis ſubconvexiuſculo-planis acuminatis patentibus membranaceo-marginatis ore bidentato. *Hab.* in America boreali, *Kalm;* ex herbario Cel. *Swartzii.*

*35. C. *leporina:* ſpiculis baſi maſculis approximatis quinis, ſquamis æquantibus, capſulis ovato-ovalibus conico-acuminatis convexiuſculo-ſubconcaviuſculis membranaceo-marginatis ore bifido. *C. leporina* LINN.
C. ovalis GOODEN. SCHKUHR Car. n. 29. tab. B. fig. 8.

36. C. *Schreberi:* ſpiculis baſi maſculis ſubconfertis quinis, ſquamis æquantibus, capſulis ovali-ovatis acutiuſculis convexo-planis ſubacutangulis marginibus obtuſiuſculis ore emarginato; foliis anguſtisſimis, radice repente.
C. Schreberi WILLDEN. SCHKUHR Car. n. 30. tab. B. fig. 9.
Hab. in arenoſis juxta Berolinum &c.

*37. C. *lagopina:* ſpiculis baſi maſculis confertis ternis, ſquamis ſubparvis, capſulis ſubcircinatis acutis ſubroſtellatis convexo-ſubconcaviuſculis marginibus obtuſis integerrimis ore bilabiato. *C. leporina* Fl. Dan. t. 294. *C. approximata* HOPPE herb. *Hab.* in alpibus Lapponiarum ſeptentr.

38 C. *ſtraminea:* ſpiculis baſi maſculis ſubdiſtantibus quinis ſubgloboſis, ſquamis lanceolatis longitudine æquantibus, capſulis ſubrotundo-obovatis roſtellatis membranaceo-marginatis ore bifido. *C. ſtraminea* WILLDEN. SCHKUHR Car. n. 38. tab. G. fig. 34. *Hab.* in America ſeptentrionali.

39 C. *brizoides:* ſpiculis baſi maſculis numeroſis contiguis ſublanceolatis ſubexcurvis, capſulis ovato-lanceolatis convexisſimo-ſubconcaviuſculis attenuatis marginibus ſerrulatis ore bifido. *C. brizoides* LINN. SCHKUHR Car. n. 32. tab. C. fig. 12. *Hab.* in nemoroſis ſubhumidis Germaniæ, ex. gr. Erlangæ.

40. C.

40. C. *mucronata:* spiculis lateralibus femineis duabus confertis terminali tota mascula, capsulis convexissimo-subconcaviusculis tenuissime ciliatis, bracteolis amplectentibus subfoliolatis; foliis filiformibus. *C. mucronata* ALLION SCHKUHR Car. n. 46. tab. K. fig. 44. *Hab.* in alpibus Helveticis.

*41. C. *elongata:* spiculis superioribus basi masculis in racemum subapproximatis subdensifloris, squamis subbrevibus, capsulis oblongis acuminatis convexo-convexis obtusangulis nervosis subexcurvis ore subintegerrimo. *C. elongata* LINN. SCHKUHR Car. n. 39. tab. E. fig. 25.

*42. C. *microstachya:* spiculis lateralibus femineis paucis confertis minutis terminali basi mascula triplo longiore, squamis subbrevibus, capsulis ovatis acuminatis marginibus extenuatis submembranaceis. *C. microstachya* EHRHART. SCHKUHR Car. n. 31. tab. C. fig. 11. *Hab.* Upsaliæ locis humidis graminosis in prato Grônmalla & ad paludem Vitulfsbergensem.

*43. C. *norvegica:* spiculis basi masculis subapproximatis quatuor ovali-ellipticis turgidis, squamis subcircinatis majusculis, suborbiculatis apiculatis obtusangulis crassis, bracteolis cuspidatis. *C. norvegica* SCHKUHR Car. n. 40. tab. S. fig. 66. *Hab.* in litoribus limosis maris Nordlandiæ Norvegicæ.

*44. C. *glareosa:* spiculis ternis terminali basi mascula subconfertis oblongis, squamis æquantibus, capsulis oblongis acuminatis convexissimo-planis subacutangulis nervosis; foliis angustissimis intimo multum breviore, culmo flaccido. *C. glareosa mihi* SCHKUHR Car. tab A a a. fig. 97. *Hab.* in littoribus marinis glareosis Norvegiæ septentrionalis, & ad Sinum Botthicum.

*45. C. *heleonastes:* spiculis basi masculis confertis quaternis subglobosis, squamis subæquantibus, capsulis ovatis acutis convexo-subconvexiusculis sub-

ſubobtuſangulis patentibus, culmo ſtricto. C. *Heleonaſtes* EHRHART. SCHKUHR Car. n. 42. tab. Ji. fig. 97. *Hab.* in paludibus Sveciæ.

*46. C. *ſtellulata:* ſpiculis baſi maſculis ſubapproximatis quaternis, capſulis ovali-conicis attenuatis convexo-planis acutangulis divaricatis.
C. *ſtellulata* SCHREBER. SCHKUHR Car. n. 34. tab. C. fig. 14. C. *muricata* LINN. Fl. Svec.

β. C. *radiata:* ſpiculis ſubdiſtantibus trifloris, capſulis oblongis, bracteolis ſetigeris, culmo ſubſetaceo flaccido, foliis anguſtisſimis. *Hab.* in America boreali, Rev. *Hultgren*; ſecundum herbarium *Thunbergianum*.

*47. C. *loliacea:* ſpiculis baſi maſculis ſubdiſtantibus ternis paucifloris, ſquamis brevibus, capſulis ſubovali-ellipticis utrinque convexiuſculis obtuſis obtuſangulis divaricatis ore integerrimo, bracteolis ſetigeris; foliis anguſtisſimis. C. *loliacea* LINN. confer SCHKUHR tab. Pp. 104? *Hab.* in pratis paludoſis Sveciæ rarius.

*48. C. *tenuiflora:* ſpiculis baſi maſculis confertis ternis ſubmultifloris, ſquamis ſubæquantibus, capſulis late oblongo-ovatis acutiuſculis convexo planiuſculis ſubacutangulis patentibus; foliis anguſtisſimis. *Hab.* in graminoſis humidis Lapponiæ.

*49. C. *caneſcens:* ſpiculis baſi maſculis ſubapproximatis quinis, ſquamis ſubæquantibus, capſulis ſubrotundo-ovatis acutiuſculis convexo-ſubconvexiuſculis ſubobtuſangulis ore bidentato. C. *caneſcens* LINN. Flor. Svec. C. *curta*. GOODEN. SCHKUHR Car. n. 33. tab. C. fig. 13.

β. ſpiculis ſuperioribus aggregatis, capſulis patentibus acutis convexo-planiuſculis ſubacutangulis. *Hab.* in ſummis alpibus Lapponiæ vulgatisſime.

50. C. *remotiuſcula:* ſpiculis baſi maſculis remotiuſculis ſubſenis ſubpaucifloris, ſquamis ſubbrevibus, capſulis ovato-oblongis attenuatis convexo planis acutangulis patentibus ore bifido, bracteolis inferioribus foliatis longis anguſtisſimis. *Hab.* in Sibiria, *Laxman*: e collectione Cel. *Swartzii*.

*51. C. *remota:* ſpiculis baſi maſculis diſtantibus, ſquamis ſubbrevibus, capſulis oblongo-ovatis acuminatis convexo-planiuſculis ſubacutangulis marginibus obtuſis ore ſubbifido, bracteolis foliatis anguſtis; culmo laxo. C. *remota* Linn. Schkuhr Car. n. 35. tab. E. fig. 23? *Hab.* locis nemoroſis ſiccis in Hallands âs, *Osbeck.*

52. C. *gibba:* ſpiculis baſi maſculis inferioribus ſubternatis ſubdiſtantibus, ſquamis brevibus, capſulis ſublenticularibus roſtellatis convexisſimo-ſubconvexiuſculis marginibus extenuatis integris ore bidentato, bracteolis foliatis longis ſubanguſtis; culmo laxo. C. *remota* Thunberg Flor. Jap.

53. C. *axillaris:* ſpiculis baſi maſculis inferioribus ſubternatis ſubdiſtantibus, ſquamis ſubæquantibus, capſulis ovatis acuminato-ſubroſtratis convexiuſculo-planis marginibus acutisſimis ſerrulatis ore profunde bifido, bracteolis inferioribus ſubfoliatis; culmo ſtricto. C. *axillaris* Gooden. *Hab.* in Anglia, unde miſit Cel. *Afzelius.*

Multiſpicatæ, culmo ſupportante *ſpicas* plures, raro compoſitas androgynas, in plerisque ſimplices ſexu diſtinctas laterales femineas terminalem maſculam (paucisſimis nempe n. 114. 115. 130 & 131. pſevdandrogynam); *floribus* triſtigmaticis (in paucioribus diſtigmaticis) inſtructas; ſuſtentatas *Pedunculis* ſemper conſpicuis plerumque longis ad baſin vaginulâ tenuisſima ſemper obvolutis, in axillis bractearum foliatarum plerumque vaginantium (rarius ſubamplectentium) ſuccoſitate inſertis.

1. Compoſitæ i. e. ſpicis compoſitis ramoſis ramisque ſemper androgynis apice maſculis triſtigmaticis (except. n. 54.), bracteisque vaginantibus inſtructæ.

54. C.

54. C. *brunnea:* ſpicis tripartito-compoſitis ramis linearibus, floribus diſtigmaticis, capſulis lentiformibus roſtratis. *C. brunnea* THUNBERG Flor. Jap. SCHKUHR. tab. Xx. fig. III.

55. C. *ſpartea:* ſpicis compoſitis ramis aggregatis apice lineari, ſquamis ovalibus, capſulis triquetro-ſubgloboſis obtuſiuſculis ore emarginato; foliis anguſtis marginibus ſubincurvis *C. indica* SCHKUHR Car. n. 27. tab. Bb. fig. 86. *Hab.* in Capite bonæ ſpei, *Thunberg.*

56. C. *indica:* ſpicis compoſitis ramis aggregatis oblongis, ſquamis ovatis, capſulis ovalibus acuminato ſubroſtratis depreſſo-triquetris ore bifido. *C. indica* LINN. mant. 575.
Hab. in inſula Bourbon, *Sonnerat:* ex herbario Thunbergiano.

57. C. *polyſtachya:* ſpicis compoſitis pinnato-ramoſis ramis confertis numeroſisſimis baſi ſparſifloris ſurſum attenuatis, ſquamis lanceolatis, capſulis lanceolatis ſubulato-roſtratis recurvis; culmo ſtricto. *C. polyſtachya* SVARTZ. Flor. ind. occ. Append. *Hab.* in ſummis montibus Jamaicæ, *Svartz.*

58. C. *cladoſtachya:* ſpicis compoſitis ramis ſubapproximatis paucis vagis ſparſifloris, ſquamis lanceolatis, capſulis oblongis ſubulato-roſtratis excurvis; culmo flaccido, foliis ſubanguſtis. *C. flaccida* SVARTZ Flor. ind. occid. Append.
Hab. in montibus Jamaicæ, *Svartz.*

59. C. *ſcabrella:* ſpicis compoſitis conglomerato-ramuloſis ramulis ſubgloboſo-ovatis, capſulis ovalibus acutis ſubexcurvis ſcabris; culmo debili, foliis anguſtisſimis.
C. laxa SVARTZ. Flor. ind. occ. Append. *Hab.* in montibus Jamaicæ, *Svartz.*

60. C. *cruciata:* ſpicis decompoſitis ramis ramulisque divaricatis, capſulis ovalibus roſtro brevi ſubexcurvo. *Hab.* ad Canton in China, *Wannman:* ex herbario Bergiano.

 2. Tri-

2. Triſtigmaticæ, ſpicis ſimplicibus ſexu diſtinctis (rarisſime pſevdandrogynis);

A. Vaginatæ foliatæ i. e. bracteis vaginant. foliatis inſtructæ.

a. Pedunculis incluſis.

*61. C. *flava:* ſpicis ſubpedunculatis ovalibus, bracteis vaginantibus longe foliatis ſubapproximatis, capſulis obovato-cuneiformibus inflatis coſtatis roſtro longo aciculari deflexo, ore bifido. C. *flava.* LINN. LEERS. Herb. n. 714. tab. 15. fig. 6.

β. C. *flaveſcens:* bracteis ſubdiſtantibus; capſulis oblongo-obovatis ſubinflatis roſtro brevi ſubulato rectiuſculo ore bidentato; culmo obtuſangulo, foliis anguſtis intimis multum longioribus marginibus incurvis.

C. *Oederi.* EHRHART. SCHKUHR. Car. n. 35. tab. F. fig. 26.

*62. C. *fulva:* ſpicis incluſe pedunculatis ovali-oblongis, bracteis vaginantibus foliatis altitudine culmi diſtantibus, capſulis ovalibus convexo-convexis ancipitibus ſubinflatis ſubcoſtatis roſtro longiuſculo ancipiti ore diviſo; culmo ſerrulato.

C. *fulva* GOODEN. SCHKUHR. Car. n. 86. tab. T. fig. 67. *Hab.* in pratis ſubhumidis Börſtelæ Roslagiæ, & Gothlandiæ.

*63. C. *diſtans:* ſpicis incluſe pedunculatis oblongis, bracteis longe vaginantibus foliatis remotisſimis, ſquamis ſubbrevibus mucronatis, capſulis ovali-ſubventricoſis depresſo-triquetris roſtellatis, ore bimucronato; foliis marginibus incurvis. C. *diſtans* LINN. SCHKUHR Car. n. 87. tab. T. & Yy. fig. 68. C. *littoralis mihi* in Flor. Gothland. ined. *Hab.* in litoribus Gothlandiæ &c.

64. C. *clavata:* ſpicis incluſe pedunculatis ſubcylindraceis ſubcrasſisſimis: maſcula clavata, bracteis vaginantibus foliatis remotis, ſquamis ſubæquantibus mucronatis, capſulis ſubrotundo-ovalibus gibbis excurvis roſtellatis; foliis latisſimis.

C. *clavata* THUNBERG in muſeo.

β. C.

β. C. *cylindracea:* spicis cylindraceis subcrassis: masculis pluribus, bracteis latissime longissimeque foliatis. *Hab.* in Capite bonæ spei, *Thunberg.*

γ. C. *triticea:* spicis ovalibus crassissimis apice masculis, squamis æquantibus breviter cuspidatis. C. *clavata* THUNBERG. Prodr. Cap. p. 14. (sec. differentiam.)
E Capite bonæ spei in Belgarum hortos introducta ibique accepta a *Kallström* Hortul. prim.

*65. C. *extensa:* spicis subsessilibus oblongis, bracteis subvaginantibus longe foliatis approximatis, capsulis ovali-oblongis cum acumine ore bidentato; culmo arcuato, foliis angustissimis subconvolutis heteromallis. C. *extensa* GOODEN. in Linn. Transect. C. *arcuata mihi* in Flor. Gothland. cum fig. ined. SCHKUHR Car. tab Xx. fig. 72. *Hab.* in Anglia unde missa a Cl. *Turnero* ad *Svartz:* & in litoribus Gothlandiæ.

66. C. *secalina:* spicis incluse pedunculatis late lanceolatis, bracteis breviter vaginantibus longissime foliatis infimis remotissimis, capsulis oblongis longe acuminato-rostratis convexo-concaviusculis adpressis marginibus serrato-ciliatis, ore bifido. C. *secalina* WILLDEN. SCHKUHR Car. tab. S. fig. 65. *Hab.* in Austria, secundum Herbarium Cel. *Svartzii.*

67. C. *heterosperma:* spicis incluse pedunculatis subfiliformibus sparsifloris strictis, bracteis vaginantibus longe foliatis remotis, capsulis ovali-ventricosis basi elongata apice attenuata excurva, ore integerrimo. *Hab.* in America boreali, *Kalm;* ex herbario Cel. *Svartzii.*

68. C. *leptostachya:* spicis incluse pedunculatis filiformibus sparsifloris flaccidis, bracteis vaginantibus longe foliatis subremotis, capsulis oblongo lanceolatis acutis ore unilabiato. C. *leptostachya* EHRHART. C. *strigosa* SCHKUHR Car. n. 30. tab. N. fig. 53. *Hab.* in Anglia & Germania.

69. C. *subulata:* spicis angustis sublongis subdensifloris apice mascula, pedunculis inclusis bipartitis, bracteis vaginantibus longissime foliatis remotis, squamis cuspide capsulam multum superante, capsulis ovalibus triquetro-depressis rostro bicuspidato; foliis latis. *Hab.* in insula Bourbon, *Sonnerat;* ex herbario *Thunbergiano.*

70. C. *hirta:* spicis subincluse pedunculatis crassiusculis, bracteis vaginantibus longe foliatis remotis, squamis cuspide breviuscula æquante, capsulis anguste ovali-ovatis teretibus rostratis costatis hirsutis bicuspidatis, spicis masculis binatis. *C. hirta* Linn. Schkuhr. Car. n. 105. tab. U u. fig. 108.

71. C. *pumila:* spicis subexserte pedunculatis crassis, bracteis vaginantibus longe foliatis infima subradicali cæteris eæ approximatis, squamis subæquantibus, capsulis ovatis teretibus rostellatis ore bicorni, spicis masculis binatis. C. *pumila.* Thunberg Flor. Jap. Schkuhr tab. Y y. fig. 112.

72. C. *hordeiformis:* spicis incluse pedunculatis crassissimis, bracteis vaginantibus longissime foliatis infima subradicali cæteris eæ subapproximatis, capsulis ovatis acuminato-subrostratis convexissimo-concaviusculis marginibus serrato-ciliatis ore bifido, spicis masculis binatis. C. *hordeistichos* Villars Delph. 2. p. 221. n. 43. tab. 6. In herbario *Svartzii* eam examinavi.

73. C. *Xanthophysa:* spicis subincluse pedunculatis sexfloris crassissimis, bracteis vaginantibus foliatis remotissimis, capsulis oblongo-conicis inflatis rostratis divergentibus ore bifido. *Hab.* in America boreali, *Kjellman;* ex herbar. Bergiano.

74. C. *folliculata:* spicis subpedunculatis sexfloris crassissimis, bracteis vaginantibus longe foliatis subapproximatis, capsulis ovali-conicis acuminato-rostratis inflatis divergentibus maximis bicuspidatis, spica mascula gracillima; culmo acutangulo. C. *folliculata* Linn. Schkuhr Car. n. 73. tab. N. fig. 52.

75. C. *lurida:* ſpicis incluſe pedunculatis cylindraceis craſſiſſimis cernuis, bracteis vaginantibus longiſſime foliatis diſtantibus, ſquamis ſetaceis, capſulis ovatis acuminatis ſubdivergentibus roſtro longiuſculo ſetaceo bicuſpidato, ſpica maſcula gracillima. *Hab.* in America ſeptentrionali, *Hultgren;* ex herbario *Svartzii.*

76. C. *Agaſtachys:* ſpicis incluſe pedunculatis flagelliformibus flaccidis, bracteis vaginantibus foliatis remotiuſculis, capſulis ovalibus acutiuſculis ore bidentato, foliis latiſſimis. *C. agaſtachys* EHRHART. *C. pendula* SCHKUHR Car. n. 85. tab. Q. fig. 60.

77. C. *filiformis:* ſpicis ſubſeſſilibus oblongis, bracteis breviſſime vaginantibus foliatis remotiuſculis, capſulis ovali-ellipticis villoſis roſtello bifurcato; foliis convolutis. *C. filiformis* GOODEN., SCHKUHR Car. n. 6. tab. K. fig. 45.

*78. C. *rotundata:* ſpicis ſubpedunculatis ovalibus, bracteis breviſſime vaginantibus ſubfoliatis diſtantibus, ſquamis ſubæquantibus obtuſis, capſulis ſubgloboſis nitidis cum acumine ſubbilabiato; culmo tereti, foliis convolutis. *C. globularis* VAHL. SCHKUHR Car. n. 71. tab. Gg. fig. 93. *Hab.* in paludoſis ſubalpinis Lapponiarum. Affinitate C. ampullaceæ proxima eſt.

b. Pedunculis exſertis.

*79. C. *drymeja:* ſpicis longe exſerte pedunculatis anguſtiſſimis ſubbrevibus ſparſifloris nutantibus, bracteis vaginantibus foliatis remotis, ſquamis acuminatis æquantibus, capſulis ſubovali-ventricoſis longiuſcule roſtratis ore diviſo. *C. drymeja* EHRHART. *C. ſylvatica* GOODEN. SCHKUHR Car. n. 94. tab. Ll. fig. 105. *Hab.* in Quercetis per provincias Sveciæ meridionalis ex. gr. Gothlandiam, Scaniam.

80. C. *lævigata:* ſpicis exſerte pedunculatis cylindraceis, cernuis, bracteis vaginantibus foliatis ſubremotis, ſquamis ſubæquantibus mucronatis, capſulis ob-

 longis

longis acuminato-roſtellatis patenti-divergentibus bicuſpidatis. *C. lævigata* SMITH. Linn. Transact. Vol. 5. *C. patula* LINK. SCHKUHR Car. n. 97. tab. Bbb. fig. 176 & n. 91. tab. z. fig. 83. (excluſo loco & ſynon.) *Hab.* in Cornvall Angliæ, unde miſſa ad *Svartz* a Cl. *Turnero*; nec non in Luſitania, *Link.*

81. C. *Forſteri*: ſpicis longe exſerte pedunculatis cylindraceis pendulis baſi maſcula, bracteis longiuſcule vaginantibus longisſime foliatis remotis, capſulis oblongo-ovatis attenuatis roſtro ſubulato recurvo, ſpicis maſculis binis. *C. debilis* FORSTER. *C. recurva* SCHKUHR Car. n. 100. tab. Nn. fig. 84 *Hab.* in Nova Zeelandia.

82. C. *brachyſtachya*: ſpicis longe exſerte pedunculatis anguſtisſimis brevibus ſparſifloris, bracteis vaginantibus ſubfoliatis ſubremotis, ſquamis brevibus ſubmucronatis, capſulis lanceolatis ore bidentato; culmo ſetaceo, foliis anguſtisſimis convolutis. *C. brachyſtachya* SCHRANK. SCHKUHR Car. n. 83. tab. P. fig. 58. In herbario *Burſeriano* adeſt ex alpibus Helveticis.

83. C. *frigida*: ſpicis exſerte pedunculatis oblongis cernuis terminali pſevdandrogyna, bracteis vaginantibus foliatis remotis, ſquamis ſubbrevibus, capſulis lanceolatis ore bilobo. *C. frigida* ALLION. *C. fuliginoſa* SCHKUHR Car. n. 76. tab. Cc. fig. 47. c. Ex alpibus Carinthiacis accepit Cel. *Svartz.*

84. C. *ferruginea*: ſpicis longe exſerte pedunculatis ſparſifloris nutantibus, bracteis vaginantibus ſubfoliatis ſubremotis, ſquamis ſubæquantibus, capſulis oblongis acuminatis roſtellatis ore ſubintegro; foliis anguſtis. *C. ferruginea* SCOP. *C. alpina* SCHRANK. In herbario *Svartzii* eam ſcrutavi.

85. C. *griſea*: ſpicis exſerte pedunculatis ſexfloris ſparſifloris. bracteis vaginantibus longisſime foliatis remotisſimis ſquamis cuſpidatis, capſulis oblongo-ovalibus triquetris acutiuſculis ore integerrimo. Patria ignota eſt, an America borealis? In herbario *Svartzii* asſervatur.

86 C

86. C. *depauperata:* ſpicis exſerte pedunculatis bifloris, bracteis vaginantibus foliatis remotis, capſulis ſubgloboſo-ventricoſis longiuſcule roſtratis magnis, ore bilobo. *C. depauperata* GOODENOUGH. *C. ventricoſa* CURTIS Flor. Lond. n. 64. optim.

87. C. *valeſiaca:* ſpicis baſi biflora apice maſcula, pedunculis longe exſertis flaccidis, bracteis vaginantibus longe foliatis remotis infima radicali, capſulis late obovatis rotundatis apiculatis, ſpica maſcula flaccida; foliis ſubanguſtisſimis. *C. valeſiaca* SUTER Fl. helv. 2. n. 57. SCHKUHR Car. tab. B b b. fig. 117.

B. Vaginatæ foliatæ i. e. bracteis vaginantibus foliatis dotatæ.

88. C. *chinenſis:* ſpicis ſubincluſe pedunculatis cylindraceis, bracteis inflate vaginantibus anguſtisſime ſubfoliolatis ſubremotis, ſquamis ſubſetaceis, capſulis ovali-ventricoſis triquetris acuminato-roſtratis hiſpidulis divergentibus. *C. chinenſis* RETZII Obſ. 2. 42. 92. *Hab.* ad Canton in China, *Bladh*; ex herbario *Thunbergiano*.

89. C. *Michelii:* ſpicis incluſe pedunculatis crasſiuſculis brevibus, bracteis vaginantibus ſubfoliolatis ſubremotis, ſquamis acuminatis æquantibus, capſulis late obovatis longiuſcule roſtratis bicuſpidatis. *C. Micheli* HOST. SCHKUHR Car. n. 84 tab P. & V v. fig. 59. *C. ampullacea* WULFEN. *Hab.* in Moravia &c.

90. C. *caſtanea:* ſpicis crasſiuſculis brevibus ſubdenſifloris, pedunculis longe exſertis retrocurvis, bracteis laxe vaginantibus foliolatis diſtantibus, ſquamis brevibus, capſulis oblongis attenuatis patenti-divergentibus ore unilobo; foliis hirſutis. *Hab.* in America boreali, ſecundum herbarium Cl. *Torneri.*

*91. C. *capillaris:* ſpicis anguſtisſimis ſparſifloris ſubpaucifloris, pedunculis longe exſertis recurvatis, bracteis vaginantibus foliolatis ſubdiſtantibus,

 ſqua-

squamis hyalinis deciduis, capsulis oblongis acuminatis ore subunilobo, spica mascula recurvata. *C. capillaris* LINN. SCHKUHR Car. n. 82. tab. O. fig. 56.

*92. C. *ustulata:* spicis ovalibus, pedunculis exsertis retrocurvis, bracteis laxe vaginantibus subaphyllis distantibus, capsulis ovalibus acuminatis utrinque planiusculis acutisangulis rostellatis atris ore bidentato, spica mascula oblonga recurvata. *C. atrofusca* SCHKUHR Car. n. 90. tab. Y. fig. 82. *Hab.* in alpibus Lulensibus, *Svartz;* & Pitensibus, *Solander;* nec non in Islandia, *Koenig:* secundum *Schkuhr.*

*93. C. *laxa:* spicis exserte pedunculatis oblongo-ellipticis subdensifloris pendulis, bracteis longiuscule vaginantibus subanguste foliolatis remotis, squamis obtusis æquantibus, capsulis oblongo-ellipticis obtusiusculis triquetro depressis obtusangulis ore integerrimo; culmo flaccido. *Hab.* in ripis turfosis lacuum circa Enontekis Lapp. Tornensis. Obs. Spicis femineis C. limosæ satis convenit.

94. C. *latifolia:* spicis subexsertis angustissimis subsparsifloris, bracteis longissime vaginantibus subaphyllis remotis, capsulis elongato-cuneiformibus triquetris apice excurva integerrima; foliis latissimis. *C. latifolia* GÆRTNER, SCHKUHR Car. n. 88. tab. U. fig. 70. *Hab.* in Virginia; secundum herbarium Cel. *Thunbergii.*

95. C. *pilosa:* spicis exserte pedunculatis linearibus sparsifloris, bracteis vaginantibus foliolatis remotis, capsulis subovalibus acutis ore hyalino bilobo; foliis ciliatis. *C. pilosa* SCOP. SCHKUHR Car. n. 78. tab. M. fig. 49. *Hab.* in Moravia &c. In herbario Cel. *Svartzii* vidi.

*96. C. *panicea:* spicis subexserte pedunculatis laxis sparsifloris, bracteis vaginantibus foliolatis subremotis, capsulis subglobosis subinflatis obtusis ore integerrimo. *C. panicea* LINN. SCHKUHR Car. n. 93. tab. L l. fig. 100.

97. C.

*97. C. *binervis:* ſpicis incluſe pedunculatis oblongis, bracteis vaginantibus anguſtiſſime foliolatis remotiuſculis, ſquamis ſubæquantibus hyalino-marginatis, capſulis ovali-oblongis patentibus teretibus breviter roſtratis ore bilobo hyalino. *C. binervis* SMITH in Linn. Tranſact. *C. ſpeiroſtachya mihi* olim *C. diſtans Svecorum* olim. *Hab.* in Anglia unde miſſa a Cl. *Turnero* Cl. *Swartz:* & in pratis ſubhumidis Sveciæ temperatioris ubique.

*98. C. *præcox:* ſpicis ſubpedunculatis oblongis, bracteis breviſſime vaginantibus cuſpidatis ſubdiſtantibus, ſquamis oblongo ellipticis fulvo-caſtaneis longiuſculis, capſulis ovalibus ſubtriquetris acutis pubeſcentibus. *C. præcox* JACQUIN Flor. Auſtr. SCHKUHR Car. n. 59. tab. F. fig. 27. *Hab.* in pratis apricis ſiccis.

99. C. *alpeſtris:* ſpicis ſubpaucifloris infima longiſſime exſerte pedunculata ſuperioribus ſubpedunculatis, bractea infima radicali foliata ſuperioribus ſpicæ maſculæ ſubapproximatis breviſſime vaginantibus cuſpidato-ſubfoliolatis, capſulis oblongo-turbinatis triquetris apiculatis ſubpubeſcentibus ore unilobo. *C. alpeſtris* ALLION. *C. gynobaſis* VILLARS. SCHKUHR Car. n. 59. tab. G. fig. 35. *Hab.* in alpibus Helveticis.

100. C. *firma:* ſpicis exſerte pedunculatis ſtrictis oblongis ſubmultifloris, bracteis breviter vaginantibus ſubſoliolatis ſubremotis, capſulis oblongo lanceolatis attenuato-roſtellatis acute ſerrulateque marginatis ore unilobo. *C. firma* HOST. SCHKUHR Car. n. 69. tab. O. Y. fig. 54. *Hab.* in alpibus Auſtriacis. In herbario Cel. *Swartzii* eam examinavi.

101. C. *triſtachya:* ſpicis femineis duabus incluſe ſubpedunculatis ſubſparſifloris linearibus, bracteis vaginantibus breviter ſubfoliolatis confertis, capſulis oblongo-ſubcuneiformibus depreſſis ſubexcurvis emarginatis, ſpica maſcula duplo longiore ſquamis ſuborbiculatis craſſiuſculis. *C. triſtachya* THUNBERG Flor. Jap. SCHKUHR Car. tab. W w. fig. 109.

102. C. *verna:* ſpicis exſerte pedunculatis ovalibus, bracteis brevisſime vaginantibus foliolatis diſtantibus, ſquamis late ovatis obtuſis, capſulis ovalibus apiculatis ore obtuſe unilobo; culmo acutangulo. *C. verna* SCHKUHR Car. n. 74. tab. L. fig. 46. *Hab.* in Helvetia.

C. Vaginatæ aphyllæ i. e. bracteis vaginantibus aphyllis inſtructæ.

103. C. *clandeſtina:* ſpicis ſubſesſilibus incluſis paucifloris, bracteis vaginantibus ſuperne hyalinis ampliatis aphyllis remotis, ſquamis magnis, capſulis ſubgloboſis baſi elongatis pilosiuſculis; foliis filiformibus. *C. clandeſtina* GOODEN. SCHKUHR Car. n. 67. tab. K. fig. 43.

*104. C. *alba:* ſpicis longiuſcule exſerte pedunculatis ſparſifloris paucifloris, bracteis vaginantibus hyalinis aphyllis remotiuſculis, ſquamis brevibus, capſulis ſubgloboſis cum acumine; foliis ſetaceis. *C. alba* SCOP. SCHKUHR Car. n. 81. tab. O. fig. 55.

*105. C. *digitata:* ſpicis exſerte pedunculatis ſparſifloris ſubpaucifloris, bracteis vaginantibus aphyllis ſubdiſtantibus, ſquamis æquantibus, capſulis cuneiformibus baſi elongatis pilosiuſculis; culmo compresſo. *C. digitata* LINN. SCHKUHR Car. n. 63 tab. H. fig. 38.

β. ſpicis ſubſesſilibus paucifloris patentibus, bracteis brevisſimis confertis, ſquamis ſubbrevibus, capſulis obovatis pilosiuſculis; culmo incurvo, foliis anguſtis. *C. pedata* SCHKUHR Car. n. 62. tab. H. fig. 37. (nec Linnéi, quæ adhuc ignota eſt!). *Hab.* in pratis ſubhumidis Gothlandiæ.

D. Amplexæ ſ. Subamplexæ i. e. bracteis amplectentibus ſ. ſubamplectentibus præditæ.

106. C. *ſupina:* ſpicis femineis ſubbinis ſubſesſilibus globoſis, bracteis ſubamplectentibus ſquamaceis confertis,

fertis, capſulis ſubglobofis roſtellatis ore bilobo, ſpica maſcula tenui; culmo debili, foliis anguſtisſimis. *C. ſupina* WILLDENOW. *C. glomerata* SCHKUHR Car. n. 65. tab. I. fig. 41.

107. C. *varia:* ſpicis femineis paucifloris ſubſesſilibus: maſcula tenui, bracteis ſubamplectentibus ſquamaceis ſubapproximatis, ſquamis acuminatis mucronatis longiuſculis, capſulis ovali-ventricoſis triquetris ſubacutangulis hiſpidulis roſtro breviuſculo ſubulato bifido; foliis anguſtisſimis. *C. varia* WILLDENOW in litteris ad *Svartz*. *Hab.* in America boreali.

*108. C. *tomentoſa:* ſpicis ſubpedunculatis ſubcylindraceis, bracteis auriculis amplectentibus foliolaceis ſubapproximatis, ſquamis acutis, capſulis globoſis tomentoſis. *C. tomentoſa* LEERS. SCHKUHR Car. n. 57, tab. F. fig. 28. *Hab.* in Germania rarius ex. gr. ad. Herbornam, Berolinum & Wittenberg; in Gothlandiæ vero pratis fertilibus ubique copioſe.

*109. C. *montana:* ſpicis ſubpaucifloris ſubſesſilibus, bracteis confertis ſubſquamaceis lateribus ſcarioſis amplectentibus dorſo cuſpidato, ſquamis piceis mucronatis æquantibus, capſulis ovali-cuneiformibus triquetris ſubacutangulis aſperellis; foliis anguſtisſimis. *C. montana* LINN. SCHKUHR Car. n. 58. tab. F. fig. 29. *Hab.* ad lucos pratorum amoenisſimorum per Uplandiam &c.

*110. C. *ericetorum:* ſpicis ſubſesſilibus ſubgloboſis, bracteis amplectentibus ſquamaceis totis coloratis ſubconfertis, ſquamis rotundatis fuſcis æquantibus marginibus hyalinis laceris, capſulis ovali-globoſis baſi elongatis obtuſiuſculis pubeſcentibus, ſpica maſcula clavata. *C. ericetorum* SCHRANK. *C. ciliata* WILLDEN. SCHKUHR. Car. n. 66. tab. I. fig. 42. *Hab.* in collibus elevatis ſterilisſimis ſabuloſis.

*111. C. *globularis*: ſpicis ſubſesſilibus ovatis: maſcula tenui, bracteis ſubamplectentibus ſubfoliaceis diſtantibus, ſquamis ſubbrevibus, capſulis ovali-ovatis

ovatis

ovatis acutis asperis; culmo laxo, foliis angustissimis. *C. globularis* LINN. *Hab.* in humidiusculis sylvarum Sveciæ septentrionalis, vulgaris.

*112. C. *pilulifera:* spicis subsessilibus globosis: mascula tenui, bracteis sub amplectentibus attenuate subfoliolaceis approximatis, squamis mucronatis longiusculis, capsulis subglobosis acutis pubescentibus; culmo debili serrulato. *C. pilulifera* LINN. WILLDEN. SCHKUHR Car. n. 46. tab. I. fig. 39. *Hab.* in sylvaticis siccioribus.

*113. C. *alpina:* spicis ternis subpedunculatis subglobosis psevdandrogynis, bracteis subamplectentibus subfoliolaceis approximatis, squamis aterrimis, capsulis subpubescentibus apiculatis. *C. alpina* SVARTZ LILJEBLAD Sv. Fl. *C. Vahlii* SCHKUHR Car. n. 72. tab. G g. fig. 94. *C. montana* Flor. Dan. 403. *Hab.* in graminosis infra alpinis Lapponiæ. *Obs.* Egregie varians est & difficillime determinatur, etiamsi distinctissima.

*114. C. *atrata:* spicis pedunculatis cylindraceis psevdandrogynis subcernuis, bracteis subamplectentibus foliolaceis subdistantibus, capsulis subrotundo-ovalibus depressis acutangulis apiculatis ore bilabiato; foliis latis. *C. atrata* LINN. SCHKUHR Car. n. 44. tab. X. fig. 77.

β. C. *magellanica:* spicis cernuis oblongis, squamis rufis; culmo laxo serrulato, foliis subangustis. *C. magellanica* LAMARK. SCHKUHR Car. tab. N. fig. 51. *Hab.* in America; secundum herbarium Cl. *Törneri.*

*115. C. *flacca:* spicis pedunculatis subcylindraceis flaccidis: masculis subbinis bracteis amplectentibus subfoliaceis subdistantibus, capsulis obovato-globosis obtusis subasperellis ore integerrimo. *C. flacca* SCHREB. SCHKUHR Car. n. 98. tab. O. P. fig. 57. a b. *C. recurva* GOODEN.

116. C. *geminata:* spicis geminatis sublonge pedunculatis cylindraceis pendulis: masculis pluribus, bracteis amplectentibus longe foliaceis distantibus, capsulis ovatoglobosis cum acumine. *C. geminata* SCHKUHR Car. n. 53. tab. W. Pp. fig. 75. *Hab.* in Nova Zeelandia? *Forster.*

*117. C. *Pseudocyperus:* spicis pedunculatis cylindraceis crassis pendulis, bracteis subamplectentibus longe foliaceis subapproximatis, squamis setaceis, capsulis oblongis acuminato rostratis reflexis triquetris bicuspidatis. C. *Pseudo-cyperus* LINN. SCHKUHR Car. n. 25 tab. M m. fig. 102.

118. C. *prasina:* spicis subbreviter pedunculatis linearibus basi elongatis laxis, bracteis subamplectentibus foliaceis subdistantibus, squamis ovali-ellipticis mucronatis, capsulis oblongis depressis apiculatis ore bidentato; culmo acutissangulo. *Hab.* in America boreali, *Kjellman;* ex herbario *Bergiano.*

119. C. *japonica:* spicis pedunculatis ovalibus, bracteis subamplectentibus foliaceis distantibus, squamis oblongis brevibus, capsulis oblongis attenuato-rostratis patenti-divergentibus ore bidentato. C. *japonica* THUNBERG Flor. Jap. SCHKUHR Car. tab. W w. fig. 110.

120. C. *leonura:* spicis pedunculatis flagelliformibus flexuosis nutantibus, bracteis subamplectentibus longissime foliaceis distantibus, squamis cuspide longa divergente, capsulis subglobosis apiculatis ore integerrimo. *Hab.* in Pensylvania, HULTGREN; ex herbario *Thunbergiano*

*121. C. *pallescens:* spicis pedunculatis subcylindraceis nutantibus, bracteis subamplectentibus subfoliaceis subdistantibus, capsulis ovali-ellipticis obtusissimis teretibus. C. *pallescens* LINN. SCHKUHR Car. n. 92, tab. K k. fig. 99.

*122. C. *limosa:* spicis longe tenuissimeque pedunculatis oblongis subangustis subdensifloris pendulis, bracteis subamplectentibus subsetaceis subdistantibus, squamis subacutiusculis æquantibus, capsulis ovatis obtusiusculis triquetro-depressis acutangulis; culmo laxo subacutangulo, foliis angustissimis marginibus incurvis. C. *limosa* LINN. SCHKUHR Car. tab. T t. fig. 107. *Hab.* in paludibus limosis profundissimis.

β. C.

β. C. *irrigua:* ſpicis ſubcylindraceis craſſiuſculis nutantibus, pedunculis longiuſculis ancipitibus, bracteis ſubamplectentibus anguſte foliolaceis ſubapproximatis, ſquamis acuminatis longis rufis, capſulis orbiculatis acutisſangulis; culmo ſtricto acutangulo, foliis ſubanguſtis marginibus ſubrecurvis. *Hab.* locis irriguis & inundatis per Sveciam ſeptentrionalem.

γ. C. *rariflora:* ſpicis ſublinearibus ſubſparſifloris, pedunculis longiuſculis retrocurvis, bracteis ligulâ amplectentibus ſubſetaceis ſubapproximatis majuſculis, ſquamis ſubcircinatis piceis, capſulis ovato-ſuboblongis triquetro-depreſſis obtuſiuſculis obtuſangulis, ſtylo exſerto, ſquamis maſculis ovalibus; culmo ſubobtuſangulo, foliis anguſtis marginibus recurvis. *Hab.* locis irriguis infra alpinis per Nordlandiam ſeptentrionalem.

δ. C. *livida:* ſpicis ſubbreviter pedunculatis paucifloris, bracteis amplectentibus foliaceis infima remotisſima, ſquamis oblongis obtuſiuſculis ſubæquantibus, capſulis ovato-ſuboblongis triquetro depreſſis obtuſiuſculis obtuſangulis; culmo teretiuſculo, foliis anguſtis marginibus ſubincurvis. *Hab.* in paludibus ad fontes ſylveſtres Lapponiæ Enontekenſis. *Obſ.* Hæ varietates perſiſtentes ſunt, vix tamen diverſæ ſpecies. Differentia iis communis dare nequeo.

123. C. *trifida:* ſpicis ſubſeſſilibus ſublanceolatis craſſisſimis: maſculis pluribus, bracteis ſubamplectentibus late longeque foliaceis ſubdiſtantibus, ſquamis longiuſculis truncatis retuſis cuſpide longa ciliata, capſula oblongo-ovata bidentata. C. *trifida.* CAVANILLES Icon. Vol. 5. pag. 41. tab. 465. *Hab.* in inſulis Falklandicis Americæ meridionalis.

*124. C. *veſicaria:* ſpicis ſubbreviter pedunculatis cylindraceis craſſisſimis ſubbrevibus cernuis: maſculis pluribus, bracteis ſubamplectentibus longe foliaceis diſtantibus, ſquamis lanceolatis, capſulis oblongo-ovatis inflatis acuminatis ſubulato-

roſtra-

rostratis bicuspidatis patentibus; culmo acutangulo, foliis latiusculis. *C. vesicaria* Linn. Schkuhr Car. n. 103. tab. S s. fig. 106.

β. C. *plumbea:* spicis crassis, bracteis longissime foliaceis subremotis, squamis ovato-oblongis cuspide capsulam superante, capsulis ovali-ovatis acuminatis ore bifurcato. *Hab.* ad Caucasum, *Steven;* secundum herbarium Cel. *Swartzii*.

*125. C. *ampullacea:* spicis subbreviter pedunculatis cylindraceis crassis laxis, masculis pluribus, bracteis amplectentibus foliaceis distantibus, squamis lanceolatis, capsulis subglobosis inflatis setaceo-rostratis divergentibus; culmo obtusangulo, foliis subangustis marginibus incurvis. *C. ampullacea* Gooden. Schkuhr Car. n. 104. tab. T t. fig. 107.

*126. C. *riparia:* spicis subbreviter pedunculatis cylindraceis crassis: masculis pluribus, bracteis subamplectentibus latissime longissimeque foliaceis remotis acuminato-subcuspidatis longiusculis, capsulis oblongo-ovatis subinflatis acutis rostello bifurcato. *C. riparia* Curtis, Goodenough, Schkuhr Car. n. 102. tab. Q q. fig. 105.

*127. C. *paludosa:* spicis breviter pedunculatis cylindraceis, bracteis subamplectentibus foliaceis distantibus, squamis subbrevibus mucronatis, capsulis ovali oblongis acutis triquetro-depressis acutangulis nervosis ore bidentato. *C. paludosa* Gooden. Schkuhr Car. n. 101. tab. O o. fig. 103. *C. tephrostachya mihi* olim. *Hab.* in prato humido Gothlandiæ, nec ullo alio loco per Sveciam adhuc visa.

128. C. *fasciculata:* spicis subsessilibus linearibus: masculis pluribus, bracteis subamplectentibus foliaceis longis, squamis ellipticis longis, capsulis ovalibus rostratis marginibus ciliatis ore subdiviso. *C. fasciculata* Link Flor. Lusitan. Schkuhr Car. n. 99. tab. Z z. fig. 114.

*129. C. *Buxbaumii:* spicis pleo-dandrogynis subsessilibus oblongis, bracteis subamplectentibus foliaceis distantibus, squamis subæquantibus cuspidatis,

capſulis ovali-oblongis obtuſiuſculis triquetro-depresſis ore bidentato. *C. polygama* Schkuhr Car. n. 70. tab. X. Gg. fig. 76. *Buxbaum* Cent. 4. pag. 33. tab. 59. *Hab.* in paludoſis Sveciæ, ex. gr. in Stormosſan ad Öſthammar, & in Lapponia ubique.

130. C. *bina:* ſpicis pſevdandrogynis binis ſubſesſilibus ovalibus, bracteis ſubamplectentibus ſquamaceis approximatis, ſquamis ellipticis obtuſis, capſulis obovatis triquetris apiculatis ore bidentato. *C. bina* Schkuhr Car. n. 26. tab. G. fig. 33. *Hab.* in Bohemia?

3. Diſtigmaticæ & ſpicis ſimplicibus ſexu diſtinctis inſtructæ, nec non bracteis ſubamplectentibus.

131. C. *paleacea:* ſpicis cylindraceis: maſculis pluribus, floribus diſtigmaticis, pedunculis longis reclinatis, bracteis foliaceis diſtantibus, ſquamis cuſpide longa ſerrata terminatis, capſulis ſuborbiculatis apiculatis ore emarginato; culmo laxo. *C. paleacea* Schreb. in *Mühlenb.* Act. Amer? *Hab.* in America boreali; ſecundum herbarium Cl. *Törneri.*

*132. C. *maritima:* ſpicis longe pedunculatis pendulis cylindraceis: maſculis pluribus, floribus diſtigmaticis, bracteis foliaceis diſtantibus, ſquamis longe cuſpidatis, capſulis ſuborbiculatis apiculatis ore emarginato; foliis latiuſculis. *C. maritima* Fl. Dan. 704. Schkuhr Car. n. tab. W. fig 74. *Hab.* in litoribus Norvegiæ meridionalis & Bahuſiæ.

*133. C. *cuſpidata:* ſpicis ſubbreviter pedunculatis oblongo-cylindraceis, floribus diſtigmaticis, bracteis foliaceis ſubdiſtantibus a ſpica maſcula remotis, ſquamis longiuſcule cuſpidatis, capſulis ſuborbiculatis apiculatis ore emarginato; foliis mollibus marginibus ſubincurvis. *Hab.* in litoribus

ribus limosis maris septentrionalis Nordlandiam Norvegicam alluentis.

134. C. *salina:* spicis subbreviter pedunculatis oblongo-cylindraceis, floribus distigmaticis, bracteis foliaceis subremotis, capsulis suborbiculatis majusculis apiculatis ore emarginato, foliis mollibus marginibus incurvis vaginis perlongis subæqualibus. *Hab.* in litoribus maris per Nordlandiam & Finnmarkiam Norvegiæ.

*135. C. *aquatilis:* spicis breviter pedunculatis sublinearibus superne incrassato-clavatis, floribus distigmaticis, bracteis longe foliaceis remotiusculis, capsulis sublentiformibus subparvis apiculatis ore integerrimo; culmo firmo obtusangulo, foliis strictis marginibus incurvis, vagina intima subbreviore. *Hab.* intra ripas fluviorum per Lapponiam.

β. C. *nardifolia:* spicis subsessilibus brevibus: mascula lineari, bracteis foliolaceis distantibus, squamis rotundatis crassiusculis subæquantibus; capsulis ovatis superne utrinque planiusculis subacutis ore protruso; foliis angustissimis subconvolutis. *Hab.* in aquosis alpium Lapponicarum.

*136. C. *acuta:* spicis breviter pedunculatis sublongis subdensifloris sublaxis: masculis pluribus, floribus distigmaticis, bracteis longe foliaceis remotiusculis, capsulis ovalibus tumidulis obtusis ore protruso; culmo acutangulo serrulato laxo, foliis laxis. *C. acuta* GOODEN. SCHKUHR Car. n. 50. tab. F f. fig. 92. b. *C. gracilis* CURTIS.

137. C. *hispida:* spicis subsessilibus cylindraceis valde densifloris: masculis pluribus, floribus distigmaticis, bracteis longe foliaceis remotiusculis, squamis æquantibus mucronatis; capsulis obovatis marginibus hispidis apiculo subbidentato; foliis latis. *C. hispida* WILLDEN apud SCHKUHR Car. n. 51. tab. S. fig. 64. *Hab.* in Barbaria.

*138. C. *stricta:* spicis subsessilibus ovato-lanceolatis acutis valde densifloris: masculis binis, floribus di-

ſtigmaticis, bracteis latiuſcule foliaceis ſubdiſtantibus, ſquamis ſubparvis, capſulis ovatis ſubacutis ſuperne utrinque planis ore protruſo; culmo acutangulo ſtricto, foliis ſubbrevibus ſtrictis. *C. ſtricta* GOODEN. SCHKUHR Car. n. 49. tab. V. fig. 73. *Hab.* in Anglia, nec non Uplandia Sveciæ.

*139. C. *cæſpitoſa:* ſpicis ſubſesſilibus ſubbrevisſimis: maſcula ſuboblonga, floribus diſtigmaticis, bracteis ſetaceo-ſubfoliolatis ſubapproximatis auriculis majuſculis baſi confluentibus, ſquamis parvis albo-marginatis, capſulis late ovalibus ſuperne utrinque convexis obtuſis ore protruſo; culmo acutisſangulo ſerrulato flaccido, foliis anguſtis longis flaccidis. *C. cæſpitoſa* LINN. GOODEN. SCHKUHR Car. n. 48. tab. B b. fig. 85. c. d.

*140. C. *ſaxatilis:* ſpicis ſubſesſilibus ſubdenſifloris obtuſisſimis; maſcula ovali ſquamis circinatis albo-marginatis, floribus diſtigmaticis, bracteis anguſtisſime foliolaceis diſtantibus auriculis majuſculis, ſquamis ſubæquantibus, capſulis oblongo-ovalibus ſuperne utrinque planis acutiuſculis ſubexcurvis ore æquali. *C. ſaxatilis* LINN.

141. C. *rigida:* ſpicis ſubſesſilibus oblongo-cylindraceis valde denſifloris, floribus diſtigmaticis, bracteis ſubdiſtantibus inferiore foliacea recurva auriculis parvis, ſquamis ſubcircinatis, capſulis ſubgloboſis apiculatis; foliis latiuſculis rigidis recurvis. *C. rigida* GOODEN. SCHKUHR Car. n. 47. tab. U. fig. 71. *Hab.* in ſummis montibus Scotiæ.

*142. C. *pulla:* ſpicis pedunculatis oblongis, floribus diſtigmaticis, bracteis amplectentibus foliaceis remotiuſculis, ſquamis oblongis, capſulis ſubgloboſis apiculatis, ore ſubbilobo.
C. pulla GOODEN. in Linn. Transact. *C. fuſca* SCHKUHR Car n. 52. tab. C c. fig 88. *C. globularis var.* VAHL. *Hab.* in montibus Scotiæ, misſa a *Cl. Turnero* ad Cl. *Svartz*: in alpibus Lapponicis *Vahl*, *Solander*, & *ipſe* anno 1802. in Raſte-kajſe Finmarkiæ orientalis.

Anmärkningar.

Det är bekant att tvänne flags varieteter finnas, nämligen varietates persistentes (subspecies *Ehrh.*) och varietates mutabiles. *V. Linné* införde de förra i sine systematiska arbeten och anság dem för de ende som förtjente att omnämnas; men de sednare lemnade han intet afseende om ej så vida de rubba specifica differentierna. Sina tankar om varieteterna yttrar han till en del uti Dissertation Fundamentum fructificationis (Amoen. Acad. Vol. 6. p. 291 och 292). Jag har i denna del, likfom nästan i alt annat, efter noga öfvervägande ingått på Dess sida. De varieteter jag uptager uti denna upställning äro således persistentes eller subspecies, och aldeles ej några mutabiles anföras. Det tyckes vid första påseendet att gränsen mellan species och varieteter härigenom blir omärkeligare. Jag medger ock att i örtkännares inbillning skillnaden mellan subspecies och varietates mutabiles kan vara större än imellan species och subspecies; men att så förhåller sig i naturen tror jag ej. De experimenter man anstäldt för att afgöra om en ört varierar eller ej, äro så ofullkomliga, att föga af dem kan slutas. Man är ganska litet i stånd att eftergöra de stora värkningar som naturen af sig sjelf vid ovanliga omständigheter åstadkommer. — Jag har tillfölje häraf indragit flere, som jag förr ansett för species. Några otillräckligt kände arter dem jag anfört bland exemplen i de förre afdelningarne, äro ock nu uteslutne: t. ex. C. Lachenalii (troligen densamma med C. lagopina), spicata Schk. C. botrystachya är sannolikt varietas mutabilis af C. cruciata. Namnet C. raphiostachya är ändrat till subulata, nigricans till ustulata.

En stjerna utmärker de arter som växa vildt inom Svenska rikets gränsor.

Tabellens förklaring med anmärkningar.

Ändamålet med den bifogade tabellen är ej blott att göra termerne begripelige; utan hufvudsakeligen att så mycket som ske kan, genom oföränderlige figurer förekomma all villrådighet vid naturens jämnförande, och därigenom lätta termernas användande. Af denna ordsak

ſak åtföljer den åfven fiſta afdelningen, och figurernas bemärkelſe, äro ſå mycket ſom rummet tillåter, utſatt på ſjelfva tabellen.

Vid figura ovata bör anmärkas, att med enſamt ovata förſtås altid ovali ovata. Äfven bör elliptica enſamt utmärka ovali-elliptica. — Någon torde anſe forma elliptica för mindre nödvändig ſåſom botaniſkt konſt-ord. Man finner ock, att *Linné* uti Flora Lapponica brukar endaſt figura elliptica, och det i ſamma bemärkelſe ſom ovalis. Uti Hortus Cliffortianus förekommer ovalis på de fläſte ſtällen, men tabellen utviſar en ricktig figura elliptica. Sedan betyder ovalis och elliptica uti *Linnés* ſkrifter altid en och ſamma figur ända till år 1756; då elliptica uptages i en ny och ſärſkildt bemärkelſe uti Disſertation Centuria 2. plantarum p. 9. (Amoen. Acad. Vol. 4. p. 305.) Därefter brukas den på några ſtällen både i Amoenitates Academicæ och Species Plantarum, ſamt ſluteligen flereſtädes i Mantisſa Plantarum altera. *Linné* den yngre använder denna figur ſå väl enſam ſom i ſammanſättning många gånger i Supplementet. Det är ſåledes otvifvelaktigt att *Linnéerne* ej anſett den för onyttig. Det är väl ſant att man ſkulle kunna utmärka t. ex. ovali-elliptica med oblonga ad utrasque extremitates rotundata, och oblongo-elliptica genom lanceolata ad utrasque extremitates rotundata; men detta äger dock uti ſig någon motſägelſe, emedan längden är mindre än en figura oblonga och lanceolata bör äga. Utom deſs är t. ex. Capſula *Caricis filiformis* elliptica och tillika roſtellata, hvilket knapt utan ellipiiſka figurens användande kan uttryckas.

På medföljande Tabell föreſtåller:

fig. 43. capſula *C. palleſcentis* ore integerrimo.
44. capſula *C. ſparteæ*, och b. C. cuſpidatæ ore emarginato.
45. capſula *C. glareoſæ* ſinu oris disrupto, och *C. heleonaſtis* ſinu oris rimæformi.
46. capſula *C. lagopinæ* ore bilabiato.
47. capſula *C. binervis* ore bilobo, och d. *Caricis caſtaneæ* ore unilobo.

fig. 48. capſula C. *arcuatæ* ore bidentato, och e. C. *diſtantis* ore bimucronato.
49. capſula C. *drymejæ* ore diviſo.
50. capſula C. *intermediæ* ore bifido.
51. capſula C. *hirtæ* ore bicuſpidato.
52. capſula C. *filiformis* ore bifurcato.
53. capſula C. *pumilæ* ore bicorni.
55. transverſel ſection af capſula C. *drymejæ*, ſom viſar deſs trekantighet och huru nervi marginales falla utom Kapſelns ſidoanglar.
56. tr. ſect. af capſula C. *diſtantis*, där äfven nervi marginales ej komma ihop med anglarna.
57. tr. ſect. af capſula triquetro-depresſa C. *laxæ*.
58. tr. ſect. af capſula depresſa C. *uſtulatæ*.
59. tr. ſect. af capſula lenticularis C. *brunneæ*.
60. tr. ſect. af capſula teres C. *veſicariæ*.
61. tr. ſect. af capſula obtuſangula nervoſa C. *capenſis*.
62. tr. ſect. af capſula ſubacutangula C. *tenuiſloræ*.
65. tr. ſect. af capſula acutangula marginibus obtuſis C. *lagopinæ*.
66. capſula C. *dioicæ*, extremum ſuperius verſus transverſaliter ſecta; obtuſangula marginibus acutis.
67. transverſel ſection af capſula C. *gibbæ* marginibus extenuatis.
68. tr. ſect. af capſula C. *tribuloidis* marginibus membranaceis.
69. capſula ſubexcurva C. *capenſis*.
70. capſula excurva C. *heteroſpermæ*.
71. capſula recurva C. *Forſteri*.

Anm. Man finner lått hvilka figurer föreſtålla delarna uti naturlig ſtorlek, och hvilka åro förſtorade.

Råttelſer

Rättelſer uti förra afdelningarne.

Vet. Acad. Handl. 1802.

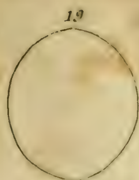
Pag. 233 lin. 29 ſtår, blir — läs: *har.*
236 — 9 — andras — *undras*
239 — 30 — acuta, — *arcuata.*
240 — ult — diſtingvera ett, — *diſtingvera på ett.*
313 — 1 — att finna, — *är att finna.*
— — 4 — naturen är, — *naturen här är*
314 — 4 — bulbillers, — *bulbillus.*
318 — 14 — multis; — *nullis*
320 — ult — men enſamt, — *altid.*
323 — 8 — har ſett, — *har aldrig ſett*
325 — 27 — hvilket de ſiſta fäſtade, läs: *antingen de äro fäſtade*
327 — 28 tillägg: *är afſtåndet proportionelt mot afſtåndet mellan honaxen.*

Vet. Acad. Handl. 1803.

Pag. 84 — ult. i ſtället för C. ſpeiroſtachya, bör vara *C. drymeja.*
86 åro, jag vet ej genom hvilket förhaſtande aldeles oricktiga vinklar upgifne vid C. patentes divergentes divaricatæ och reflexæ; hvilket bör vara *patentes* 45°, *divergentes* 90°, *divaricatæ* 130°, och *reflexæ* 170°.
97 lin. 24 ſtår aldrig — läs: *annars aldrig.*
98 — 5 — kan omkullkaſta — *aldrig kan omkullkaſta.*

Anmärk-

Tab. IV.

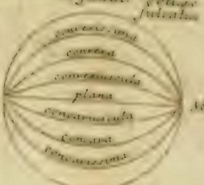

19
subrotunda

2…
oval…

5
…latus

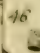

6
acute sulcat.

7
obtuse sulcatus

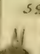

a
subrotundo-elliptica

2…
ova… ellip…

…nd.

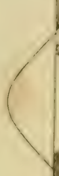
15 *subacut.* 16 *acuta* 17 *acum* 18 *atten.*

46

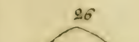

47

…lo *bilobo* d *unilobo*

30
subrotundo-ventricosa

ov… ventri…

52 53
…urcato *bicorni*

26

Tab. IV.

19 ſubrotunda
20 ovalis
21 oblonga
22 lanceolata

a ſubrotundo-elliptica
23 ovali-elliptica
24 oblongo-elliptica
25 lanceolato-elliptica

30 ſubrotundo-ventricosa
31 ovali-ventricosa
32 oblongo-ventricosa
33 lanceolato-ventricosa

26 ſubrotundo-ovata
27 ovata
28 oblongo-ovata
29 lanceolato-ovata

34 ſubrotundo-conica
35 ovali-conica
36 oblongo-conica
37 lanceolato-conica

Culmus

1 obtusang.
2 acutang.
3 acutissang
4 ſubacutang
5 angulatus
6 acute ſulcat.
7 obtuse ſulcatus

Squamæ triangulares

8 late-
9 ſublate-
10 ovato-
11 ſublongo-
12 longe

38 convexissima, convexa, convexiuscula, plana, concaviuscula, concava, concavissima

39
40
41
42
13
14 acutiuscul
15 ſubacut
16 acuta
17 acum
18 atten

43 ore integerr.
44 emarginato
b
45
c
46 bilabiato
47 bilobo
d unilobo

48 bidentato
e bimucron.
49 diviso
50 bifido
51 bicuspidato
52 bifurcato
53 bicorni

55 triquetra
56 depresso-triquetra
57 triquetro-depressa
58 depressa
59 lenticul
60 teres

54 erecta, erecto-patens, patens, patenti-diverg, divergens, divergenti-divaric, divaricata, divaricato-reflex, reflexa

61 obtusang.
62 ſubacutang
63 acutang.
64 acutissang.
65 margin. obtuſis
66 margin acutis

67 margin extenuat
68 marg membr
69 ſubex. curv.
70 excurv.
71 recurv.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 lineæ.

[illegible] del.

